

Sammanträde med Kommunfullmäktige

Plats Sessionssalen, Centrumhuset

Tid onsdag 30 augusti 2023 kl. 18:00

Ärenden

Inledning

- 1 Upprop
- 2 Justeringssammanträde
- 3 Allmänhetens frågestund
- 4 Information om Söderåsens miljöförbund

Informationsärenden

- 5 Kommundirektören informerar 2023/4

Beslutsärenden

- 6 Fortsatt utredning avseende besparingsåtgärder 2023/103
- 7 NSVA affärsplan 2024 - 2026 för VA-systemen. 2023/161
- 8 Antagande av detaljplan för del av Perstorp 21:1
"Esabvallen" 2020/241
- 9 Utökning av Samordningsförbundet NNV Skåne 2023/162
- 10 Borgen avseende Ängelholms flygplats AB 2023/159
- 11 Taxa för prövning och tillsyn enligt lagen om tobak och
liknande produkter 2023/165
- 12 Taxa för tillsyn enligt lag om handel med vissa receptfria
läkemedel 2023/166
- 13 Taxa för tillsyn enligt alkohollagen - folköl 2023/168
- 14 Taxa för tillsyn enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter 2023/169

Anmälningsärenden

- 15 Motion om Oderljunga skola 2023/197
- 16 Motion om utredningar och underlag 2023/203

Valärenden

17 Val av 4 nämndemän vid Helsingborgs tingsrätt för 2023/80
perioden 2024-2027

Håkan Abrahamsson
Ordförande

Cecilia Andersson
Sekreterare

Kommunstyrelsen

§ 129

Fortsatt utredning avseende besparingsåtgärder 2023/103

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 24 maj 2023, § 70 att uppdra åt berörda nämnder att genomföra följande utredningar:

- Oderljunga skola (BUN)
- Fördjupad analys av stängning av OB-omsorgen (BUN)
- Politisk organisation (BUN och KFN)
- Fördjupad analys av besparingar inom flerlärarsystemet (BUN)
- Fördjupad analys av finansieringen/nedläggning av HIF-akademien (BUN)
- Övertid inom socialnämndens område samt förändring av beläggningsgrad (SN)
- Overhead-kostnader med fokus på administrativ personal inom kommunen (KS)
- Kostnaderna på årsbasis för fika till politiker och en utvärdering över borttagning av fika för politiska möten (KS)

Samtliga utredningar kommer att tillföras övriga ekonomiska underlag inför nästa års budget som beslutas av kommunfullmäktige i oktober.

Yrkanden:

Charlotta Wendt (VIP) yrkar att utredningen gällande Oderljunga skola kompletteras med en konsekvensanalys för en levande landsbygd.

Emilia Sandell Eskilandersson (SD) yrkar att utredningen gällande Oderljunga skola kompletteras gällande

1. Att utreda möjligheten att bedriva anpassad skola för elever med särskilda behov, barn med inlärningssvårigheter, barn med behov av extra stöd och behov av närvarande vuxen. Kostnadsbesparingar av att hämta hem elever som placerats i andra kommuner.
2. Utreda möjligheten samt kostnaden för att göra Oderljunga till en mer attraktiv by. Detta exempelvis genom byggfärdiga villatomter, hyresfastigheter eller dylikt.
3. Utreda användningsområdena av Oderljunga skolas lokaler vid eventuell nedläggning av skolan.

Beslutsgång:

Ordförande frågar om kommunstyrelsen först kan ta ställning till arbetsutskottets förslag och därefter ta ställning till VIPs samt SDs yrkande, detta godkänns och genomförs varvid kommunstyrelsen beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Ordförande frågar därefter kommunstyrelsen om Charlotta Wendts (VIP) yrkande avslås eller tillstyrks och finner avslag. Votering begärs och ska genomföras. Ordförande föreslår följande propositionsordning, den som röstar i enlighet med arbetsutskottets förslag röstar ja, den som röstar i enlighet med Charlotta Wendts (VIP) yrkande röstar

Kommunstyrelsen

nej. Voteringen genomförs och utfaller med fem ja (Patrik Ströbeck, Kerstin Gustafsson Andersson, Jeanette Larsson, Göran Långström och Ronny Nilsson) och fyra nej (Charlotta Wendt, Anders Jelander, Jack Henriksen och Emilia Sandell Eskilandersson) varvid kommunstyrelsen beslutat att avslå yrkandet.

Ordförande frågar kommunstyrelsen om Emilia Sandell Eskilanderssons (SD) yrkande avslås eller tillstyrks och finner avslag. Votering begärs och ska genomföras. Ordförande föreslår följande propositionsordning, den som röstar i enlighet med arbetsutskottets förslag röstar ja, den som röstar i enlighet med Emilia Sandell Eskilanderssons (SD) yrkande röstar nej. Voteringen genomförs och utfaller med fem ja (Patrik Ströbeck, Kerstin Gustafsson Andersson, Jeanette Larsson, Göran Långström och Ronny Nilsson) och fyra nej (Charlotta Wendt, Anders Jelander, Jack Henriksen och Emilia Sandell Eskilandersson) varvid kommunstyrelsen beslutat att avslå yrkandet.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att notera redovisningen av utredningarna

Reservationer:

Vi i Perstorp (VIP) reserverar sig mot att underlaget sänds vidare till kommunfullmäktige innan det kompletterats med en konsekvensanalys för en levande landsbygd och utifrån ett helhetsperspektiv för Perstorps kommun. Det är väsentligt att ledamöter i Kommunfullmäktige får ett så bra beslutsunderlag som möjligt.

Sverigedemokraterna reserverar sig till förmån för eget yrkande.

KS

Charlotte Gillsberg, Ekonomichef
charlotte.gillsberg@perstorp.se, 0435-39427

Kommunfullmäktige

Fördjupad utredning av åtgärdsförslag budget 2024

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 24 maj 2023, § 70 att uppdra åt berörda nämnder att genomföra nedanstående utredningar.

Utredningarna gällande Oderljunga skola, OB-omsorgen, flerläraresystemet, HIF-akademin och sammanslagning av BUN och KFN behandlas av barn- och utbildningsnämnden den 22 augusti samt av kultur- och fritidsnämnden (endast utredningen om sammanslagning av BUN och KFN) den 28 augusti.

- Oderljunga skola (BUN):** Analys utifrån ett kommunalt helhetsperspektiv avseende två alternativ. Nedläggning av skola och fritidshem, alternativt endast nedläggning av mellanstadiet. Möjliga framtidsscenarioer bör även beaktas.

Utredningen påvisar att en nedläggning av endast mellanstadiet inte får någon ekonomisk effekt, då bemanningen inte kan förändras. En nedläggning av all skol- och fritidshemsverksamhet vid Oderljunga skola innebär ur ett ekonomiskt perspektiv att kommunen kan minska sina kostnader med 4,4 miljoner kronor, utan att påverka undervisningens kvalitet. Dock bör andra samhällsperspektiv vägas in vid beslut om en nedläggning av verksamheten.

Analysen i sin helhet återfinns i bilaga 1.

- Fördjupad analys av stängning av OB-omsorgen (BUN)**

Kartläggning av nyttjandegraden visar att i genomsnitt 20 barn nyttjar verksamheten varje månad. Verksamheten bemannas med 2,5 tjänster till en kostnad av 1,5 mnkr/år, dessutom nyttjas 0,1 mnkr årligen till förbrukningsinventarier. En stängning skulle innebära att den ekonomiska effekten blir 1,6 mkr. Dock finns det andra aspekter som måste beaktas vid en stängning; påverkan för den enskilde medborgarens möjlighet till egenförsörjning, svårigheter för andra aktörer att få tillgång till vikarier etc.

Analysen i sin helhet återfinns i bilaga 2.

- Fördjupad analys av besparingar inom flerläraresystemet (BUN)**

Barn- och utbildningsnämnden har i budget 2023 omfördelat 50 % av flerläraresystemet till att möta ökade kostnader för interkommunal verksamhet, främst avseende ett ökat

antal gymnasieelever. Besparingar av flerlärarsystemet skulle innebära generella besparingar för samtliga skolområden, med betydande personalneddragningar som följd.

Analysen i sin helhet återfinns i bilaga 3.

4. Fördjupad analys av finansieringen/nedläggning av HIF-akademien (BUN)

I ett samarbete mellan Perstorps kommun och Helsingborgs IF tecknades 2022 ett avtal om införande av specialidrott på schemat för elever på Centralskolan årskurs 7-9. Avtalet har en löptid på fem år, där nytt avtal ska tecknas efter tre år, om så inte sker avtrappas verksamheten under två år. Ur ett ekonomiskt perspektiv beräknas kostnaden för specialidrott vara kostnadsneutralt för kommunen från och med höstterminen 2024.

Analysen i sin helhet återfinns i bilaga 4.

5. Övertid inom socialnämndens område samt förändring av beläggningsgrad (SN): Analys över vad en minskning av mängden övertid samt en förändring av beläggningsgraden får för konsekvenser för verksamheterna.

Övertiden inom socialnämnden har de senaste åren ökat markant. Nämnden har startat ett djupanalysarbete för att komma tillbaka till en nivå som är rimlig. En effekthemtagning kan resultera i minskade kostnader om 1,6 mnkr. En analys avseende konsekvenserna för ekonomi, verksamhet och personal finns i bilaga 5.

Frågan avseende beläggningsgrad har en naturlig koppling till kostnader för övertid. Effekten av översyn avseende beläggningsgraden tas upp i bilaga 5, samt beräknas spara nämnden kostnader om 500 000 kronor.

6. Overhead-kostnader med fokus på administrativ personal inom kommunen (KS): Kartläggning över personal som arbetar med administrativa uppgifter och utvecklingen av antalet tjänster de senaste fyra åren. Vilka konsekvenser får en eventuell neddragning av administrativa tjänster?

En kartläggning har genomförts, varvid kan konstateras att en utökning om nio tjänster har gjorts under perioden 2019–2023. Tre av dessa var en följd av omorganisationen av dåvarande samhällsbyggnadsförvaltningen. Fem tjänster är utökningar inom den aktuella tjänstekategorin och tillsatta inom befintliga ekonomiska ramar till följd av omorganisation/omprioritering som gjorts av berörda nämnder. En tjänst avseende HR-specialist har tillkommit under perioden efter politiskt beslut.

Kartläggningen och analysen i sin helhet återfinns i bilaga 6.

7. Politisk organisation (BUN och KFN):

Analys av konsekvenser om kultur- och fritidsnämnden slås ihop med barn- och utbildningsnämnden.

En sammanslagning av barn- och utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden måste belysas utifrån flera olika aspekter.

Ekonomi

I budgeten för kultur- och fritidsnämnden 2023 avsätts 137 000 kr för nämndsverksamhet. Som nämndsverksamhet räknas arvode och förlorad arbetsinkomst vid nämndens möten och utbildningar samt arvode till ordförande.

Vid en sammanslagning av nämnderna kan del av budgeten för nämndsverksamhet minskas. Hela beloppet är inte möjligt att bespara då mötestiden för barn- och utbildningsnämnden kommer att utökas, samt även ersättningen till ordförande måste klargöras. I den ekonomiska verklighet som råder, uttrycks oro kring att en sammanslagen nämnd kommer att prioritera lagstadgad verksamhet före kultur- och fritidsverksamhet.

Politik

Under utredningen har det från politiken lyfts en farhåga rörande vilken status kultur- och fritidsfrågorna, får i en nämnd med lagstadgad skolverksamhet som huvudsakliga uppdrag. Då detta inte är utredningsbart lyfts detta enbart som information.

Arbetsmiljö

Ur ett tjänstemans perspektiv skulle en sammanslagning leda till minskad mötestid avseende politiska möten, facklig samverkan och beredningsmöten. En sammanslagning kan även skapa förändrade förutsättningar för det interna arbetet, vilket i sin tur skulle kunna stärka samarbetet mellan till exempel skol- och kulturverksamheten.

8. Ange kostnaderna på årsbasis för fika till politiker och en utvärdering över borttagning av fika för politiska möten (KS)

Kostnaderna för fika på samtliga politiska sammanträden under år 2022 uppgick till 50 000 kronor i interna inköp. En rättvisande jämförelse bakåt i tiden är svår att göra då mötena under åren 2020–2021 till stor del var digitala. Under år 2023 har inköp gjorts till en kostnad av 26 000 kronor fram till och med maj månad. Detta indikerar att 50 000 kronor är en rimlig bedömning avseende direkta kostnader för fika år 2023. Om fika tas bort vid politiska möten innebär det att vissa arbetsuppgifter inte behöver utföras av personalen. I dagsläget motsvarar dessa arbetsuppgifter cirka 3–5 procent av en heltidstjänst.

En utvärdering ger vid handen att borttagning av fika vid politiska möten innebär en relativt blygsam besparing. Vidare kan tillhandahållandet av fika utgöra en trivsel- och samhörighetsfaktor som bör beaktas innan beslut tas om borttagning av fika vid politiska möten.

Handlingar i ärendet:

- Bilaga 1: Utredning Oderljunga skola
- Bilaga 2: Fördjupad analys av stängning av OB-omsorgen
- Bilaga 3: Fördjupad analys av besparingar inom flerläraresystemet
- Bilaga 4: Fördjupad analys av finansieringen/nedläggning av HIF-akademien
- Bilaga 5: Analys socialnämnden
- Bilaga 6: Administrativ personal 2019–2023

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar,

att notera redovisningen av utredningarna.

Elin Ask

Kommundirektör
Perstorps kommun

Charlotte Gillsberg

Ekonomichef
Perstorps kommun

Fördjupad utredning av åtgärdsförslag budget 2024

Oderljunga skola

Innehåll

Bakgrund	3
Avgränsningar och upplägg.....	4
Demografisk utveckling barn, Oderljunga skola.....	5
Ekonomiska perspektiv.....	6-8
Skolkvalitativa perspektiv.....	8-9
Vårdnadshavarenkäten	9-10
Skolinspektionens granskning 2019	10
Samverkan för bästa skola	11
Barn-/Elevperspektiv	11-12
Personalperspektiv.....	12-13
Medborgarperspektiv.....	13-14
Slutsatser.....	14

Bakgrund till utredningen

Ekonomisk utveckling 2024

Kommunfullmäktige (KF) förutspår att ekonomin blir ansträngd under 2024, till en följd utav utmaningar som samhället står inför, såsom inflation, lågkonjunktur och demografiska förändringar. Detta i kombination med att skatteunderlaget i kommunen är lågt, och har sjunkit ytterligare under senare år.

Politiska beslut

Kommunfullmäktige uppdrog 2023-02-15 åt nämnderna att inkomma med förslag på åtgärder för att möjliggöra en kvalitativt fungerande verksamhet utifrån givna förutsättningar. Detta kan ske genom att öka intäkterna eller sänka kostnaderna. Förslagsvis inkommer nämnderna med justeringar om 2 % på ramförslag. Även ökade behov kan lyftas.

Förvaltningen redovisade vid barn- och utbildningsnämndens möte 2023-03-28 följande förslag, med preliminärt beräknade ekonomiska effekter:

- Nedläggning av Oderljunga skola och fritidshem (5,2 mnkr)
- Nedläggning av Oderljunga mellanstadium, samt översyn av elevpengs-tilldelningen (2,4 mnkr)
- Stängning av OB-omsorgen (1,7 mnkr)
- Nedläggning av öppna förskolan (0,9 mnkr)
- Ta bort fruktservering för skolverksamheten (0,5 mnkr)
- Minskning av befintlig verksamhet med 2 % (4,5 mnkr)

Vid barn- och utbildningsnämndens möte 2023-04-25 beslöts att förslagen från 2023-03-28 skulle kompletteras med nedanstående:

- att besparingen och konsekvensbeskrivning för eventuell nedläggning av Mobila Teamet, vars verksamhet delas med 50-50 mellan barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter, tas med på förslagslistan,
- att man ser över finansieringen av fotbollsakademin, flerläraresystemet, OH-kostnader (ledningsorganisation) och sänkta arvoden,

Dessa förslag på justeringar av budget 2024 översändes sedan till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutade den 24 maj 2023, § 70 att uppdra åt berörda nämnder att genomföra fördjupade utredningar.

Barn- och utbildningsnämnden fick bland annat i uppdrag av kommunfullmäktige att genomföra fördjupad utredning avseende:

Oderljunga skola (BUN): Analys utifrån ett kommunalt helhetsperspektiv avseende två alternativ. Nedläggning av skola och fritidshem, alternativt endast nedläggning av mellanstadium. Möjliga framtidsscenarioer bör även beaktas.

Avgränsningar och upplägg

Utredningens omfattning är stor och komplex, att fullt ut kunna utreda det kommunala helhetsperspektivet kräver till exempel att man även utreder framtida nyttjande av lokalerna vid en nedläggning, hur Oderljunga kan stärkas som varumärke och levande landsbygd, detta har inte fullt ut varit möjligt. Denna utredning har sin tyngdpunkt på skolperspektivet vid en eventuell nedläggning. Det är också av vikt att poängtera att utredningen av en eventuell nedläggning av Oderljunga skola även inkluderar fritidshemsverksamheten.

Ur ett ekonomiskt perspektiv finns det idag inget som pekar på att en utflyttning av eleverna i årskurs 4 och 5, skulle ge någon ekonomisk effekt, detta då bemanningen för att driva en f-3 skola är det samma som för att driva en f-5 skola. Med detta som utgångspunkt har utredningen fokuserat på konsekvenserna av en nedläggning av all verksamhet vid Oderljunga skola.

I utredningen har underlag inhämtats från teknik- och serviceförvaltningen, då även deras verksamhet påverkas vid en eventuell nedläggning. Dock har hyreskostnaden ej beaktats, då kommunkoncernen som helhet inte får någon förändrad hyreskostnad.

Underlag från medborgarna har inhämtats via dialogmöte med föreningen Oderljunga Skola och Landsbygd.

Elevernas synpunkter har tagits fram genom intervjuer med elever i årskurs 6. En fullskalig barnkonsekvensanalys behöver genomföras vid ett eventuellt beslut om nedläggning.

Underlaget avseende personalen har erhållits genom intervjuer, enkäter (systematisk arbetsmiljöenkät, medarbetarenkät) samt diskussioner vid personalträffar.

Det bör också framhållas att forskningsunderlaget kring åldersblandade klasser alt. b-form är begränsat, detta som en följd av att sammanslagna årskurser idag är ovanligt i svensk skola.

Alla ekonomiska beräkningar grundar sig på nuvarande finansiering, förändringar i elevunderlag, personaltäthet eller förändringar i ramtilldelning har ej kunnat beaktas.

Demografisk utveckling barn, Oderljunga skola

Nedan redovisas en prognos för elevantalet för Oderljunga skola, utifrån andelen barn som är bosatta inom upptagningsområdet. Vid tidpunkten för utredningen var det 29 elever som anmält och beviljats skolgång vid Oderljunga skola inför läsåret 2023/2024.

Lsåret 2023/2024 är det 21 barn (45%) bosatta inom Oderljangas upptagningsområde som valt skola i tätorten eller på annan ort, medan 4 barn utanför upptagningsområdet valt sin skolgång i Oderljunga, detta ger vid hand att under läsåret 2023/2024 är det 25 av barnen som bor inom upptagningsområdet.

Att man valt skolgång för sina barn i tätorten finns det olika anledningar till, bland annat anger vårdnadshavarna att deras barns behov av en anpassad skolgång bättre kan tillgodoses i en större skolenhet, andra vill inte att deras barn byter skola mellan årskurserna 5 och 6, andra ser också att det finns fördelar med fler jämnåriga elever, större grupper som ger bättre förutsättningar för grupparbete etc. samt fler möjligheter till kompisrelationer.

Föräldrarna till de elever som placerar sina barn på Oderljunga skola men som tillhör tätorten, uppger att den lilla skolan skapar större trygghet för deras barn samt att det förelåg behov av miljöbyte för barnet.

Prognos antal elever på Oderljunga skola utifrån folkbokföring 230324 (uppdaterad 230607)						
	Lsåret 23/24	Lsåret 24/25	Lsåret 25/26	Lsåret 26/27	Lsåret 27/28	Lsåret 28/29
Klass	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
F-klass	5	9	5	8	7	5
åk 1	8	5	9	5	8	7
åk 2	9	8	5	9	5	8
åk 3	2	9	8	5	9	5
åk 4	4	2	9	8	5	9
åk 5	1	4	2	9	8	5
Totalt antal	29	37	38	44	42	39

Då andelen barn som i framtiden väljer annan skola än den som finns i upptagningsområdet ej kan utredas (fritt skolval) har detta ej beaktats i de kommande läsårens elevunderlag, vilket redovisas i tabell ovan.

Ekonomiska perspektiv

Perstorps kommuns elevpeng fastställs årligen utifrån tilldelad ram. Elevpengen är ett totalbelopp som avser elevens kostnader för hela läsåret, i elevpengen ingår kostnader för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider samt lokalkostnader.

Den av Barn- och utbildningsnämnden fastställda elevpengen för budgetåret 2023 framgår av nedanstående tabell.

Budgetår 2023. Underlag för fördelning och framräkning av peng på lika grunder internt och externt.

	Pedagogisk omsorg 1-5 år hel	Pedagogisk omsorg 1-5 år del	Pedagogisk 6-12 år	Förskola 1-5 år hel	Förskola 1-5 år del	Förskoleklass	Grundskola Årskurs 1-3	Grundskola Årskurs 4-6	Grundskola Årskurs 7-9	Fritidshem 6-10 år	Fritidshem >10 år
Grundbelopp											
Omsorg o pedagogisk verksamhet/Undervisning	75 665	50 213	27 515	80 982	40 491	40 344	44 039	64 019	52 268	28 762	14 381
Pedagogiskt material o utrustning/lärverktyg	235	157	87	2 347	1 173	743	2 767	2 995	3 084	762	381
Elevhälsa						3 321	3 321	3 321	3 321		
Måltider				10 279	5 139	6 353	7 244	7 342	7 489	1 731	865
Lokaler*	5 860	3 888	2 131	29 396	14 698	14 417	17 187	15 071	10 692	6 442	3 221
Summa	81 759	54 258	29 732	123 003	61 502	65 177	74 558	92 747	76 855	37 696	18 848
Summa grundbelopp per barn/elev intern verksamhet	81 759	54 258	29 732	123 003	61 502	65 177	74 558	92 747	76 855	37 696	18 848
Administration (schablon 3%), Ped oms. 1%	818	543	297	3 690	1 845	1 955	2 237	2 782	2 306	1 131	565
Summa grundbelopp per barn/elev extern kommunal aktör	82 577	54 800	30 029	126 693	63 347	67 132	76 795	95 530	79 160	38 827	19 414
Momskompensation (6%)	4 955	3 288	1 802	7 602	3 801	4 028	4 608	5 732	4 750	2 330	1 165
Summa grundbelopp per barn/elev extern fristående aktör	87 531	58 088	31 831	134 295	67 147	71 160	81 403	101 261	83 910	41 157	20 578
Grundbelopp per månad (kommunal aktör)	6 881	4 567	2 502	10 558	5 279	5 594	6 400	7 961	6 597	3 236	1 618
Grundbelopp per månad (fristående aktör inkl.moms)	7 294	4 841	2 653	11 191	5 596	5 930	6 784	8 438	6 992	3 430	1 715

Med deltid menas max 15h, heltid år > 15,1h. *Lokaler: avser för pedagogisk omsorg omkostnadsräntning lokalsiltage och kost.

Rektors totala budget erhålls utefter antalet barn i verksamheten multiplicerat med elevpengen.

Det som skiljer Oderljunga skola från skolorna i tätorten är att de oavsett elevantal alltid tilldelas 10 elevpengar/årskurs, vilket medför att under läsåret 2023/2024 kompenseras skolan med 31 extra elevpengar till en kostnad av 2 500 000 kr, se beräkning nedan.

	Faktiskt antal elever	Skolpeng	Skolpeng utan subventionering	Tilldelat antal skolpengar	Faktisk kostnad
F-klass	5	65 177 kr	325 885 kr	10	651 770 kr
Åk 1	8	74 558 kr	596 464 kr	10	745 580 kr
Åk 2	9	74 558 kr	671 022 kr	10	745 580 kr
Åk 3	2	74 558 kr	149 116 kr	10	745 580 kr
Åk 4	4	92 747 kr	370 988 kr	10	927 470 kr
Åk 5	1	92 747 kr	92 747 kr	10	927 470 kr
			2 206 222 kr		4 743 450 kr
Subventionering					2 537 228 kr

Detta innebär i praktiken att varje barn på Oderljunga skola i genomsnitt kompenseras med 2,15 elevpengar för läsåret 2023/2024.

Vid en nedläggning av Oderljunga skola skulle detta kunna innebära att kommunbidraget (ramen) till skolverksamheten revideras med 2,5 mnkr avseende elevpeng, detta utan påverkan på kvalitén i undervisningen, detta då Oderljangas elever kan beredas plats i befintliga klasser i skolorna inom Perstorps tätort.

Att eleverna kan erbjudas platser i befintliga klasser innebär dessutom att undervisningen kan bedrivas av befintlig personal, vilket innebär att utan påverkan på utbildningskvalitén kan en personalminskning motsvarande dagens bemanning på Oderljunga ske utan konsekvenser för elevernas undervisning.

Bemanningen av Oderljunga skola och fritidshem har fördelats på 4,2 tjänst till undervisning i skolverksamhet samt 1,5 tjänst till fritidshemsverksamheten. Personalkostnaden för Oderljunga skola har därmed uppgått till 3 125 000 kr/år (exkl. assistenttjänster).

Avseende Oderljunga skolas hyreskostnader så innebär inte en nedläggning av skolan minskade hyreskostnader för kommunen som helhet. En kvarvarande hyreskostnad avseende larm, försäkringar, avskrivningar mm. kommer fortlöpande att behöva bekostas centralt. Kostnaden för detta beräknas till 800 000kr/år.

I ett senare läge, när nyttjandet av lokalerna utretts så kan lokalerna vid en eventuell uthyrning alternativt försäljning ge ekonomiska fördelar för kommunen.

Däremot kan det vid en nedläggning av skolverksamheten göras besparingar avseende uppvärmning, underhåll, entreprenadkostnader samt personal inom teknik- och serviceförvaltningen, dessa framgår av tabell nedan.

Kostnadsbesparing Oderljuna ToS	
El 50 % (endast uppvärmning)	108 000,00
anläggnings o underhålls material	20 000,00
Entreprenadkostnader	55 000,00
Operationell leasinghyra	30 000,00
Förbrukningsmaterial	6 000,00
Service avtal	22 000,00
Lokalvård & fastighetservice 50 % tjänst	260 000,00
Kosten 50 % tjänst	260 000,00
Tillsynsavgifter	10 000,00
Totalsumma	771 000,00

Bilden nedan visar en resultaträkning för Oderljunga 2023. Budget 2024 är oförändrad - även om eleverna är färre då skolan är "garanterad" 60 st elevpengar.

	BUDGET 2023
Intäkter	
Skolpeng	5,2
Extra skolpeng	0
föräldraintäkt f-hem	0,2
Statsbidrag	0,1
	5,5
Kostnader	
Personal	3,4
Lokaler/städ/ måltid	1,8
Lärverktyg/övrigt	0,3
	5,5

Intäkterna för Oderljunga skola är högre än enbart skolpeng. Dessa intäkter kommer finnas kvar i BUN:s verksamhet.

I samband med neddragning kommer även ersättning för interkommunala elever att sjunka då den totala kostnadsmassan försvinner. Detta är ej framräknat. I praktiken innebär detta att skolpengen generellt sett sänks i kommunen.

Slutsats:

En eventuell nedläggning av Oderljunga skola och fritidshem, medför att Barn- och Utbildningsförvaltningen tilldelade ram från kommunfullmäktige kan minskas med 5,2 mnkr, medan Teknik- och serviceförvaltningens ram behöver utökas med 0,8 mnkr. Detta ger att den totala besparingen för kommunen initialt skulle bli 4 400 000 kr/år utan att detta skulle medföra en kvalitativ försämring av utbildningen för barnen. Vid annat nyttjande av lokalerna skulle den totala besparingen bli 5,2 mnkr.

Skolkvalitativa perspektiv

Forskning

Då undervisning i b-form (sammanslagning av årskurser till en klass) idag få betecknas som väldigt ovanligt så är det svårt att få fram relevant och aktuell forskning, därför har utredningen riktats in på forskning och utredningar från olika universitet med fokus på åldersblandade klasser/grupper (undervisningen som sker genom att elevernas mognad avgör vilka elever som undervisas tillsammans).

Skillnaden på åldersblandade klasser och B-form är oftast relaterat till antal elever, lokaler och lärartätheten men även att elevgrupperna förändras till viss del varje år i B-form. En fördel med b-form skulle kunna vara att eleverna har möjlighet att förändras i sina roller.

För att undervisningen skall ske på ett bra sätt, då eleverna arbetar med olika saker (olika läroplaner) krävs det att det finns bra lokaler där eleverna har möjlighet att arbeta i lugn och ro. Vilket innebär att eleverna ska ha möjlighet att studera i små grupper dvs fler och mindre studieutrymmen.

Delar ur den mest utförliga forskningsrapporten gällande undervisning i åldersblandade kontra åldershomogena grupper redovisas nedan:

Nandrup och Renberg (1992) menar att det framför allt är den sociala utvecklingen som drar fördelar av en åldersintegrerad undervisning. Detta menar även Hedlund (1995) som skriver att det sociala livet i en åldersintegrerad grupp är bättre i jämförelse med en åldershomogen grupp. Anledningen ligger i mångfalden av olikheter gällande personlighet och kunskapsnivå vilket författaren tror leder till att eleverna är mindre intresserade av att jämföra sig själva med sina klasskamrater. En av många fördelar som Nandrup och Renberg (1992) påpekar är att eleverna får möjligheter att arbeta med både äldre, jämnåriga och yngre klasskamrater. Denna möjlighet till ansvarstagande utvecklar eleven från att vara en som behöver hjälp till att bli en hjälpende klasskamrat istället. Detta är även nära kopplat till de vidgade relationerna som i sin tur leder till trygghet och minskad mobbning som författarna anser att åldersintegrerad undervisning resulterar i. Tryggheten är även något som Hedlund (1995) berör. Han skriver att hans erfarenhet säger att det är både tryggare och lugnare i åldersblandade grupper. Samtidigt påpekar författaren att det är svårt att göra jämförelser och komma fram till ett svar som inte är relativt. En annan fördel med åldersintegrerad undervisning som Nandrup och Renberg (1992) påpekar är möjligheten att samarbeta för eleverna. Författarna skriver

att eleverna kan inta olika roller beroende på hur gammal man är. De skriver att de yngre kan stimuleras av de äldre samt att de äldre kan se på sin utveckling i jämförelse med de yngre. Ytterligare en fördel som författarna nämner är konkurrenstänkandet i gruppen. I motsats till Sundell (1993; enligt Sandqvist, 1994) tror Nandrup och Renberg (1992) att konkurrenstänkandet minskar i och med att många arbetar med olika saker på olika nivåer. Likt Nandrup och Renberg tror Hedlund (1995) att konkurrensen minskar i en åldersheterogen grupp. Han tror att alltför många elever i en åldersintegrerad klass arbetar på olika nivåer för att någon form av konkurrens ska uppstå. Han anser istället att elever i åldershomogena grupper behöver markera sina platser i större utsträckning. Hedlund menar att det sällan är så att elever i fyran försöker hävda sig mot äldre elever lika lite som äldre elever markerar sin ställning mot de yngre. Han menar att det beror på de stora skillnaderna i kunskap och förmåga vilket även skulle göra ett eventuellt konkurrerande lönlöst. Sundell (1993; enligt Sandqvist, 1994) anser att barn i åldersintegrerad undervisning tenderar att konkurrera med varandra i större utsträckning. Det beror på att det finns få i den egna åldern i klassen och att elevernas sociala trygghet blir lidande av att klassen förändras varje år. Sandqvist själv menar att den sociala biten är väldigt komplex, oavsett hur man arbetar eller ser på åldersintegrerad undervisning. Hon skriver att elevers sociala trygghet varierar och ser olika ut från barn till barn. Åldersintegrerad undervisning innebär inte alltid något bra eller tvärtom. Sundell (1993; enligt Sandqvist, 1994) menar att det blir svårare för en lärare i en åldersintegrerad klass att upptäcka om en elevs utveckling inte går som planerat beroende på att läraren har en för stor kunskapspridning bland eleverna att hålla reda på. Detta påverkar i sin tur undervisningen i och med att läraren oftast fokuserar på den kunskapsnivå som de yngsta eleverna ligger på.

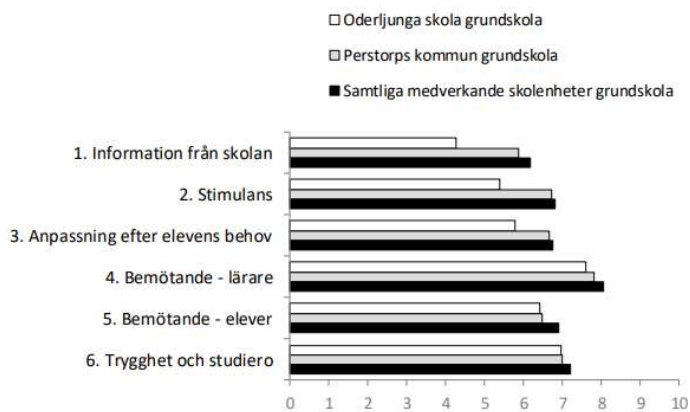
En utbredd uppfattning har varit att åldersintegrerade klasser är bättre än åldershomogena men det finns inga vetenskapliga bevis som stöder detta. Faktum är att de (få) jämförande utvärderingar som finns visar på en del problem i de åldersintegrerade klasserna. Först och främst är det elevernas matematikkunskaper som har uppmärksammats som sämre i de åldersintegrerade klasserna. Och de förväntade sociala vinsterna får inte heller något stöd av resultatet i denna undersökning. (Sundell, 1992).

Vad man också fann som var negativt för de åldersintegrerade klasserna var att det i dessa var större spridning mellan de bäste och de svagaste eleverna. (Sundell, 1992). En utbredd uppfattning har varit att åldersintegrerade klasser är bättre än åldershomogena men det finns inga vetenskapliga bevis som stöder detta. Faktum är att de (få) jämförande utvärderingar som finns visar på en del problem i de åldersintegrerade klasserna. (Sundell, 1992).

Vårdnadshavarenkäten (Skolinspektionen)

I 2022 års skolenkät från Skolinspektionen fick Oderljunga skola lägre resultat än tätortens skolor när man frågade vårdnadshavarna till barnen om deras skolgång. De summerade svaren redovisas nedan.

Vårdnadshavare svar på skolenkäten

Det som särskilt bör beaktas är de lägre resultaten gällande stimulans och anpassningar efter elevernas behov, vilket pekar i samma riktning som Skolinspektionens granskning 2019, som redovisas längre fram.

Slutsats:

Idag finns det inte underlag som vare sig forskningsmässigt eller evidensmässigt säger att undervisning i b-form innebär några negativa konsekvenser för barnen, ej heller finns det aktuell relevant forskning som kan styrka det positiva, detta är en direkt följd av att antalet skolor med mindre än 50 elever idag knappt finns i kommunal verksamhet.

Skolenkätens betydelse skall ses ur aspekten att det var ett begränsat antal vårdnadshavare som svarade, vilket gör resultatet för vagt för att tydligt dra stora slutsatser.

Skolinspektionens granskning

Vid Skolinspektionens granskning av Oderljunga skola 2019 lyftes det fram brister i såväl styrningen av skolan som av möjligheten att ge en utbildningen som utgår från elevernas behov och förutsättningar. Dessutom riktades kritik mot skolans förutsättningar att ge eleverna den stimulans och de utmaningar de behöver och har rätt till enligt skollagen.

Som svar till Skolinspektionen redovisades hur rektors styrning skulle klargöras samt att man tagit fram nya rutiner för uppföljningar och samverkan med övriga skolor i kommunen.

Skolinspektionen framhöll även svårigheterna med att rektor inte finns på plats dagligen och man menade att tillsynsplikten försvårades på grund av detta. Detta problem kvarstår dock då organisationen medför att en rektor har tre skolor inom sitt ansvarsområde, varav två skolor finns i tätorten och dessa har ett betydligt större elevantal än vad Oderljunga skola har.

Förvaltningens vidtagna åtgärder utefter den kritik som erhållits vid granskningen ansågs motsvara de lagkrav som finns på verksamheten och därmed blev skolverksamheten godkänd av Skolinspektionen.

Fortfarande anser undervisande lärare att det är svårt att anpassa sin undervisning då det finns barn med särskilda behov och dessutom en åldersspridning som är stor i varje gruppering samt att man som lärare är ensam i sin klass och alltid måste ta alla beslut själv.

Samverkan för Bästa Skola

Skolinspektionens granskning ledde fram till att man erbjöd Oderljunga skola att vara med i projektet Samverkan för Bästa Skola (SBS). Kommunen tog då beslut om att alla förskolor och grundskolor i Perstorp skulle delta i SBS, vilket också skedde. 2022 avslutades SBS, varvid Skolverkets samlade bedömning var att Perstorps skolor utvecklats mycket väl avseende sin pedagogiska struktur, sin möjlighet att möta förändringar och att det kollektiva lärandet stärkts, dock med undantaget Oderljunga skola, där utvecklingen inte blivit den önskade. Skolverket erbjöd Perstorps kommun fortsatt stöd i form av ekonomisk stöttning motsvarande 300 000kr, varvid en 40 % extra lednings-/utvecklingsresurs tillfördes Oderljunga skola. Ledningsresursen skulle möjliggöra ett närvarande ledarskap samt att utveckla verksamhetens kollegiala samarbete, även samarbetet mellan skola och fritidshem skulle utvecklas. Resultatet av insatsen har haft viss effekt på det kollegiala samarbetet och samarbetet mellan skola och fritidshem, men stor del av tiden har också använts till vikarietillsättning samt eget vikariat.

Slutsats: Oderljunga skola lever upp till de av lagstiftaren uppsatta kraven, men svårigheter avseende anpassning av undervisning och kollegialt lärande kvarstår. Även svårigheter i den dagliga ledningen finns kvar. Med ett begränsat antal pedagoger i verksamheten samt svårigheter med vikarietillsättningen, så finns det en större sårbarhet på en mindre skola.

Barn-/Elevperspektiv

Intervjuer med sexor som gått på Oderljunga skola (5 elever)

För att på ett relevant sätt beakta barnens upplevelser av skolgång vid Oderljunga skola samt hur övergången till Centralskolan (åk 6) upplevts, har rektor Lena Brodd på Centralskolan genomfört intervjuer med fem elever. Frågor och svar redovisas nedan.

Fanns det några problem/svårigheter/oro med att börja på en ny skola i 6:an?

Lite nervöst och spännande men såg fram emot att få gå på en större skola med fler elever. Nu känns det jättebra och vi har fått många kompisar.

Var det lätt att få kompisar på Centralskolan?

Ja det var lätt och vi har många fler kompisar nu än tidigare.

Hur var det att få nya lärare och hur kändes det att vara ny i klassen?

Till en början med var det nervöst men bra att komma i en klass där alla är lika gamla. Det är lättare att lära sig om alla läser samma.

Efter ett år på Centralskolan åk 4–6 börjar du nu på Centralskolan åk 7-9. Är det spännande eller lite oroligt?

Det är både och, vi blir ju yngst på högstadiet men det gick ju bra att börja sexan så det kommer även att gå bra med starten i sjuan. Vi känner ju redan många av de större eleverna eftersom vi är på samma skola och vi känner oss trygga på Centralskolan.

Kan vi göra något annorlunda framöver för att underlätta flytten från Oderljunga skola till Centralskolan?

Nej det var bra som det var. Vi fick komma hit innan och kolla fast det hade även varit bra med att träffa övriga lärare så som slöjd- och idrottslärarna

Tyckte du att det fanns skillnader i undervisningen?

Ja, på Oderljunga repeterade vi mycket, oftast var genomgångarna för de yngre klasskompisarna. Här på Centralskolan får vi lära oss på vår egen nivå.

Slutsats:

Eleverna trivdes och kände trygghet under sin tid vid Oderljunga skola, även övergången till centralskolan åk 6 kändes trygg, att komma in i gemenskapen har fungerat väldigt väl. Avseende undervisningens kvalité anser de att anpassningen till de yngre eleverna i b-form gjorde att undervisningen blev med repetitiv då anpassningar främst gjordes efter de yngre barnens nivå. Eleverna uppskattade att få flera kompisar när de började på en större skola och att det är fördelaktigt med jämgamla kamrater då de menar att det är lättare att lära sig då alla läser samma årskurs.

Personalperspektiv

Eftersom personalen måste täcka från kl. 06,00 till 17,30 dagligen innebär det en verksamhet som kräver *ensamarbete* både morgon och kväll vilket utgör ett arbetsmiljöproblem. En person måste också finnas dagligen för att ta emot busseleverna på morgonen och på eftermiddagen (vid två tillfällen). Då både slöjd- och badundervisning är förlagd till tätorten kräver detta 1–2 resurser som åker med barnen. Dessutom skall personalen täcka upp på elevernas raster och i matsalen och har därför svårt att ta ut sina egna raster.

Det är också svårt med anpassningar när man hela tiden är ensam pedagog i varje årskurs och inte har kollegor att diskutera med. Personalgruppen är för liten och man blir väldigt ensam i sitt arbete.

Elevhälsans personal kommer regelbundet och på bestämda dagar vilket också upplevs som ett bekymmer då man behöver stöd och hjälp när situationerna uppstår. Specialpedagog kommer också regelbundet men behovet av att ha fler timmar är stort.

Med tre pedagoger i skolan och två på fritidshemmet blir hela verksamheten väldigt sårbar, Speciellt om personalen är sjuk eller har vård av eget barn (VAB). Vid frånvaro är det svårt att täcka upp för varandra, dessutom finns svårigheter med att få vikarier till Oderljunga bland annat beroende på att det krävs tillgång till bil och körkort.

Samarbetet skola/fritidshem fungerar inte optimalt då det inte går att skapa någon gemensam tid för planering och arbetsplatsträffar (APT), vilket innebär att verksamheterna arbetar var för sig.

Medarbetarenkäten på Oderljunga skola

Medarbetarenkäten visade att personalens svar låg något under BUN:s och tätortens svar överlag.

Några frågor var mera utmärkande:

29 % tyckte att; min arbetsbelastning är inte acceptabel.

14 % tyckte att; de inte hinner med sina arbetsuppgifter inom sin arbetstid.

86 % tyckte att; dom inte kunde påverka beslut som rör deras verksamhet.

57 % tyckte att; dom inte kände till hur deras arbetsuppgifter ska prioriteras om arbetstiden inte räcker till.

57 % tyckte att; de inte kan använda rasten till avkoppling från arbetet.

57 % tyckte att; de inte har tid för reflektion över hur de utfört sitt arbete.

43 % tyckte att; de inte har någon ork efter arbetsdagens slut.

Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet på Oderljunga skola

Ur enkätsvaren från personalen från Oderljunga skola och fritidshem framgår att all personal inte känner till arbetsmiljöpolicy samt arbetsmiljömål, dessutom känner inte all personal till hur de skall agera vid en situation med hot och våld. Även här skiljer resultatet sig negativt i förhållande till kommunens andra skolor. En del av svårigheten ligger i begränsningar avseende personalens och rektorns tid.

Medborgarperspektiv

För att inhämta medborgarnas åsikter genomfördes ett dialogmöte med föreningen Oderljunga Skola och Landsbygd (SoL), 2023-07-05. Syftet var att efterfråga medborgarperspektivet kring konsekvenserna vid en nedläggning av skolan i Oderljunga.

Vid mötet lyftes nedanstående synpunkter:

Det förelåg en oro för att de elever som idag går på Oderljunga skola kan uppleva en otrygghet i samband med en förflyttning till skolorna i Perstorps tätort.

Representanterna framförde också att en liten skola kan upplevas som tryggare för barnen, detta kan eventuellt innebära att mindre resurser behöver nyttjas för barn med särskilda behov.

Oderljunga SoL framförde även oro för att skolskjutstiderna skulle innebära långa dagar för barnen.

Oderljunga skolas unika läge nära naturen ger goda möjligheter till en profilering med denna inriktning, dessa möjligheter finns inte på samma sätt i tätorten.

Vidare ansåg de att det föreligger risk för en utarmning av de mindre byarna (inkl. Oderljunga) om Oderljunga skola läggs ned, inflyttning av barnfamiljer till området skulle kunna påverkas negativt.

Om eleverna får sin skolgång förlagd till Perstorps tätort, så uttrycker gruppen även en oro för förskolans långsiktiga överlevnad. Om de äldre barnen går i Perstorp så kanske vårdnadshavarna även vill att de yngre barnen har sin förskola i tätorten.

Oderljunga skola kan i framtiden även fungera som buffert om kommunen i framtiden står inför ett ökande barnantal.

Oderljunga SoL uttrycker även att de föreligger en risk för eleverna med sin skolgång i Perstorps tätort, om det skulle bli nödvändigt med ett miljöbyte för dem, så är de hänvisade till ett byte inom tätorten. En mindre skola som Oderljunga kan erbjuda en annan miljö för de barn som behöver ett mindre sammanhang.

Representanterna uttryckte även sin oro kring att de satsningar som skett generellt inom Perstorps tätort inte gynnar landsbygden i samma utsträckning, utan kan bidra till att det som uttrycks i Vision 2030 om en levande landsbygd ej uppfylls.

En attraktiv kommun med en levande landsbygd kommer att generera fler medborgare och på detta sätt även bidra till ökade skatteintäkter för kommunen.

Oderljunga SoL hade önskat att en utredning av denna dignitet även hade innehållit en plan för nyttjandet av skolbyggnaderna vid en eventuell nedläggning, man lyfter även fram att skolan har en roll vid krisberedskap.

Avseende de ekonomiska förutsättningarna på skolan och den subventionering som sker så är det Oderljungas förhoppning att fler elever söker sig till skolan, vilket skulle medföra att subventioneringen minskade, de anser även att avseende subventioner så sker det även inom andra områden, där Oderljunga på olika sätt subventionerar tätorten.

Slutsatser

Utredningens komplexitet innebär att det finns flera olika variabler som måste beaktas vid en summering.

Ur ett rent skolekonomiskt perspektiv finns det fördelar med en nedläggning av Oderljunga skola, däremot finns det inget belägg för att Oderljunga skola inte lever upp till de lagstadgade kraven på utbildningens kvalitet. Svårigheter och fördelar med skolgång enligt b-form kan inte tydligt klargöras av relevant forskning.

Det finns problematik och sårbarhet med en liten skolenhet t ex avseende bemanning, arbetsmiljö, kollegialt lärande och vikarietillsättning, men det finns också aspekter som trygghet för barnen samt skolskjutstider som talar för en skoletablering i Oderljunga.

Andra aspekter måste såklart också vägas in såsom påverkan på Oderljunga samhälle vid en nedläggning. Kan man vid en nedläggning nyttja skolan/skolområdet för att stärka attraktiviteten för Oderljunga?

Fördjupad utredning av åtgärdsförslag budget 2024

Kompletteringar

Oderljunga skola

Innehåll

Bakgrund	3
Djupintervju av personal Oderljunga skola	3-5
Information om Oderljungaskola.....	5
Erbjudande av plats vid Oderljunga skola och förskola.....	5
Demografisk utveckling Perstorps tätort.....	6
Klasstorlekar Perstorps skolor läsåret 2023/2024	6
Skolsjutskarta	7

Bakgrund

Vid Kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 2023-08-16 beslöts att utredningen avseende en eventuell nedläggning av Oderljunga skola skulle kompletteras med följande delar:

Demografisk utveckling av antalet elever i upptagningsområde Perstorps tätort för läsåren 2023/2024 till 2028/2029 avseende årskurserna f-5

Djupintervjuer med Personalen vid Oderljunga skola

Utredning av hur information om Oderljunga skola skett under de tre senaste åren, t.ex. genom öppet hus, utskick, eller annat

Utreda om elever i Perstorps tätort som är i behov av ett miljöbyte informeras om möjlighet till skolgång i Oderljunga

Karta över bussturerna inom Oderljangas upptagningsområde

Barn- och Utbildningsförvaltningen har även förtydligat den ekonomiska beräkningen samt bifogar den demografiska utvecklingen av Perstorps tätorts elevutveckling för årskurserna f-5.

Djupintervju pedagogisk skolpersonalen vid Oderljunga skola

Förvaltningschef genomförde 2023-08-17 djupintervju av de anställda vid Oderljunga skola utifrån uppdrag och frågeställning från Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Nedan redovisas svaren utifrån de minnesanteckningar som fördes, personalen har vidimerat anteckningarnas riktighet i samband med mötet.

Fråga 1. Hur informerar ni som anställda om möjligheten till skolgång vid Oderljunga skola?

2023 genomfördes "Öppet hus" där vårdnadshavare till barnen i hela Perstorp bjöds in, detta har inte skett under ett antal år tidigare, delvis beroende på pandemin.

Informationen om "Öppet hus" lades ut på Infomentor, vilket personalen tror att alla inte läser.

Det är personalens åsikt att information till vårdnadshavarna sker först efter skolvalet.

Fråga 2. Hur ser samarbetet med Pärlans förskola ut? Ge förslag på eventuella förbättringar.

Som exempel samarbete lyfter skolpersonalen att skolans elever läser för förskolans barn och att 5åringarna bjöds in att delta på skolaktiviteter, även aktiviteter vid t.ex. skolavslutningar etc. sker gemensamt,

Fråga 3. Hur skulle ni beskriva verksamhetens styrkor avseende barns skolgång i Oderljunga?

Personalen är stolta över sin skola. De lyfter fram den lilla skolans möjligheter, det familjära klimatet där alla känner alla, den trygga skolmiljön där alla blir sedda, leken och rörelsen sker naturligt i en inbjudande miljö, eleverna har hög acceptans gentemot varandra, tät kontakt med vårdnadshavarna.

Personalen lyfter också fram möjligheterna för elever att arbeta ålderövergripande, t.ex. en elev i förskoleklassen som redan kan läsa kan delta på åk1s svenskundervisning.

Fråga 4. Vilka svagheter ser ni gällande skolgång/organisation vid Oderljunga skola?

En av utmaningarna för den lilla skolan är att skapa dynamik i vissa grupper eller vid vissa moment, elevantalet i respektive årskurs kan här skapa utmaningar för personalen. Skolans litenhet kan även vid enstaka tillfällen leda till att vissa barn har svårt att hitta kompisar.

Att undervisa som ensam pedagog med ansvar för flera årskurser ökar arbetsbördan, detta upplever pedagogerna uppvägs av att klasserna är relativt små. Pedagogerna planerar alla ämnen enskilt utan möjlighet till kollegialt samarbete.

Tillgången till specialpedagogik är begränsad utifrån skolans storlek.

Pedagogerna upplever att det varit svårt att behålla de pedagoger som rekryterats.

Fråga 5. Hur kan undervisningens kvalité utvecklas/förbättras?

Samarbetet mellan skola och fritidshem är väldigt viktigt, detta är ibland svårt att få till. Mycket positivt att skolan rekryterat behörig fritidspedagog, vilket lyft den verksamheten.

Pedagogerna lyfter vikten av att det rekryteras behörig personal, som stannar kvar.

Fråga 6. Hur säkerställer ni att eleverna vid Oderljunga får den stimulans och utmaning som skollagen efterfrågar?

En mindre elevgrupp ger bättre möjligheter för eleven att bli sedd och lyssnad på. Möjligheten att arbeta åldersövergripande gör att elever kan arbeta på en nivå som passar dem.

Pedagogerna lyfter också fram att undervisningen inte sker åldersövergripande i alla moment, t.ex. så arbetar förskoleklassen och årskurs 1 tillsammans på förmiddagen, för att sedan arbeta var för sig under eftermiddagen (4 dagar/vecka)

Fråga 7. Övrigt ni vill tillägga utredningen kring en eventuell nedläggning av Oderljunga skola?

Pedagogerna uttrycker ledsamhet över att Skolinspektionens rapport 2019, får så stort utrymme, de anser att verksamheten som bedrevs då ej är den samma som den som bedrivs idag. T.ex. skolledning och andelen behöriga i personalen är helt annorlunda.

Pedagogerna efterfrågar en bättre återkoppling från Centralskolan kring hur det går för eleverna som kommer från Oderljunga.

En bättre marknadsföring av Oderljunga skola till elever och vårdnadshavare innan de gjort sitt skolval, hade gett Oderljunga möjlighet att lyfta sin verksamhet, även ett klagörande av bussmöjligheterna för de som väljer Oderljunga skola hade kanske ökat attraktiviteten.

”Öppet hus” upplevdes som positivt, pedagogerna tror att det vore bra om det förlades till höstterminen, i god tid innan skolvalet.

Pedagogerna vill också framföra att de har stort förtroende för skolledningen, som ger dem frihet under ansvar samtidigt som de försöker vara tillgängliga vid behov.

Information om Oderljunga skola

Skolledningen för Oderljunga skola ombads att kortfattat redovisa hur och i vilka sammanhang information om Oderljunga ges till vårdnadshavare, nedan följer redovisat svar.

- Vi informerar på samma sätt om våra olika skolor när vårdnadshavare undrar något.
- Vid ansökan/inskrivning (nyinflyttade) på plats hos skolassistenten presenteras alltid alla 3 skolorna och hur organisationen ser ut. Vi gör ingen speciell reklam för någon skola utan vårdnadshavarna gör själva ett aktivt skolval.
- Det går ut ett utskick till samtliga blivande F-klass-elever i början på året inför skolstart där de har möjlighet att välja skolgång i Oderljunga eller i Perstorps tätort. Vårdnadshavarna kryssar i vilket de väljer och returnerar lappen till skolassistent.
- Öppet Hus för de F-klass-elever som valt respektive skola hålls i maj. Inget annat Öppet hus erbjuds på någon skola inför skolvalet.
- Inget Öppet Hus har skett under ett par år på grund av pandemin...
- Vi gör ingen reklam för någon skola men vi presenterar alltid alla skolor

Erbjudande av plats Oderljunga skola och förskola

Skolledningen för Oderljunga skola ombads att kortfattat redovisa hur vårdnadshavare erbjuds plats på Oderljunga skola, nedan följer redovisat svar.

- Vid behov av miljöombyte så är det fullt möjligt och erbjuds ofta. Detta sker oftast i samarbete med speciallärare och kurator. Ibland kommer förslaget från skolan och ibland kommer önskemålet från vårdnadshavare. De senaste 3 åren har vi haft 5 elever som flyttat från tätorten till Oderljunga skola (1 från lågstadiet och 4 från mellanstadiet)
- Vi har aldrig nekat eller protesterat om någon har önskat byta skola.

Demografisk utveckling Perstorps tätort

Kommunstyrelsens arbetsutskott efterfrågade en redovisning av den demografiska utvecklingen av elever i tätortens skolor gällande förskoleklass t.o.m. åk5 för läsåren 2022/2023 till 2028/2029, resultatet redovisas i tabell nedan.

Det bör beaktas att inflyttning/utflyttning samt val av annan skola än den i tätorten ej kan beaktas, utan tabellen utgör det totala antalet elever i åldersgruppen.

Prognos antal elever på skolor i Perstorps tätort utifrån folkbokföring 230817						
	Läsåret 23/24	Läsåret 24/25	Läsåret 25/26	Läsåret 26/27	Läsåret 27/28	Läsåret 28/29
Klass	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
F-klass	99	77	56	84	70	67
åk 1	87	99	77	56	84	70
åk 2	90	87	99	77	56	84
åk 3	100	90	87	99	77	56
åk 4	89	100	90	87	99	77
åk 5	92	89	100	90	87	99
Totalt antal	557	542	509	493	473	453

I prognosen läsåret 23/24 finns de elever som idag är inskrivna på skolorna. Det innebär att de elever som tillhör upptagningsområde Oderljunga men valt Perstorp finns med här samtidigt som de som har valt Oderljunga skola inte finns med.

I prognosen ingår endast de asylsökande elever som idag finns i verksamheten.

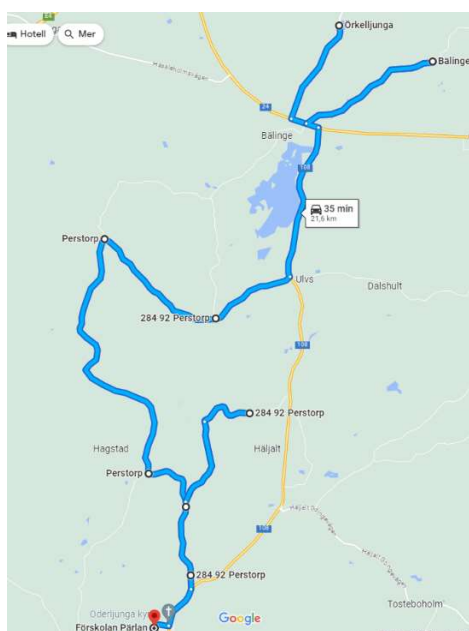
Det som tydligt framgår av tabellen är att elevantalet sjunker totalt sett för kommunen, vilket får till följd att hyresdelen av elevpengen kommer att behöva öka.

Klasstorlekar Perstorps skolor läsåret 2023/2024

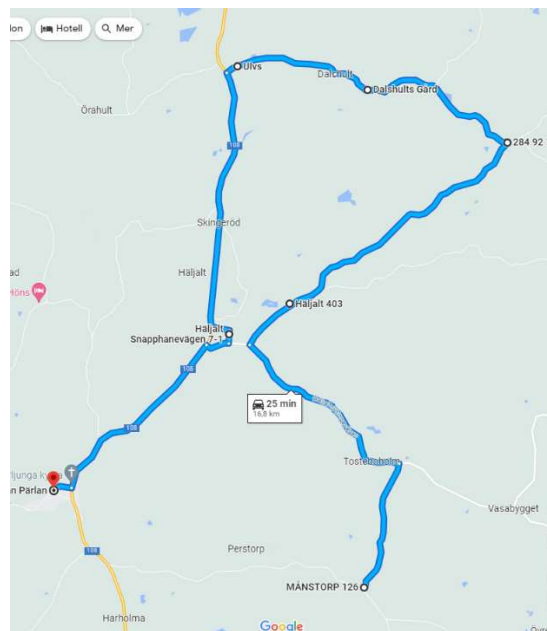
Klasstorlekar läsåret 23/24										(230818)	
Parkskolan		Norra Lyckanskolan				Centralskolan 4-6		Centralskolan 7-9		Oderljunga skola	
FA	24	2A	22	4A	22	7A	23	F-1	13		
FB	24	2B	24	4B	22	7A:2	22	2-5	16		
FC	24	2C	22	4C	24	7B	23	Totalt	29		
FD	25	2D	22	4D	21	7C	18				
1A	21	3A	19	5A	23	7E	2				
1B	23	3B	21	5B	22	8A	25				
1C	21	3C	21	5C	23	8B	22				
1D	21	3D	19	5D	23	8B:2	20				
Totalt	183	3E	19	6A	25	8C	25				
		Totalt	189	6B	20	8E	5				
				6C	23	9A	23				
				6D	25	9B	26				
				Totalt	273	9C	23				
						9C:2	25				
						9E	9				
						Totalt	291				

Skolskjutskartor Oderljungaskola

Linje 5

Linje 6

Fördjupad utredning av åtgärdsförslag budget 2024

OB-omsorgen (omsorg på obekväm arbetstid)

Innehåll

Bakgrund	3
Allmänt om OB-omsorg	4
OB-omsorgen i Perstorp	4
Nyttjande av OB-omsorg i Perstorp	5
Bemanning på OB-omsorgen	5
Risker vid en nedläggning av OB-omsorgen	6
Slutsatser.....	6

Bakgrund till utredningen

Ekonomisk utveckling 2024

Kommunfullmäktige (KF) förutspår att ekonomin blir ansträngd under 2024, till en följd utav utmaningar som samhället står inför såsom inflation, lågkonjunktur och demografiska förändringar. Detta i kombination med att skatteunderlaget i kommunen är lågt, och har sjunkit ytterligare under senare år.

Politiska beslut

Kommunfullmäktige uppdrog 2023-02-15 åt nämnderna att inkomma med förslag på åtgärder för att möjliggöra en kvalitativt fungerande verksamhet utifrån givna förutsättningar. Detta kan ske genom att öka intäkterna eller sänka kostnaderna. Förslagsvis inkommer nämnderna med justeringar om 2 % på ramförslag. Även ökade behov kan lyftas.

Förvaltningen redovisade vid barn- och utbildningsnämndens möte 2023-03-28 följande förslag, med preliminärt beräknade ekonomiska effekter:

- Nedläggning av Oderljunga skola och fritidshem (5,2 mnr)
- Nedläggning av Oderljunga mellanstadium, samt översyn av elevpengs tilldelningen (2,4 mnr)
- Stängning av OB-omsorgen (1,7 mnr)
- Nedläggning av öppna förskolan (0,9 mnr)
- Ta bort fruktservering för skolverksamheten (0,5 mnr)
- Minskning av befintlig verksamhet med 2 % (4,5 mnr)

Vid barn- och utbildningsnämndens möte 2023-04-25 beslöts att förslagen från 2023-03-28 skulle kompletteras med nedanstående:

- att besparingen och konsekvensbeskrivning för eventuell nedläggning av Mobila Teamet, vars verksamhet delas med 50-50 med barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter, tas med på förslagslistan,
- att man ser över finansieringen av fotbollsakademin, flerläraresystemet, OH kostnader (ledningsorganisation) och sänkta arvoden,

Dessa förslag på justeringar av budget 2024 översändes sedan till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutade den 24 maj 2023, § 70 att uppdra åt berörda nämnder att genomföra fördjupade utredningar.

Barn- och utbildningsnämnden fick bland annat i uppdrag av kommunfullmäktige att genomföra fördjupad utredning avseende:

Fördjupad analys av stängning av OB-omsorgen (BUN)

Allmänt om omsorg på obekväm arbetstid

Omsorg på obekväm arbetstid är inte en lagstadgad rättighet för medborgarna, den utgör ett komplement som kommunen kan erbjuda medborgarna för att underlätta arbete utanför den normala arbetstiden. Som obekväm arbetstid räknas vardagar mellan kl. 18.30 och kl. 06.30 samt lördagar/söndagar och helgdagar. I skollagen 25 kap § 5 står det:

”Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

Kommunen ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.”

OB-omsorgen i Perstorp

Ur Perstorps kommuns föreskrifter för omsorg på obekväm arbetstid hämtas följande:

Vid behov av omsorg, utanför ordinarie tid på förskolan och fritidshemmet finns Nattugglan.

Nattugglan erbjuder omsorg för barn i förskola eller fritidshem (kan erbjudas till och med vårterminen det år då barnet fyller 13 år) under den tiden på dygnet/veckan som ordinarie omsorg är stängd med undantag för storhelger. Nattugglan har öppet de tider det finns barn som är i behov av omsorg. Schematider ska vara inlämnade till Nattugglan senast två veckor i förväg för att få lämna på obekväm arbetstid.

Timanställda kan inte vara garanterade omsorg under de tider som sträcker sig utanför förskolornas/fritidshemmens ordinarie öppettider (kl. 06.30–17.30).

Då barnet har växelvis boende ska båda vårdnadshavares schematider lämnas in. Barnet har endast rätt till omsorg på Nattugglan då båda vårdnadshavarna arbetar på OB-tid enligt schema. Detta gäller oavsett hur vårdnadshavarna har valt att dela veckorna mellan sig.

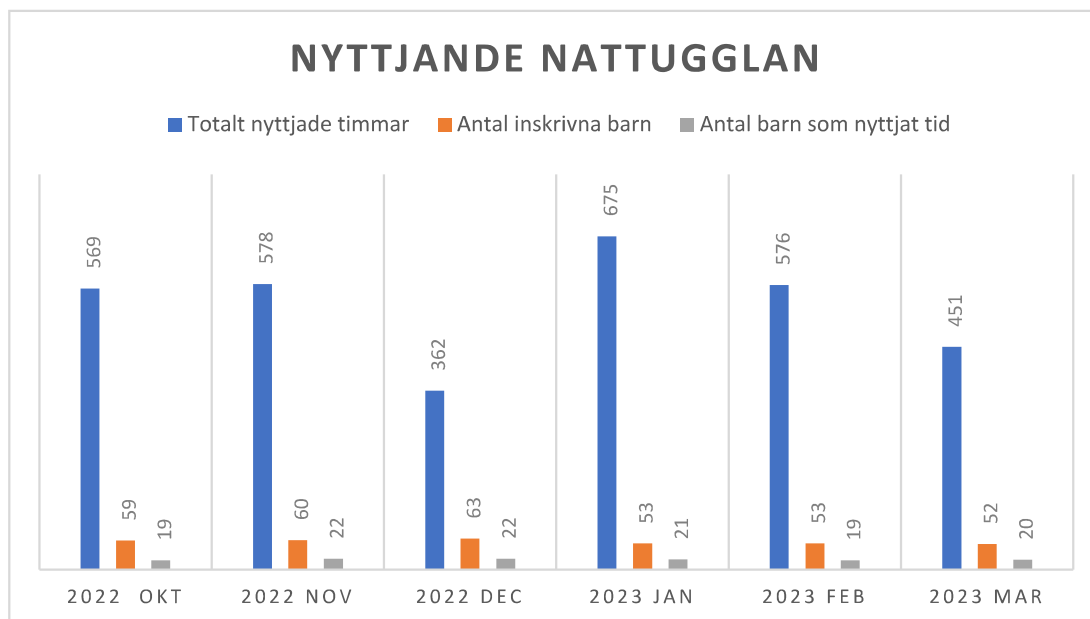
Om vårdnadshavare, eller syskon, är sjuk eller vårdnadshavare är ledig har inte barnet rätt till omsorg på obekväm arbetstid.

Den längsta tiden ett barn får vistas på förskolan är 24 timmar i sträck, därefter skall barnet vara hemma 24 timmar innan nästa vistelse.

Om platsen inte nyttjas under 3 månader sägs platsen upp automatiskt. Vid nytt behov måste ny ansökan om plats inkomma.

Under kväll/natt innan storhelg samt storhelg som påsk, midsommar, jul och nyår erbjuds ej barnomsorg på Nattugglan.

Nyttjande av OB-omsorg i Perstorps kommun

Tabellen ovan skall läsas så, att det finns ett visst antal barn som är inskrivna på Nattugglan, av dem är det ca 1/3 som nyttjar platsen varje månad, vilka barn kan variera från månad till månad. Den genomsnittliga tid för barn som nyttjar OB-omsorgen är 26 h/månad under mätperioden.

Antalet barn som nyttjar verksamheten är inte liktydigt med antalet vuxna som kan arbeta under tiden då barnen är på OB-omsorgen, då den vuxne kan ha flera barn i verksamheten samtidigt.

Bemanning på Nattugglan

Idag bemannas Nattugglan med 2,5 tjänster fördelat på 2 heltidsanställningar samt en 50 % tjänst. Den budgeterade personalkostnaden beräknas till 1 562 000 kr. Då en nedläggning inte skulle innebära något förändrat personalbehov i andra verksamheter, skulle det vara möjligt att minska barn- och utbildningsnämndens ramtilldelning med hela beloppet, det vill säga 1 562 000 kr årligen. I budgeten för Nattugglan ingår även inköp av förbrukningsinventarier motsvarande ett belopp om 114 000 kr, även detta belopp skulle kunna besparas. Den totala besparingen för kommunen vid en nedläggning skulle då uppgå till 1 676 000 kr årligen.

Risker vid en nedläggning av OB-omsorgen

En nedläggning av OB-omsorgen kan drabba den enskilde på olika sätt, det kan såklart påverka den enskildes ekonomi, vilket kan leda till behov av hjälp med försörjningen genom försörjningsstöd. Även påverkan för den enskilde i form av psykiskt mående kan då bli en följd. Att kostnadsberäkna detta är inte möjligt, då den enskildes konsekvenser inte kan förutses.

En nedläggning av OB-omsorgen kan också få konsekvenser för näringsidkare, kommunal verksamhet och privata företag, då de är i behov av vikarier etc.

Slutsats

Det föreligger inget lagkrav på att en kommun skall erbjuda omsorg på obekväm arbetstid, dock skall beaktas att kommunen skall sträva efter att göra det enligt skollagen.

Idag nyttjas OB-omsorgen i snitt av 20 barn/månad och dessa barn har totalt ett behov av ca 500 h/månad.

Ur ett ekonomiskt perspektiv skulle en nedläggning av OB-omsorgen initialt medföra en besparing på 1,6 mnkr. Konsekvenserna av en nedläggning skall inte underskattas, påverkan för den enskilde kan vara omfattande, men detta är inte möjligt att fullt ut utreda. Även påverkan för företag, kommunal verksamhet och privata företag skall beaktas.

Fördjupad utredning av åtgärdsförslag budget 2024

Flerlärarsystemet

Innehåll

Bakgrund till utredningen	3
Bakgrund till flerläraresystemet på Centralskolan åk 4–6.....	4
Ekonomiskt perspektiv	4-6
Slutsats.....	7

Bakgrund till utredningen

Ekonomisk utveckling 2024

Kommunfullmäktige (KF) förutspår att ekonomin blir ansträngd under 2024, till en följd utav utmaningar som samhället står inför såsom inflation, lågkonjunktur och demografiska förändringar. Detta i kombination med att skatteunderlaget i kommunen är lågt, och har sjunkit ytterligare under senare år.

Politiska beslut

Kommunfullmäktige uppdrog 2023-02-15 åt nämnderna att inkomma med förslag på åtgärder för att möjliggöra en kvalitativt fungerande verksamhet utifrån givna förutsättningar. Detta kan ske genom att öka intäkterna eller sänka kostnaderna. Förslagsvis inkommer nämnderna med justeringar om 2 % på ramförslag. Även ökade behov kan lyftas.

Förvaltningen redovisade vid barn- och utbildningsnämndens möte 2023-03-28 följande förslag, med preliminärt beräknade ekonomiska effekter:

- Nedläggning av Oderljunga skola och fritidshem (5,2 mnkr)
- Nedläggning av Oderljunga mellanstadium, samt översyn av elevpengs tilldelningen (2,4 mnkr)
- Stängning av OB-omsorgen (1,7 mnkr)
- Nedläggning av öppna förskolan (0,9 mnkr)
- Ta bort fruktservering för skolverksamheten (0,5 mnkr)
- Minskning av befintlig verksamhet med 2 % (4,5 mnkr)

Vid barn- och utbildningsnämndens möte 2023-04-25 beslöts att förslagen från 2023-03-28 skulle kompletteras med nedanstående:

- att besparingen och konsekvensbeskrivning för eventuell nedläggning av Mobila Teamet, vars verksamhet delas 50-50 med barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter, tas med på förslagslistan,
- att man ser över finansieringen av fotbollsakademin, flerläraresystemet, OH kostnader (ledningsorganisation) och sänkta arvoden,

Dessa förslag på justeringar av budget 2024 översändes sedan till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutade den 24 maj 2023, § 70 att uppdra åt berörda nämnder att genomföra fördjupade utredningar.

Barn- och utbildningsnämnden fick bland annat i uppdrag av kommunfullmäktige att genomföra fördjupad utredning avseende:

Fördjupad analys av besparingar inom flerläraresystemet (BUN)

Bakgrund till flerlärarsystemet på Centralskolan åk 4–6

2015 beslöt den dåvarande regeringen att införa ett statsbidrag till grundskolan, lågstadiesatsningen. Statsbidragets syfte var att öka lärartätheten i lågstadiet. Forskningen hade påvisat att tidiga insatser inom skolväsendet ledde till markant ökade resultat. I stort sett alla Sveriges kommuner ansökte och beviljades medel för sina lågstudier. Perstorp beviljades drygt 4 000 000kr/år. Dessa pengar tillfördes då lågstadiet.

Barn- och utbildningsnämnden äskade vid nämndsmötet den 23 mars 2021 om utökad ram för budgetår 2022 för att även införa ett flerlärarsystem på Centralskolans årskurs 4–6. Äskandet gällde från och med läsåret 2022/2023, ramtillskottet för 2022 beräknades motsvara 4 250 000kr då det enbart avsåg höstterminen, för 2023 och därefter äskades 8 500 000kr årligen.

Kommunstyrelsen biföll äskandet och 4 250 000kr tillfördes barn- och utbildningsnämndens ekonomiska ram inför 2022.

Centralskolan åk 4–6 utökade då sin personalstyrka utifrån sin tilldelade ram.

Under 2021 och 2022 hade barn- och utbildningsnämnden att hantera utökade kostnader avseende den interkommunala ersättningen till andra kommuner, detta bland annat på grund av ett utökat antal elever i gymnasiet, men även till viss del för specialskolor till grundskoleelever.

Så i samband med fastställande av nämndens budget för 2023 omdisponerades 4 250 000kr från flerlärarsatsningen till att täcka upp för utökade kostnader för den interkommunala ersättningen, främst avseende utökade elevkullar inom gymnasiet. Detta beslut togs vid nämndssammanträdet 2023-01-17. I praktiken har därför Centralskolans flerlärarsystem inneburit en satsning med 4 250 000kr/läsår.

Ekonomiskt perspektiv

Skolverksamheten i Sverige finansieras i huvudsak via två olika system, dels kommunfinansieringsprincipen genom vilken kommunen avsätter skattemedel som tilldelas skolan i den så kallade ramtilldelningen, dels genom statsfinansieringsprincipen genom vilken staten styr skolutvecklingen genom att inrätta (och ta bort) riktade statsbidrag mot skolverksamheten.

I Perstorps kommun tilldelas barn- och utbildningsnämnden en ekonomisk ram för att bedriva förskola, grundskola, fritidshem och vuxenutbildning samt för att finansiera gymnasieplatser för kommunens medborgare. Ramen fördelas därefter av nämnden mellan nämndens ansvarsområden.

Utifrån fördelningen beräknas sedan elevpeng för verksamheten som ger skolorna deras ekonomiska förutsättningar.

Perstorps kommuns elevpeng fastställs alltså årligen utifrån tilldelad ram. Elevpengen är ett totalbelopp som avser elevens kostnader för läsåret, i elevpengen ingår kostnader för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider samt lokalkostnader.

Den av barn- och utbildningsnämnden fastställda elevpengen 2023 framgår av nedanstående tabell.

Budgetår 2023. Underlag för fördelning och framräkning av peng på lika grunder internt och externt.

Grundbelopp	Pedagogisk omsorg 1-5 år hel	Pedagogisk omsorg 1-5 år del	Pedagogisk 6-12 år	Förskola 1-5 år hel	Förskola 1-5 år del	Förskoleklass	Grundskola Årskurs 1-3	Grundskola Årskurs 4-6	Grundskola Årskurs 7-9	Fritidshem 6-10 år	Fritidshem >10 år
Omsorg o pedagogisk verksamhet/Undervisning	75 665	50 213	27 515	80 982	40 491	40 344	44 039	64 019	52 268	28 762	14 381
Pedagogiskt material o utrustning/lärverktyg	235	157	87	2 347	1 173	743	2 767	2 995	3 084	762	381
Elevhälsa						3 321	3 321	3 321	3 321		
Måltider				10 279	5 139	6 353	7 244	7 342	7 489	1 731	865
Lokaler*	5 860	3 888	2 131	29 396	14 698	14 417	17 187	15 071	10 692	6 442	3 221
Summa	81 759	54 258	29 732	123 003	61 502	65 177	74 558	92 747	76 855	37 696	18 848
Summa grundbelopp per barn/elev intern verksamhet	81 759	54 258	29 732	123 003	61 502	65 177	74 558	92 747	76 855	37 696	18 848
Administration (schablon 3%), Ped oms. 1%	818	543	297	3 690	1 845	1 955	2 237	2 782	2 306	1 131	565
Summa grundbelopp per barn/elev extern kommunal aktör	82 577	54 800	30 029	126 693	63 347	67 132	76 795	95 530	79 160	38 827	19 414
Momskompensation (6%)	4 955	3 288	1 802	7 602	3 801	4 028	4 608	5 732	4 750	2 330	1 165
Summa grundbelopp per barn/elev extern fristående aktör	87 531	58 088	31 831	134 295	67 147	71 160	81 403	101 261	83 910	41 157	20 578
Grundbelopp per månad (kommunal aktör)	6 881	4 567	2 502	10 558	5 279	5 594	6 400	7 961	6 597	3 236	1 618
Grundbelopp per månad (fristående aktör inkl.moms)	7 294	4 841	2 653	11 191	5 596	5 930	6 784	8 438	6 992	3 430	1 715

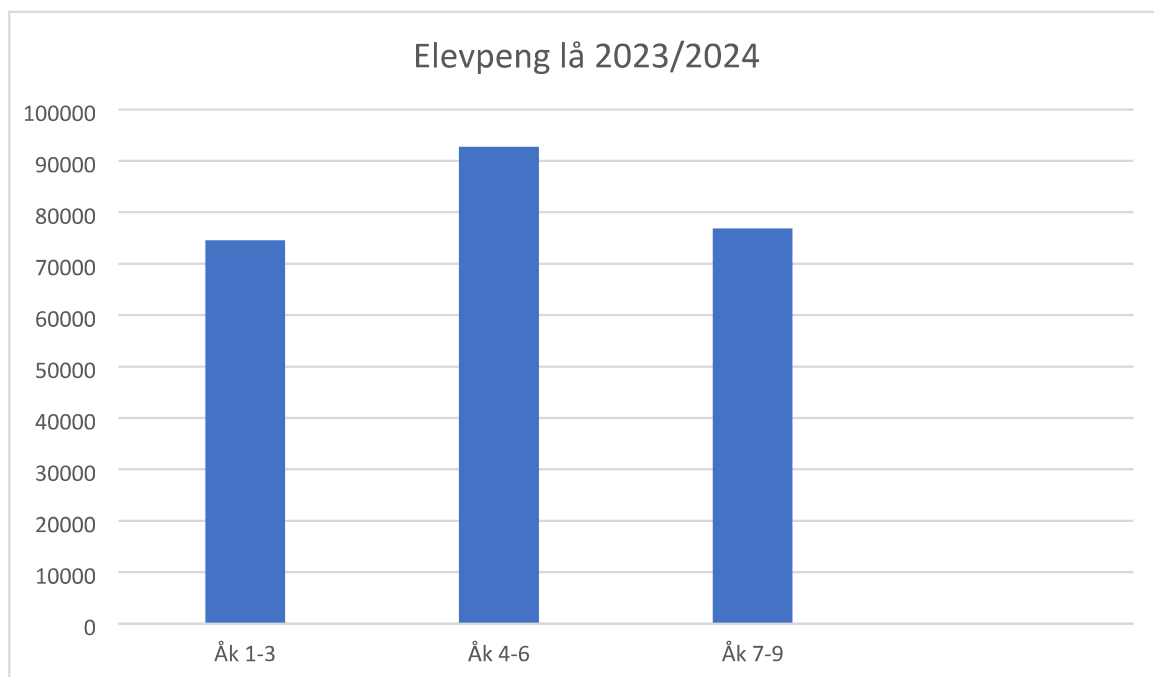
Med deltid menas max 15h, heltid är > 15,1h. *Lokaler: avser för pedagogisk omsorg omkostnadsräntning lokalslitage och kost.

Som framgår ur tabellen så finns det en förstärkning av Grundskolan åk 4–6 i tilldelningen av elevpeng, satsningen på ett flerlärarsystem.

Staten beslöt 2019 att ta bort statsbidraget för lågstadiet från och med 2020. Utbildningsdepartementet lämnade i sitt betänkande SOU 2020:28 bland annat förslag på införande av ett statsbidrag för att öka likvärdigheten mellan olika skolor och kommuner.

Statsbidraget för "Likvärdig skola" har av Perstorps kommun nyttjas till att bibehålla delar av lågstadiesatsningen, men även fördelats till de andra verksamhetsområdena.

Effekterna av att lågstadiesatsningen upphört och att vi erhållit utökad kommunal ram för satsning på ett flerlärarsystem på centralskolan åk 4-6, har inneburit att elevpengen enligt vår fördelning kraftigt skiljer sig mellan verksamheterna, vilket framgår av tabellen nedan.

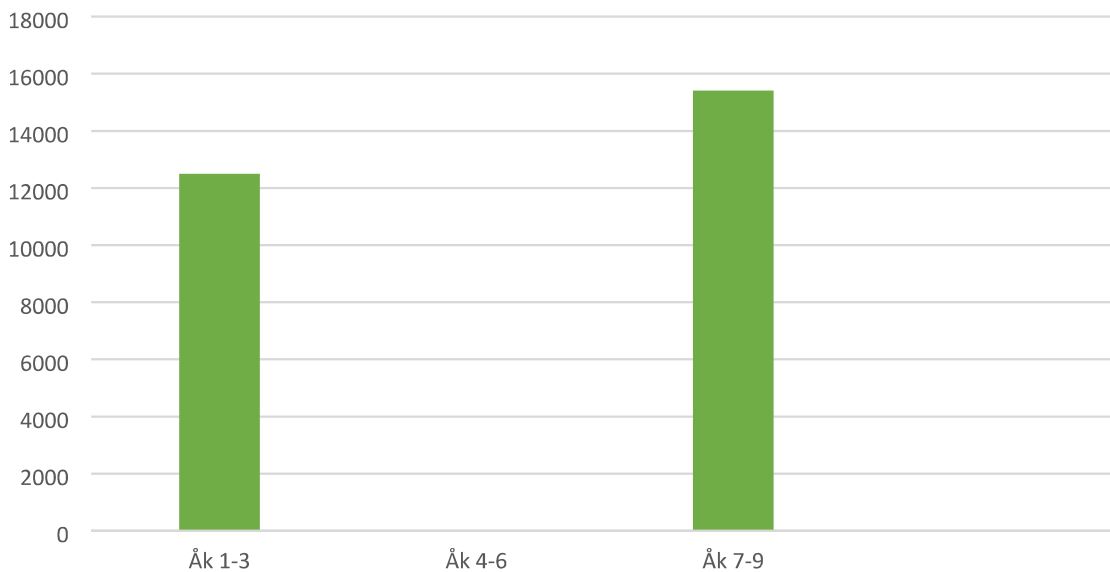

Detta har i sin tur påverkat fördelningen av statsbidraget för "Likvärdig skola", likvärdighet innebär att alla barn oavsett ålder skall beredas optimala förutsättningar för sin skolgång.

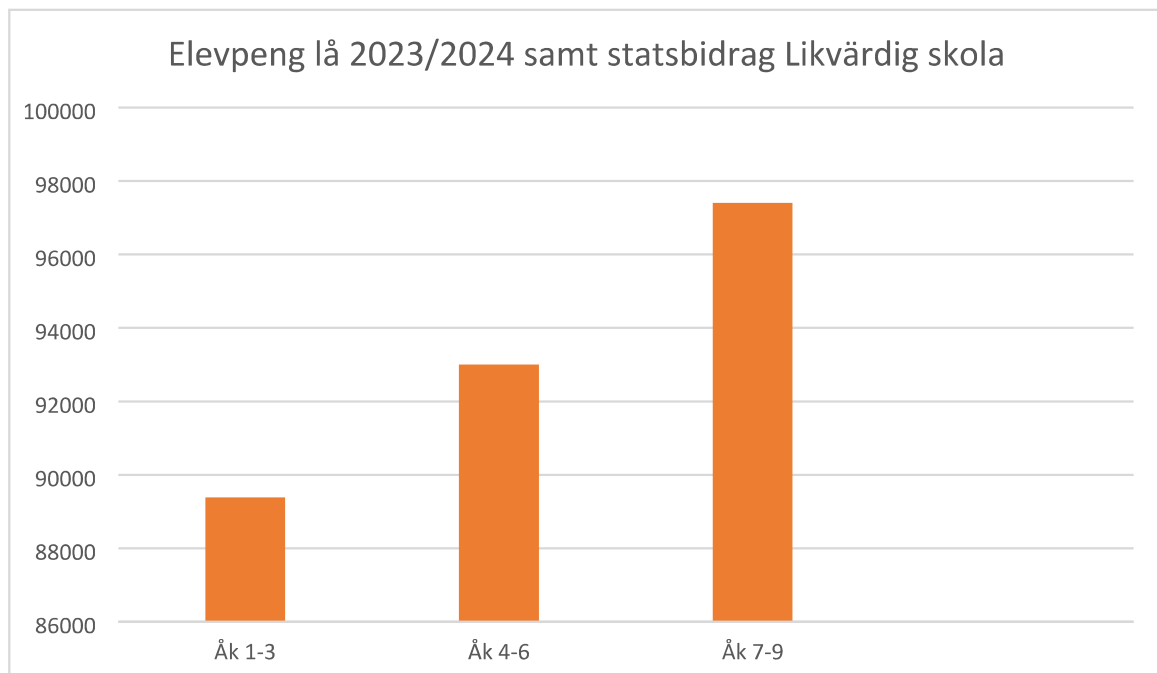
I Perstorp har fördelningen av ramen tidigare tagits hänsyn till timplansfördelning, lärarkostnader samt övriga kostnader vilket genererat en tilldelningskoefficient, där lågstadiet erhållit 0,9, mellanstadiet 1,0 och högstadiet 1,1 i förhållande mellan elevpengarna.

I och med att lågstadiesatsningen upphörde och flerlärarsatsningen för Centralskolan åk 4-6 infördes har fördelningen av statsbidraget för "Likvärdig skola" också förändrats för att skapa en likvärdighet och för att leva upp till tilldelningskoefficienterna, vilket innebär att Centralskolan åk 4-6 ej längre erhåller tilldelning från statsbidraget "Likvärdig skola". Fördelningen av statsbidraget "Likvärdig skola" tydliggörs i tabellen nedan.

Statsbidrag Likvärdig skola

När ramfördelningen och statsbidragsfördelningen vägs samman får vi en elevpeng som skapar rätt förutsättningar för alla årskurser, se tabell nedan.

Slutsats:

En förändring av den tilldelade ramen för flerlärarsystemet skulle innebära att det påverkar samtliga årskursers elevpeng, då en annan fördelning av statsbidraget "Likvärdig skola" då skulle behöva ske.

Att minska barn- och utbildningens nämndens ram motsvarande satsningen på flerlärarsystemet skulle få förödande konsekvenser på verksamheten. Om ramen skulle minskas med 8 500 000 kr skulle detta innebära en minskning motsvarande 4 % av hela nämndens budget, och då hyra, kost samt gymnasiepriser ej är påverkingsbara så innebär det i praktiken en minskning med 6-7 % av lärarkåren. Vid en minskning av ramen motsvarande 4 250 000 så blir påverkan minskad personal motsvarande 4 %.

Då kommunens rektorer redan gjort en utredning av vad konsekvenserna med en minskning av nämndens ram motsvarande 2 % skulle innebära ur ett elevperspektiv, så vet vi att det skulle drabba de elever som har det svårast i skolan allra hårdast.

Fördjupad utredning av åtgärdsförslag budget 2024

Samarbetsavtal mellan Perstorps kommun (Centralskolan åk
7-9) och Helsingborgs IF

Innehåll

Bakgrund till utredningen.....	3
Politiska beslut vid införande av specialidrott.....	4
Ekonomi för genomförande av specialidrott för Centralskolans årskurs 7–9.....	5
Erfarenheter från skolan av införande av specialidrott på Centralskolan årskurs 7.....	5
Slutsats	5

Bakgrund till utredningen

Ekonomisk utveckling 2024

Kommunfullmäktige (KF) förutspår att ekonomin blir ansträngd under 2024, till en följd utav utmaningar som samhället står inför såsom inflation, lågkonjunktur och demografiska förändringar. Detta i kombination med att skatteunderlaget i kommunen är lågt, och har sjunkit ytterligare under senare år.

Politiska beslut

Kommunfullmäktige uppdrog 2023-02-15 åt nämnderna att inkomma med förslag på åtgärder för att möjliggöra en kvalitativt fungerande verksamhet utifrån givna förutsättningar. Detta kan ske genom att öka intäkterna eller sänka kostnaderna. Förslagsvis inkommer nämnderna med justeringar om 2% på ramförslag. Även ökade behov kan lyftas.

Förvaltningen redovisade vid barn- och utbildningsnämndens möte 2023-03-28 följande förslag, med preliminärt beräknade ekonomiska effekter:

- Nedläggning av Oderljunga skola och fritidshem (5,2 mnr)
- Nedläggning av Oderljunga mellanstadium, samt översyn av elevpengs tilldelningen (2,4 mnr)
- Stängning av OB-omsorgen (1,7 mnr)
- Nedläggning av öppna förskolan (0,9 mnr)
- Ta bort fruktservering för skolverksamheten (0,5 mnr)
- Minskning av befintlig verksamhet med 2% (4,5 mnr)

Vid barn- och utbildningsnämndens möte 2023-04-25 beslöts att förslagen från 2023-03-28 skulle kompletteras med nedanstående:

- att besparingen och konsekvensbeskrivning för eventuell nedläggning av Mobila Teamet, vars verksamhet delas med 50-50 med barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter, tas med på förslagslistan,
- att man ser över finansieringen av fotbollsakademin, flerläraresystemet, OH kostnader (ledningsorganisation) och sänkta arvoden,

Dessa förslag på justeringar av budget 2024 översändes sedan till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutade den 24 maj 2023, § 70 att uppdra åt berörda nämnder att genomföra fördjupade utredningar.

Barn- och utbildningsnämnden fick bland annat i uppdrag av kommunfullmäktige att genomföra fördjupad utredning avseende:

- Fördjupad analys av finansieringen av HIF-akademin (BUN)

Politiska beslut vid införande av specialidrott på schemat för Centralskolans årskurs 7–9

Under 2021 och våren 2022 bedrevs en dialog mellan Perstorps kommun och Helsingborgs IF avseende ett socialt projekt som innefattade föreningsliv, företag och skola. Syftet för ett samarbete vara att genom idrott minska segregationen i samhället samt att inom skolan öka måluppfyllelsen.

Ett första steg i samarbetet var att upprätta avtal gällande specialidrott i skolan. Inför beslut i kommunstyrelsen 2022-03-16 redovisades också de beräknade kostnaderna som avtalet skulle betinga för Perstorps kommun, dessa uppgick till:

År 2022	250 000kr
År 2023	650 000kr
År 2024	1 050 000kr
År 2025	1 260 000kr

2022-03-08 beslutade barn- och utbildningsnämnden att teckna avtal med Helsingborgs IF gällande specialidrott på Centralskolan (åk 7-9), under förutsättning att man erhöll full kostnadstäckning från kommunstyrelsen.

2022-03-16 beslutade kommunstyrelsen om utökad ram för barn- och utbildningsnämnden avseende kostnader efter tecknande av avtal gällande specialidrott på Centralskolan med Helsingborgs IF.

2022-04-10 tecknade Perstorps kommun avtal med Helsingborgs IF avseende ämnet specialidrott. Avtalet löper under en femårsperiod med start höstterminen 2022. De tre första åren av avtalet benämns som uppstartsår, då skolan varje år startar upp en ny sjundeklass med inriktning specialidrott, därvid finns det läsåret 2024/2025 klasser i alla årskurserna med ämnet specialidrott på schemat. Senast 2025-05-31 är avsikten att nytt avtal skall tecknas, om så inte sker skall samarbetats avslutas genom att inga nya elever tas in i årskurs 7, varvid läsåret 2027/2028 kommer ämnet specialidrott ej längre att finnas i skolverksamheten.

Eventuell tvist med anledning av tolkning eller tillämpning av avtalet skall avgöras i allmän domstol. Alla ändringar i eller tillägg till detta avtal skall för att gälla ske genom skriftlig överenskommelse mellan parterna.

Avtalet biläggs utredningen.

Ekonomi för genomförande av specialidrott för Centralskolans årskurs 7–9

Vid läsårsstarten 2022 fanns det en elev från en annan kommun, för vilken Perstorps kommun fick interkommunal ersättning (IKE) motsvarande 104 000 kr/läsår. Vid uppstarten av läsåret 2023 kommer 6 elever att vara från en annan kommun, vilket kommer att ge Perstorps kommun interkommunal ersättning med 625 000kr/läsår.

Vid en tillströmning av fem elever/läsår till Centralskolans fotbollsprofil kan den interkommunala ersättningen Perstorps kommun erhåller från andra kommuner beräknas till 1 550 000kr/läsår.

Slutsatsen av detta är att ur ett kommunekonomiskt perspektiv kommer specialidrottsavtalet med Helsingborgs IF att vara kostnadsneutralt från och med läsåret 2024/2025.

Ytterligare en aspekt är att tidigare har elever från Perstorp valt skolgång i en annan kommun för att kunna delta i specialidrottninriktning fotboll, under det senaste och det kommande läsåret har vi inga elever som väljer skolgång i annan kommun av denna anledning.

Erfarenheter från skolan av införande av specialidrott på Centralskolan årskurs 7

Att efter ett läsår dra absolut korrekta slutsatser avseende skolutvecklingen för elever som läser specialidrott är inte möjligt. En första bedömning av rektor på skolan ger vid hand att ur ett elevperspektiv har fotbollsklassen haft en väldigt god utveckling avseende klasskulturen, det finns en sammanhållning som märks gällande trygghet och studiero. Även skolresultaten för klassen har påvisat en god utveckling.

Slutsats:

Avtalet med Helsingborgs IF har en löptid till minst läsåret 2026/2027, därav är det inte möjligt att häva avtalet tidigare utan att riskera en rättslig tvist med Helsingborgs IF.

Även ur ett ekonomiskt perspektiv finns det inget som talar för ett hävande av avtalet då samarbetsavtalet med Helsingborgs IF i praktiken är kostnadsneutralt, detta då kostnaden för Helsingborgs IFs deltagande uppvägs av interkommunal ersättning för elever från andra kommuner.

Övertid inom socialnämndens område samt förändring av beläggningsgrad

Analys avseende sänkning av övertid

Övertiden inom socialnämnden har de senaste åren ökat markant. Nämnden har startat ett djupanalysarbete för att komma tillbaka till en nivå som är rimlig. En effekthemtagning kan resultera i minskade kostnader om 1,6 mnkr.

Ekonomi

Enheterna har idag höga kostnader för sjukfrånvaro, vilket i sin tur leder till att medarbetare behöver arbeta övertid. Genom att verksamheten nu på ett mer strukturerat sätt kommer arbeta med rehabärenden kommer ekonomin kunna hämtas hem både gällande övertidskostnader och frånvarokostnader. Framtagande av grundläggande rutiner för sjuk- och friskanmälan samt tillsättning utav vikarier vid frånvaro kommer öka möjligheterna för en ekonomi i balans. Verksamheten ser idag att det tillsätts vikarietimmar på arbetspass där behov inte finns. Vidare ser verksamheten att det i stor utsträckning tillsätts personal som genererar övertidskostnader istället för att i första hand tillsätta timvikarier eller deltidsarbetare. Inga övriga förvaltningar eller verksamheter kommer att påverkas.

Verksamhet

Då vi kommer arbeta med schemaläggning och förbättrad planering av insatser säkerställs det att enheterna har fullgod grundbemanning. Detta leder till en potentiellt förbättrad kontinuitet för vårdtagaren samt ökad kvalitet. Verksamheten kommer säkerställa att rätt personal har rätt delegering vid rätt tillfälle. Detta kommer leda till ökad kvalitet för vårdtagaren samt att verksamheten inte har samma behov av att ta in personal på övertid för att säkerställa vård och omsorgen.

Personal

Vid en förbättrad schemaläggning och planering av insatser innebär detta en mindre stressig arbetssituation för medarbetare. Övertid innebär ofta mindre återhämtning och därmed ökad stress. Arbetet med att ta fram och implementera rutiner för sjuk- och friskanmälan samt tillsättning av vikarier vid frånvaro pågår. Detta skapar tydlighet och bättre förutsättningar gällande bemanning vid frånvaro som på sikt minskar övertid. Personal som får fullgod återhämtning upplever mindre stress och tenderar att trivas på sitt jobb. Genom att aktivt arbeta med rehabprocesser kommer frisknärvaron att öka vilket leder till trygghet och stabilitet på arbetsplatsen.

Barnperspektiv

Inte aktuellt.

Medborgarperspektiv

Ökad kvalitet för medborgaren genom att verksamheten säkerställer kontinuiteten och kompetensen hos personalen. Mindre stress hos personal leder i sin tur till professionellt bemötande gentemot kund.

Analys gällande översyn av belägningsgraden

Frågan avseende belägningsgrad har en naturlig koppling till kostnader för övertid. Analys gällande översyn av belägningsgrad samt beräknas spara nämnden kostnader om 500 tkr.

Ekonomi

Ineffektivitet i verksamheten är kostsam då man inte använder de ekonomiska och personella resurserna på ett optimalt sätt.

Verksamhet

Vid för låg belägningsgrad har inte medarbetare tillräckligt med arbetsuppgifter vilket ger för mycket luft i schemat och ineffektivitet för verksamheten.

Personal

När medarbetare har för lite att göra under längre perioder skapar ineffektiviteten en ökad upplevd känsla av stress när belägningsgraden åter är på normalnivå. Detta kan i sin tur leda till att man tar in personal på övertid alternativt timvikarier.

Barnperspektiv

Inte aktuellt

Medborgarperspektiv

Ökad kvalitet för medborgaren genom att verksamheten säkerställer kontinuiteten och kompetensen hos personalen. Mindre stress hos personal leder i sin tur till professionellt bemötande gentemot kund.

Kartläggning och analys avseende administrativ personal

Större förändringar under 2019-2023

Avgränsning

De befattningar som använts som grund för underlaget ligger inom AID-kodningens områden för ledningsarbete (AID 101010-109090) samt handlägg- och administratörsarbete (AID 151010-152090). Tjänster som är direkt klient-/kundorienterade har undantagits (exempelvis överförmyndar- samt arbetsmarknadshandläggare).

Uppdelning av samhällsbyggnadsförvaltningen

Under 2018 genomförde en extern konsult (Startpoint advisory) en utredning av Samhällsbyggnadsförvaltningen i Perstorps kommun. Syftet med utredningen var att belysa de utmaningar som förvaltningen hade i befintlig organisation och komma med förslag på möjliga lösningar. Utredningen presenterades vid kommunstyrelsens sammanträde den 16 maj 2018, § 28. Slutsatserna sträckte sig över flera områden. Utredaren kunde konstatera mycket hög arbetsbelastning vid ledningsfunktionerna, otydlighet kring riktning, stort fokus på akuta frågor, upplevd brist på förtroende mellan politisk ledning och tjänstemannaorganisationen, brist på långsiktighet samt resurs- och kompetensbrist för att kunna hantera de mer långsiktiga frågorna. Utredaren bedömde även att organisationen behövde minska personalomsättningen för att skapa ett lugn i organisationen samt att en av anledningarna till den höga personalomsättningen upplevdes ha sin grund i bristen på nära ledarskap.

Under år 2019 arbetade dåvarande kommundirektör vidare utifrån slutsatserna i rapporten för att säkerställa en ändamålsenlig organisation och det första steget mot detta togs då kommunfullmäktige den 27 mars 2019 beslutade att samhällsbyggnadsförvaltningen skulle delas upp. Utdrag ur tjänsteskrivelse (Perstorps kommuns förvaltningsorganisation 2019, s 3-4):

”Samhällsbyggnadsförvaltningen delas i tre områden:

- *En plan- och byggförvaltning med byggnadsnämnden som huvudsaklig huvudman*
- *En teknisk förvaltning med kommunstyrelsen och tekniska utskottet som huvudman; samt*
- *En avdelning för intern service under kommunstyrelsen, kommunledningskontoret.*

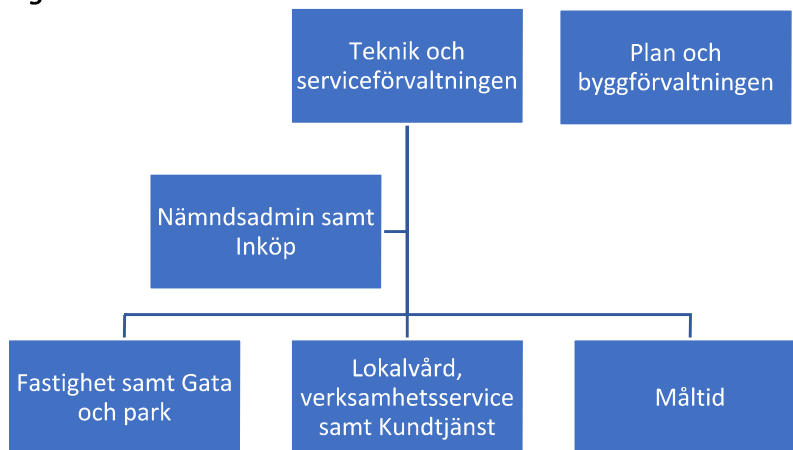
Funktionen samhällsbyggnadschef avvecklas och i stället inrättas och rekryteras:

- *En **plan- och byggchef** (förvaltningschef)*
- *En **teknisk chef** (förvaltningschef); samt*
- *En **servicechef** (avdelningschef)*

Organisation 2019

Organisation 2023

Idag består dessa tjänster av en förvaltningschef för plan och byggförvaltningen, en förvaltningschef för teknik- och serviceförvaltningen samt en enhetschef för Gata/park.

Inrättande av kundtjänst

Under år 2020 fattades beslut om inrättandet av en kundtjänst som skulle vara "en väg in" till kommunen. Syftet med verksamheten var att öka upplevelsen av tillgänglighet för kommunens invånare och övriga kunder samt att minska belastningen på förvaltningarna gällande telefonsamtal och enklare frågor. Perstorps kommun hade då under några år visat låga värden på tillgänglighet i olika mätningar som genomförts.

I samband med införandet av "en väg in" flyttades två kommunvägledare och en receptionist från kommunledningsförvaltningen/ekonomiavdelningen samt en receptionist/administratör från socialförvaltningen till kundtjänst. Detta var förvaltningarnas bidrag till verksamheten, då kundtjänst också skulle ta över arbetsuppgifter från olika delar av kommunen. Tjänsten som redovisningsekonom omvandlades till en controller-tjänst. Uppbyggnad och ledning för verksamheten hamnade på då befintliga funktioner, först på utvecklingsstrateg på

kommunledningsförvaltningen och därefter på enhetschef för lokalvård/verksamhetservice. Den positiva effekten av förändringen kan följas på de servicemätningar som görs årligen.

Övriga förändringar förvaltningsvis

Räddningstjänsten

Under år 2021 beslutade kommunfullmäktige, § 90, att kommunen skulle ingå ett samarbetsavtal om räddningstjänsten med Hässleholms kommun. Beslutet innebar bland annat att tjänsten som räddningschef numera köps från Hässleholms kommun. Även arbetet med den tillsyn som ligger inom räddningsnämndens ansvar, köps från Hässleholms kommun. Antalet anställda medarbetare inom gjord avgränsning har således minskat.

Plan och byggförvaltningen

I samband med utredningen av samhällsbyggnadsförvaltningen lämnades förslag på förändringar i organisationen för att kommunen skulle kunna leverera tjänster med godtagbar kvalitet. Som ett led i justeringen av organisationen förstärktes förvaltningen med en planarkitekt.

I samband med att fiberprojektet avslutades flyttades digitaliseringsstrategens tjänst över till kommunledningsförvaltningen under sommaren 2022. Överflytten gjordes då digitaliseringsstrategens uppdrag omfattade flera kommunövergripande frågor inom bland annat digitalisering, informationssäkerhet och kommunens hantering av GDPR.

Barn- och utbildningsförvaltningen

På barn- och utbildningsförvaltningen har en biträdande rektor tillkommit på Centralskolan årskurs 7–9. Utökningen/omfördelningen har skett inom verksamhetens ekonomiska ram. På övergripande nivå har även en utredningsresurs funnits under ett och ett halvt år. Utredningsresursen, som finansierats med externa medel, har avslutats den 30 juni 2023. Vid årsskiftet 2022/2023 flyttades en ekonomitjänst över från barn- och utbildningsförvaltningen till ekonomienheten på kommunledningsförvaltningen. Syfte med överflytten var bland annat att skapa en mindre sårbar organisation där lärande mellan olika funktioner och förvaltningar ökade.

Socialförvaltningen

Inom socialförvaltningen har två enhetschefstjänster tillkommit, varav en ledningsfunktion för HSL-personal och en för ledning av hemtjänstpersonal. Enhetschef inom hemtjänsten tillkom som en av tretton åtgärder för att förbättra arbetsmiljön inom hemtjänsten. Enhetschefen hade innan förändringen cirka 65–70 medarbetare. Den andra enhetschefstjänsten ansågs nödvändig av flera skäl. Arbetsledningsansvaret för HSL-personal låg tidigare som en del i uppdraget för verksamhetschef inom vård och omsorgsverksamheten. Uppdraget att leda utvecklingen av arbetet inom äldreomsorgen och samtidigt arbetsleda mer än 20 medarbetare (HSL-personal samt enhetschefer) bedömdes vara för stort. Bara akuta frågor i vardagen fick utrymme.

Inom förvaltningen har det även tillkommit en kvalitetsutvecklare med uppdrag att driva utvecklingsprojekt kopplade till medarbetare och initialt har det till stor del handlat om arbetsmiljö och utbildningsfrågor. Denna tjänst har varit finansierad externt under 2023.

Förvaltningen hade en utvecklingsstrateg på 100 procent som finansierades till hälften av kommunledningsförvaltningens budget då arbete utfördes med kommunövergripande inriktning (mål och resultatstyrning samt införandet av Stratsys). Denna medarbetare flyttades under år 2021

helt över till kommunledningsförvaltningen men budgeten för en 50-procentig verksamhetsutvecklartjänst låg kvar på socialförvaltningen. Tjänsten tillsattes senare på 100 procent då förvaltningen gjorde bedömningen att det fanns behov av en utvecklingskoordinator för att bland annat hantera utmaningen med införandet av "Heltid som norm" samt kvalitetsledningssystem. Således har det skett en ökning med 50 procent avseende utvecklingskoordinator.

Medel för verksamhetschef för IFO har omprioriterats till en juristbefattning då förvaltningen behövt förstärka sin juridiska kompetens och stödet i tolkning och tillämpning av lagstiftning. Även från socialförvaltningen har ekonom/controller flyttats över till kommunledningsförvaltningens ekonomienhet. Denna överflytt gjordes årsskiftet 2022/2023.

Teknik och serviceförvaltningen

Förvaltningen är ny sedan år 2019 och är en konsekvens av den organisationsanpassning som följde efter utredningen rörande samhällsbyggnadsförvaltningen. I samband med skapandet av denna förvaltning tillkom tjänst som förvaltningschef. Kostchefstjänsten blev vakant.

Under hösten 2019 tillkom även en befattning som enhetschef för lokalvården. Lokalvården hade då under en längre period fått fungera utan nära ledning, vilket fått till effekt att verksamheten spretade då det saknades en samlande kraft och tydlighet kring uppdraget.

Kommunledningsförvaltningen

Socialförvaltningens verksamhetsutvecklare finansierades till 50 procent av kommunledningsförvaltningen (se under rubrik Socialförvaltningen) och överflytten till kommunledningsförvaltningen genomfördes 2021. En utökning om 50 procent gjordes och heltidstjänsten kom att omfatta systemförvaltning, målstyrning, intern kontroll och processkartläggning. Utökningen finansierades inom egen ekonomisk ram. Under år 2022 samt årsskiftet 2022/2023 har två ekonomer samt en digitaliseringsstrateg flyttats över till kommunledningsförvaltningen. Ekonomerna kom från socialförvaltningen respektive barn- och utbildningsförvaltningen och digitaliseringsstrateg flyttades över från plan- och byggförvaltningen. Budgeten för dessa tjänster fördes över till kommunledningsförvaltningen i samband med överflytten. Överflytten har gjorts för att minska sårbarheten och för att säkerställa att resurser kommer alla till del.

En tjänst avseende HR-specialist tillkom på kommunledningsförvaltningen år 2020 efter ett politiskt beslut om ramökning. Anledningen till detta var den ökade arbetsbelastningen inom arbetsområdet. Dessutom gav det förutsättningar för att kunna arbeta proaktivt. Chefer i organisationen har upplevt förändringen som positiv då ett bättre chefsstöd kunnat tillhandahållas.

I enlighet med föregående majoritets handlingsprogram för mandatperioden anställdes en näringslivschef, då kommunens arbete med näringslivsfrågor behövde intensifieras och utvecklas.

Efter analys av kommungemensamma socioekonomiska utmaningar ansökte kommunen om medel från Delmos (Delegationen mot segregation) där bland annat trygghetsfrågorna lyftes som politiskt prioriterade. Utifrån beviljade bidragsmedel anställdes en trygghetssamordnare. Trygghetssamordnaren anställdes för viss tid och finansierades till största del av externa medel, för att arbeta med kommunens socioekonomiska utsatthet.

Från och med 2022 flyttades säkerhetsfrågorna över från räddningstjänsten till kommunledningsförvaltningen och medarbetare som arbetat med dessa flyttades över i en roll som

säkerhetsskyddschef. Tjänsten finansieras till 75 procent via medel från staten. Resterande del är kommunens självfinansiering, vilket är ett krav för att få de statliga medlen.

Syftet med centraliseringen av tjänsterna har varit att säkerställa att alla förvaltningar kan erbjudas samma kvalitet rörande övergripande stödprocesser.

Sammanfattning och slutsats

Under åren 2019–2023 har en total utökning om nio tjänster genomförts inom lednings-, handlägg- och administratörsarbete, undantaget tjänster som är klient- eller kundorienterade. Tre tjänster har direkt eller indirekt koppling till omorganisationen inom dåvarande samhällsbyggnadsförvaltning. 2,25 tjänster har tillsatts med externa medel varav en tjänst avslutas 2023. Fem tjänster är utökningar inom den aktuella tjänstekategorin och tillsatta inom befintliga ekonomiska ramar till följd av omorganisation/omprioritering som gjorts av berörda nämnder. En tjänst avseende HR-specialist har tillkommit under perioden.

	Kf	T-O S	BN	Sn	Bun	Kfn	Utökni	Kommentar
Omfördelning mellan nämnder								
Digitaliseringsstrateg		1		-1				0 Överflytt från annan nämnd
Controller		2			-1	-1		0 Överflytt från annan nämnd
Omorg samhällsbyggnad								
Omorg tekniska			1					1 Enligt pol beslut, 2 tjänster var befintliga
Planarkitekt				1				1 Pol beslut efter omorganisation
Lokalvårdschef			1					1 befintlig ram
Delsumma							3	
Tillkommande tjänster								
Näringslivschef		1						1 befintlig ram, politisk prioritering
Biträdande Rektor CT						1		1 befintlig ram
Ledning HSL					1			1 befintlig ram
Ledning Hemtjänst					1			1 utifrån 13- punkts lista
Utvecklingsstrateg Stratys, intern kontroll, process etc		1			-0,5			0,5 befintlig ram
Utvecklingsstrateg , heltid som norm, folkhälsa etc					0,5			0,5 befintlig ram
Hr-specialist		1						1 Pol beslut 2019, ökad budgetram 2020
Delsumma							6	
Externa medel								
Kvalitetsutvecklare inriktning personal					1			1 finansierad externa medel
Trygghetssamordnare		1						1 Externa medel, avslutas 2023
Säkerhetsskyddschef		0,25						0,25 externa medel ökade med 25 % 0,25 egenfinansiering krävs totalt 25 %
Delsumma							2,25	
Totalt							11,25	

I underlaget har syftet med respektive tillsättning av tjänsterna beskrivits. Den utökning som skett med anledning av omorganisationen av samhällsbyggnadsförvaltningen har varit nödvändig för att kunna utföra aktuellt uppdrag med godtagbar kvalitet samt för att kunna erbjuda de anställda en rimlig arbetsbelastning och arbetsmiljö. En neddragning av tjänster skulle med stor sannolikhet innebära en återgång till de problem som förelåg innan omorganiseringen, vilket således skulle försämra arbetsmiljön för personalen och innebära sämre service till medborgarna. En "tillbakagång" av de tjänster som omprioriterats inom socialförvaltningens verksamhetsområde skulle sannolikt leda till sämre arbetsmiljö och sämre service till medborgarna.

I och med införandet av målstyrning och verksamhetssystem anställdes en utvecklingsstrateg för att hålla ihop det operativa arbetet och de utbildningsinsatser som krävs, samt för att sammanställa det totala målstyrningsarbetet. En återgång skulle innebära ökad arbetsbelastning för chefer och administrativ personal. Systemet kommer heller inte kunna upprätthållas och en effektiv uppföljning av kommunens målstyrning kommer inte kunna genomföras. Idag har uppdraget vidgats till att även innefatta arbete med intern kontroll, processtöd i kommunens verksamheter samt övergripande systemdokumentation.

HR-enheten servar hela kommunen och tillskjutandet av medel för att kunna anställa en HR-specialist under år 2020 var ett sätt att möta den ökade arbetsbelastningen. Det har också varit möjligt att arbeta mer proaktivt och stödjande. Tjänsten är för närvarande vakant. HR-chefen har sedan i maj i år hjälp med HR-arbetet i kommunen av en timanställd resurs. Bedömningen är att en resurs/HR-specialist utöver HR-chefen behövs i kommunen. Detta för att kunna utföra både de lagstadgade HR-uppgifterna och annat arbete som krävs inom HR samtidigt som arbetsbelastningen är rimlig.

Näringslivschefens arbete har lett till en förbättrad, tydlig och ökad kontakt med kommunens näringsliv. Företagskontakterna är viktiga av flera anledningar, bland annat för att förbättra förutsättningarna för att skapa arbetstillfällen i kommunen, men också i arbetet med att sätta Perstorp på kartan. Arbetet är, och har, också varit viktigt i förhållande till externa aktörer som överväger att etablera sig i kommunen. Näringslivsarbetet behöver en kontinuitet för att vara framgångsrikt. En minskning av denna tjänst bedöms få stora negativa effekter på kommunens utveckling.

Socialnämnden

§ 74

Budget 2024

2023/64

Sammanfattning

Fördjupad risk- och konsekvensanalys för socialnämnden presenteras. Analysen tar upp förslagen om att dels minska oövertiden, dels se över beläggningsgraden, och vilka konsekvenser dessa åtgärder väntas få för verksamhet, personal och ekonomi.

Socialnämnden beslutar

att fastställa den fördjupade risk- och konsekvensanalysen avseende budget 2024

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

§ 71

Fortsatt utredning avseende besparingsåtgärder gällande budget 2024

2023/126

Sammanfattning

Förvaltningschef Richard Löfgren redogör för utredningarna.

Kommunfullmäktige beslutade 24 maj 2023, §70 att uppdra åt berörda nämnder att genomföra fördjupade utredningar inför budget 2024.

Barn- och utbildningsnämnden fick i uppdrag att utreda

- Oderljunga skola; Analys utifrån ett kommunalt helhetsperspektiv avseende två alternativ. Nedläggning av skola och fritidshem, alternativt endast nedläggning av mellanstadium. Möjliga framtidsscenarioer bör även beaktas.
- Fördjupad analys av stängning av OB-omsorgen
- Fördjupad analys av besparingar inom flerlärarsystemet
- Fördjupad analys av finansieringen av HIF-akademin
- Politisk organisation och arvoden
Analys av konsekvenser om kultur- och fritidsnämnden slås ihop med barn- och utbildningsnämnden.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 16 augusti, § 101 att utredningen gällande Oderljunga skola skulle kompletteras med följande delar:

- Demografisk utveckling av antalet elever i upptagningsområdet Perstorps tätort för läsåren 2023/2024 till 2028/2029 avseende årskurserna F-5
- Djupintervjuer av personal vid Oderljunga skola
- Utredning av hur informationen om Oderljunga skola skett under de tre senaste åren, till exempel genom öppet hus, utskick, eller annat
- Utreda om eleverna i Perstorps tätort som är i behov av ett miljöbyte informeras om möjlighet till skolgång i Oderljunga
- Karta över bussturerna inom Oderljungas upptagningsområde

Barn- och utbildningsförvaltningen har även förtydligat den ekonomiska beräkningen samt bifogat den demografiska utvecklingen av Perstorps tätorts elevutveckling för årskurserna F-5.

Yrkande

Vi i Perstorp (VIP) yrkar på att underlaget kompletteras med en konsekvensanalys för en levande landsbygd.

Beslutsgång

Ordförande förslår följande propositionsordning:

Barn- och utbildningsnämnden

Nämnden först tar ställning till arbetsutskottets förslag till beslut och därefter Michael Svenssons (VIP)tilläggsyrkande.

Denna propositionsordning godkänns och genomförs. Ordförande finner att barn- och utbildningsnämnden beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag. Votering begärs.

Votering

Votering genomförs enligt följande propositionsordning. Den som röstar för avslag av VIPs tilläggsyrkande röstar ja och den som röstar för bifall till Vi i Perstorps tilläggsyrkande röstar nej. Voteringen genomförs och utfaller med 5 ja (Marie Gärdby, Valter Titusson, Yvonne Långström, Veronicha Pettersson, Anette Lantz) mot 4 nej (Tara Hägg, Ola Stahre, Angelo Henriksen, Michael Svensson) varvid,

Barn- och utbildningsnämnden beslutat,

att notera redovisningen av utredningarna, samt

att sända dem vidare till kommunfullmäktige

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Protokollsanteckning från Michael Svensson (VIP)

Vi i Perstorp (VIP) vill föra till protokollet att det kommunala helhetsperspektivet inte beaktats i utredningen avseende Oderljunga skola.

”Reservation – Vi I Perstorp (VIP) reserverar oss mot att underlaget(6.9 Fördjupad utredning Oderljunga skola och 6.10 Komplettering av Fördjupad utredning Oderljunga skola) sänds vidare till Kommunfullmäktige innan det kompletterats med en konsekvensanalys för en Levande Landsbygd och utifrån ett helhetsperspektiv för Perstorp Kommun. Det är väsentligt att ledamöter i Kommunfullmäktige får ett så bra beslutsunderlag som möjligt”

”Sverige demokraterna ställer sig bakom Vi I Perstorps reservation.”

Till: Förtroendevalda politiker och tjänstemän i Perstorps kommun

Stå upp för den enda kommunala landsbygdsskolan i Perstorps kommun

I våras kom ett tjänstemannaförslag om att lägga ned Oderljunga skola. Efter påtryckningar ifrån vårdnadshavare och enstaka förtroendevalda politiker i Perstorps kommun, anordnades det med en veckas varsel för allmänheten om öppet hus på Oderljunga skola.

Vårdnadshavare såg till att media kom dit och artikel kom i HD. Den generella uppfattningen är att tjänstemännen inte har något intresse alls av att vilja skjuta till resurser och se över vad man kan göra för att få till ett ökat elevantal.

Man ser inte hela bilden. Barnkullar går upp och ner. Vart och vartannat år är det fullt stundtals på förskolan Pärlan vilket är glädjande, men detta leder till att familjer väljer förskola och skola i Perstorps tätort av förståeliga skäl.

Det finns flera familjer som fått välja bort Oderljunga förskola pga platsbrist.

Det finns ett uppenbart behov av att bygga ut en tredje avdelning på förskolan Pärlan. Läger man ner skolan, kommer förskolan också bli nedlagd med tiden, det blir en naturlig följd.

Upplevelsen är också att man utarmar sin egna kommunala verksamhet. Det är uppgifter som har kommit från skol och fritidspersonal.

Interna direktiv har givits till skol och fritidspersonal från tjänstemän som inte är till gagn för att behålla skolan. I Oderljunga finns det skol och fritidspersonal som är positiva och stolta över sin arbetsplats. Fina siffror finns att uppvisa angående skolresultat.

-För att behålla skolan behöver kommunen se till att möjliggöra att vårdnadshavarna kan lämna på förskola, skola, fritidshem & erbjuda skolskjuts till de som behöver.

-Ha öppet hus på samtliga kommunala skolor i kommunen inför skolvalet.

-Erbjuda skolskjuts till alla elever som är berättigade (pga km-antal) för de som är folkbokförda i kommunen till skolorna i kommunen.

- Bygga ut förskolan Pärlan.

- Marknadsföra att Oderljunga skola är unik som den lilla skolan för de elever som är i behov av mindre klasser och skolmiljöer.

Med vänlig hälsning Emelie Dockenfelt

Stå upp för den enda kommunala landsbygdsskolan i Perstorps kommun

Totalt 521 underskrifter

Förnamn

1. Eva	45. Eiva	89. Mattias
2. Karolin	46. Pia	90. Emelie
3. Nina	47. Julia	91. Lene
4. Whelan	48. Anna	92. Anki
5. Graciela	49. Ivarsson	93. Viveka
6. Peter	50. Carin	94. Per
7. Jarl	51. Alexander	95. Paula
8. Susanne	52. Camilla	96. Gitte
9. Emma	53. Michelle	97. Caroline
10. Mia	54. Emelie	98. Martin
11. Madelene	55. Ida	99. Sandra
12. Johan	56. Sofia	100. Catharina
13. Annika	57. Annika	101. Annette
14. Gitte	58. Bo	102. Marianne
15. Sandra	59. Erika	103. Lisbeth
16. Kajsa	60. Iréne	104. Andrea
17. Sara	61. Minica	105. Pia
18. Marlene	62. Jimmy	106. Therese
19. Caritha	63. Patrik	107. Josefine
20. Elisabeth	64. Annette	108. Annika
21. S. P.	65. Åsa	109. Kent.
22. Lena	66. Malin	110. Frida
23. Mikael	67. Angelika	111. Helena
24. Madeleine	68. REINO	112. Joakim
25. My	69. Susanna	113. Ursula
26. Sabina	70. Ulrika	114. Maria
27. Kjell-Arne	71. Madeleine	115. Jeanette
28. Johanna	72. Maris	116. putte
29. Birger	73. Alexandra	117. Zeta
30. Marian	74. Johan	118. Lisa
31. Carola	75. Rebecka	119. Ellen
32. Johanna	76. Robert	120. Johan
33. Christina	77. Annika	121. johanna
34. Sara	78. Nadine	122. Ingela
35. Jeanette	79. Jeanette	123. Sofie
36. Tommy	80. Anette	124. Ida
37. Susanne	81. Tony	125. Annika
38. Laila	82. Elin	126. Hillevi
39. Julia	83. Ann	127. Therese
40. Caroline	84. Roger	128. Eva
41. Isabella	85. Thony	129. Eleonor
42. Bo	86. Henrik	130. Linnea
43. Ann-Sofie	87. Edit	131. Emma
44. Susanne	88. Annette	132. Petra

Stå upp för den enda kommunala landsbygdsskolan i Perstorps kommun

Totalt 521 underskrifter

133.Johan	179.Anne	225.Julia
134.Liza	180.Kristina	226.Hans
135.Olivia	181.Carolina	227.Jan
136.Håkan	182.Josefine	228.Håkan
137.Sofie	183.Inger	229.Stephan
138.Gunilla	184.Anna	230.Eskil
139.Marina	185.Sofie	231.Kim-Olof
140.Magnus	186.Jan-Åke	232.Hanna
141.Ingela	187.Mats	233.Jessica
142.Tamline	188.Torbjörn	234.Pontus
143.Anita	189.Josefin	235.Martin
144.Pontus	190.Krystian	236.Linda
145.Margaretha	191.Jan	237.Elin
146.Emil	192.Cajsa	238.Matilda
147.Eje	193.Jenny	239.Angelika
148.Ida	194.Caroline	240.Jan-Åke
149.Jenny	195.Yvonne	241.Filip
150.Johnny	196.Jonna	242.Tina
151.Andersson	197.Lis-Beth	243.Krister
152.Ivarsson	198.Ann-Sofie	244.Susanne
153.Marie-Louise	199.Evelyn	245.Alexandra
154.Martina	200.Johan	246.Jennie
155.Anders	201.Malin	247.Anna
156.Daniel	202.Jimmy	248.Liselott
157.Maria	203.Ingrid	249.Emil
158.Cornelia	204.Karl Magnus	250.Tamara
159.Caroline	205.Monika	251.Felizia
160.Hanna	206.Ingemar	252.Tatjana
161.Louise	207.Daniel	253.Oliver
162.Inge-Gerd	208.Annelie	254.agneta irene
163.Vanja	209.Lars	255.Victoria
164.Lotta	210.Alexander	256.Maria
165.Karin	211.Monica	257.Ingegerd
166.Karin	212.conny	258.Marie
167.Britt-Marie	213.Christa	259.Pia
168.Jessica	214.Hagström	260.Ingrid
169.Rebecca	215.Johan	261.Karl-Fredrik
170.Ola	216.Gerd	262.Linda
171.Martina	217.Jonas	263.Tomas
172.Jennie-Sofie	218.Gerd	264.Per
173.Malin	219.Oliver	265.Ann-Sofie
174.Lars	220.Marlene	266.Paulina
175.Frida	221.Jessica	267.Charlotte
176.Torbjörn	222.Helene	268.Jurgita
177.Anders	223.Robin	269.Katarzyna
178.Nikki	224.Annet	270.Tim

Stå upp för den enda kommunala landsbygdsskolan i Perstorps kommun

Totalt 521 underskrifter

271.Helene	317.Stefan	363.Gunnar
272.Anders	318.Paulina	364.Eva
273.My	319.Peter	365.Leif
274.Ann Sofie	320.Ann Lena	366.Evelina
275.Camilla	321.Lena	367.Lina
276.Andreas	322.Susanne	368.Louis
277.Jonas	323.oscar	369.Magnus
278.Lene	324.Anton	370.Anika
279.Ulrika	325.Diana	371.Helen
280.Daniel	326.Linda	372.Linda
281.Linda	327.Elsa	373.Amelie
282.Aase	328.Maja	374.Richard
283.Amanda	329.Fredrik	375.Margareta
284.Annemarie	330.Rasmus	376.Malin
285.Johanna	331.Evelina	377.Kenny
286.Ingemar	332.Lennart	378.William
287.Susanne	333.Dennis	379.Cecilia
288.Ingegärd	334.Jeanette	380.Alexandra
289.Sonja	335.Tommy	381.Ina
290.Christel	336.Christina	382.Clas
291.Tommy	337.Annika	383.Emma
292.Jimmy	338.Mattias	384.Mette
293.Jörgen	339.Mariell	385.Kristina
294.Sofie	340.Gudrun	386.Pirjo
295.Jennifer	341.Johanna	387.Tobias
296.Kent	342.Max	388.Bo
297.Thomas	343.Emma	389.Lisette
298.Ann-Margret	344.Mats	390.Ahmad
299.Elin	345.Jan	391.Sara
300.Johannes	346.Amelia	392.Patrik
301.Petra	347.Magnus.	393.Joakim
302.Ebba	348.Johnny	394.Ulrik
303.Ann-Charlotte	349.Ann	395.Hampus
304.Anette	350.Kristian	396.Cassandra
305.Cornelia	351.Pia	397.Linnea
306.Ann-Clara	352.Maria	398.Markus
307.Maria	353.Linda	399.Linda
308.Bo	354.Louise	400.Kent
309.Mattias	355.Karin	401.Carolin
310.Emma	356.Heidi	402.Per
311.Marie	357.Carina	403.Lenita
312.Anders	358.Mikael	404.Heidi
313.Petra	359.Doguhan	405.Torbjörn
314.Henrik	360.Lena	406.Henrik
315.Emma	361.Bengt	407.Mona
316.Signe Charlotte	362.Elias	408.Annika

Stå upp för den enda kommunala landsbygdsskolan i Perstorps kommun

Totalt 521 underskrifter

409.Alexandra	455.Adam	501.Alexandra
410.Niklas	456.Lisbeth	502.Agneta
411.Christer	457.Bo	503.Håkan
412.Jimmie	458.Camilla	504.Annette
413.Maria	459.Jonny	505.Carola
414.Anneli	460.Bo	506.Per
415.Helene	461.jeanette	507.Matilda
416.Emma	462.Thomas	508.Kent
417.Henrik	463.Lisbeth	509.Ida
418.Jessica	464.Anton	510.Oskar
419.Anneli	465.Rosé	511.Carina
420.Susanne	466.Lina	512.Fredrik
421.Eva-Lena	467.Karin	513.Sophie
422.Richard	468.Martin	514.Emmeli
423.Samantha	469.Hans Tomas	515.Anna
424.Jimmy	470.Susanne	516.Tindra
425.Ida	471.Kristina	517.Roger
426.Mikael	472.Viktor	518.Joakim
427.Krister	473.Gunilla	519.Ingemar
428.Jan	474.Tommy	520.Carolin
429.Viktor	475.Johnny	521.Kristian
430.Joel	476.Sten-Arvid	
431.Mikael	477.Anton	
432.Ann-Christine	478.Johan	
433.Irena	479.Louise	
434.rRuth	480.Zinta	
435.Sara	481.Bo	
436.Dennis	482.Emilie	
437.Jenny	483.Lisette	
438.Fredrik	484.André	
439.Simon	485.Hanna Törnqvist	
440.Jimmy	486.Yvonne	
441.Camilla	487.Frida	
442.Malin	488.Daniel	
443.Marina	489.Johanna	
444.Urban	490.Frida	
445.Anna-Lena	491.Jonatan	
446.Håkan	492.Mårten	
447.Linda	493.Sanna	
448.Linda	494.Jörgen	
449.Thomas	495.Lovisa	
450.Yvonne	496.Patrick	
451.Jeanette	497.Jesper	
452.Annelie	498.Tina	
453.Ann-Christin	499.Johnny	
454.Erica	500.Emil	

Kommunstyrelsen

§ 130

NSVA affärsplan 2024 - 2026 för VA-systemen.

2023/161

Sammanfattning

Affärsplanen är det viktigaste dokumentet för beslut rörande drift, underhåll och utveckling av de allmänna va-systemen i Perstorp.

- Affärsplanen arbetas fram årligen för de kommande tre åren
- Den beskriver nuläge för resp. kommuns va-anläggningar och anger framtida behov av drift och investeringar.
- Förslag till taxeförändring de kommande tre åren redovisas

Den årliga processen innebär att det först fattas ett beslut om affärsplanen med de justeringar av intäkten som krävs, för att sedan under hösten följas av ett taxe-ärende där den formella VA-taxan beslutas utifrån den justering som beslutats i affärsplanen.

I del 1 beskrivs nuläge och behov av framtida utveckling för de allmänna va-systemen och i del 2 finns de ekonomiska förutsättningarna för de kommande tre åren.

Förslaget till justering av VA-intäkten för 2024 innebär en höjning av kostnaden med 233 kr (32 %) per månad för typhus A (villa) respektive 213 kr (32 %) per månad för typhus B (lägenhet). Den totala månadskostnaden efter den föreslagna justeringen blir 956 kr per månad för typhus A respektive 877 kr per månad för typhus B.

I ärendet finns följande handlingar:

Affärsplan 2024–26 Övergripande plan

Affärsplan 2024–26 för Perstorp del 1 - VA-systemen

Affärsplan 2024–26 för Perstorp del 2 – Ekonomi

Yrkanden:

Charlotta Wendt (VIP) yrkar att NSVAs affärsplan kompletteras med en analys där man ställer en investering i Toarp mot en inkoppling på Bolmenvattnet och ett ytvattenverk. Detta då PFAS förkommer i Toarpsbrunnarna och regelverket skärps vad gäller nivåerna 2026. Vi i Perstorp (ViP) yrkar också på att man i denna 3 årsplan tar in och börjar med en aktiv projektering av ett nytt vattenverk i Perstorps kommun. Detta eftersom dricksvattensituationen är betydligt allvarigare än vad som beskrivits. Det ökade uttaget från Perstorps vattenverk gör att föroreningarna av trikloretylen, dimetylsulfamid (DMS) flyttar sig och Perstorps kommun kan hållas ansvarig för spridning av föroreningarna samt att bekosta sanering. I samband med detta skall man självklart se över prioritering på investeringar i planen.

Kerstin Gustafsson Andersson (C) yrkar att kommunstyrelsen tar beslut om att godkänna affärsplanen idag.

Kommunstyrelsen

Beslutsgång:

Ordförande föreslår att kommunstyrelsen först beslutar om de två uppsatserna som ska till fullmäktige. Detta godkänns och bifalls. Ordförande föreslår därefter att kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt NSVA att komma till ett kommunstyrelsesammanträde så snart som möjligt för en diskussion kring innehållet i Charlotta Wendts (VIP) yrkande. Detta bifalls av kommunstyrelsen varvid,

Kommunstyrelsen beslutar,

att uppdra åt NSVA att komma till ett kommunstyrelsesammanträde så snart som möjligt för en diskussion kring innehållet i Charlotta Wendts (VIP) yrkande

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att godkänna förslaget till affärsplan 2024–26 för VA-systemen, samt

att uppdra åt NSVA att återkomma med en justerad VA-taxa för beslut i enlighet med affärsplanen

Protokollsanteckning:

Gällande den strategiska planen (s. 28 4.3) är saneringsplanen att Perstorp ligger år 2026 och Oderljunga år 2029. Oderljunga saneringsplan borde planeras till samma år 2026, vilket då även kan koordineras med planerad landsbygdsstrategi. Vi i Perstorp önskar att alla momenten förläggs till 2026.

KS

Ulf Thysell, VD

alexander.hovander@perstorp.se, 0435-39272

Kommunstyrelsen

NSVA affärsplan 2024 - 2026 för VA-systemen.

Sammanfattning

Affärsplanen är det viktigaste dokumentet för beslut rörande drift, underhåll och utveckling av de allmänna va-systemen i Perstorp.

- Affärsplanen arbetas fram årligen för de kommande tre åren
- Den beskriver nuläge för resp. kommuns va-anläggningar och anger framtida behov av drift och investeringar.
- Förslag till taxeförändring de kommande tre åren redovisas

Den årliga processen innebär att det först fattas ett beslut om Affärsplanen med de justeringar av intäkten som krävs, för att sedan under hösten följas av ett taxe-ärende där den formella VA-taxan beslutas utifrån den justering som beslutats i Affärsplanen.

I del 1 beskrivs nuläge och behov av framtida utveckling för de allmänna va-systemen och i del 2 finns de ekonomiska förutsättningarna för de kommande tre åren.

Förslaget till justering av VA-intäkten för 2024 innebär en höjning av kostnaden med 233 kr per månad för Typhus A (villa) respektive 213 kr per månad för Typhus B (lägenhet). Den totala månadskostnaden efter den föreslagna justeringen blir 956 kr per månad för Typhus A respektive 877 kr per månad för Typhus B.

I ärendet finns följande handlingar:

Affärsplan 2024–26 Övergripande plan

Affärsplan 2024–26 för Perstorp del 1 - VA-systemen

Affärsplan 2024–26 för Perstorp del 2 – Ekonomi

Typhus A = Friliggande enbostadshus ansluten till V, S och D och en vattenförbrukning på 150 m³/år
Typhus B = Flerbostadshus med 15 st lägenheter ansluten till V, S och D och en vattenförbrukning på 2 000 m³/år

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige,

att godkänna förslaget till Affärsplan 2024–26 för VA-systemen, samt

att ge i uppdrag åt NSVA att återkomma med en justerad VA-taxa för beslut i enlighet med affärsplanen.

Alexander Hovander

Ulf Thysell

Förvaltningschef Teknik och service.
Perstorps kommun

VD
NSVA

Beslutet skickas till:
Ekonomichef
VD NSVA

AFFÄRSPLAN DEL 1
VA-SYSTEM 2024–2026
ÖVERGRIPANDE PLAN

Rent vatten. Ett jobb för livet.

1 Inledning

3

2 Övergripande plan

4

2.1 Vision	4
2.1.1 Strategiska mål	4
2.2 Affärsidé	5
2.2.1 Strategiska mål	5
2.3 Målstruktur	6
2.4 Omvärldsanalys	6
2.4.1 Leverera Dricksvatten	6
2.4.2 Rena Spillvatten	9
2.4.3 Omhändertaga Dagvatten	16
2.4.4 Klimatanpassning	18
2.4.5 Kund	20
2.4.6 Digitalisering	24
2.4.7 Säkerhet	25
2.5 Strategisk plan	28
2.6 Ekonomi	30
2.6.1 Driftbudget	30
2.6.2 Investeringsbudget	30
2.6.3 Reinvesteringsbudget	30

3 Affärsprocesser

3.1 Nuläge kommuner	
Se Affärsplan del 1 för respektive kommun	
3.2 Processer	
Se Affärsplan del 1 för respektive kommun	

1 Inledning

Själva grunden för NSVAs existens, att tillhandahålla rent dricksvatten till invånare och företag i ägarkommunerna och sedan ta hand om avloppsvattnet och rena det innan det återförs till naturen, är en del av fundamenten för ett hållbart samhälle, vattnets kretslopp.

Bolagets anställda arbetar varje dag med arbetsuppgifter som direkt appellerar till flera av de områden som definierats i FNs globala hållbarhetsmål.

Grunden för NSVAs handlar om att vi ska

- Säkra VA-kompetens i regionen
- Skapa en optimal utveckling av det regionala VA-systemet
- Vara ett föredöme för samverkan i nordvästra Skåne

Utifrån vårt ursprungliga syfte har vi formulerat en Vision och en Affärsidé.

2 Övergripande plan

2.1 VISION

Visionen (vad vi vill uppnå):

NSVA är garanten för en hållbar och problemfri utveckling av vattenrelaterade frågor i Nordvästra Skåne.

2.1.1 Strategiska mål

2.1.1.1 Reningsverk klarar villkor och utsläppskrav

Beslutad formulering

Att våra reningsverk klarar villkor och utsläppskrav, vilket redovisas i bolagets miljöredovisning.

2.1.1.2 Uppfylla Livsmedelsverkets villkor

Beslutad formulering

Att det dricksvatten vi levererar uppfyller Livsmedelsverkets villkor.

2.1.1.3 Uppfylla dimensioneringskrav

Beslutad formulering

Att våra ledningsnät uppfyller de dimensioneringskrav som gäller-

2.1.1.4 Redo för framtida utmaningar

Beslutad formulering

Att vi planerar och är redo för framtida utmaningar såsom kraftigare regn, stigande havsnivåer, sämre och/eller mindre råvatten, ändrad vattenförbrukning och krav på rening av fler ämnen i våra reningsverk.

2.1.1.5 Långsiktig hållbarhet

Beslutad formulering

Att va-systemen och vår verksamhet är långsiktigt hållbara och det mäter vi genom att vara gula eller gröna i alla parametrar i Svenskt Vattens Hållbarhetsindex.

2.1.1.6 Indikatorer för Strategiska mål

Som indikatorer på att vi rör oss i rätt riktning använder vi Svenskt Vattens Hållbarhetsindex (HBI).

Kommun	År	Th	Tv	Tl	Tp	Ta	Tn	Tk	Mr	Me	Mm	Mv	Rs	Rd	Rk
		Hälsomässigt säkert vatten	Vattenkvalitet	Leveranssäkerhet	VA-planering	Klimatanpassning och översvämningssäkerhet	Nöjda brukare	Kommunikation	Hushållning med ändliga resurser	Hushållning med energi	Miljökrav	Vattentillgång	VA-anläggningens status	Driftstabilitet	Personalresurser och kompetens
Bjuv	2022	Grön	Röd	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Båstad	2022	Grön	Röd	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Helsingborg	2022	Grön	Grön	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Landskrona	2022	Grön	Grön	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Perstorp	2022	Grön	Röd	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön
Svalöv	2022	Grön	Röd	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Åstorp	2022	Grön	Grön	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Örkelljunga	2022	Röd	Röd	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön

Hållbarhetsindex visar på verksamhetens långsiktiga hållbarhet ur ett antal parametrar. Värderingen är grönt, gult och rött där röd färg indikerar att parametern inte är långsiktigt hållbar. Vi anser att en verksamhet som ska vara "garanten för en hållbar utveckling" ska vara grön eller gul i samtliga parametrar. I dagsläget finns några medvetna undantag, där kostnad/nytta eller platsens förutsättningar omöjliggör ett gult eller grönt resultat.

2.2 AFFÄRSIDÉ

Vår Affärsidé (vårt uppdrag) är att:

På affärsmässiga grunder leverera och utveckla hållbara vattentjänster som skapar samhällsnytta för delägarna och kundnytta för deras kunder.

I Affärsplanen sätter vi upp mål för utvecklingen av bolagets verksamhet, i grunden arbetar vi med att definiera hur våra produkter ska utvecklas. Dessa målsättningar stödjer vår affärsidé.

Våra strategiska mål för att uppfylla vår Affärsidé följer nedan.

2.2.1 Strategiska mål

2.2.1.1 Kostnadseffektivitet

Beslutad formulering

Att vara kostnadseffektiva i det arbete vi utför.

2.2.1.2 God balans i utfört arbete

Beslutad formulering

Att ha en god balans i arbete utfört i egen regi respektive med externa resurser.

2.2.1.3 Leverera efterfrågade produkter

Beslutad formulering

Att leverera de produkter som efterfrågas av våra ägare och kunder.

2.2.1.4 Uppfylla servicelöften

Beslutad formulering

Att vår leverans uppfyller de servicelöften som vi utlovat.

2.2.1.5 Professionellt bemötande

Beslutad formulering

Att våra kunder alltid får ett professionellt bemötande och vi följer kundens ärenden i hela processen vid kontakt med oss.

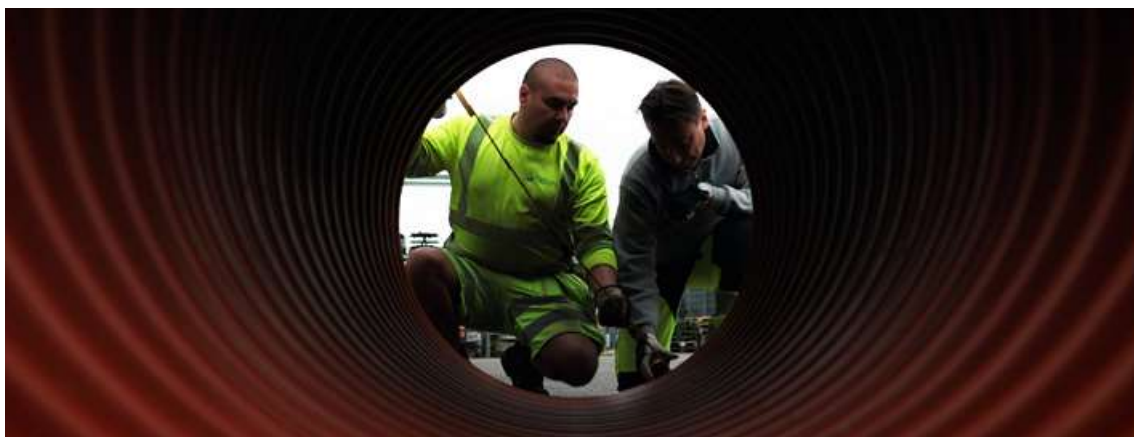
2.2.1.6 Proaktiv kommunikation

Beslutad formulering

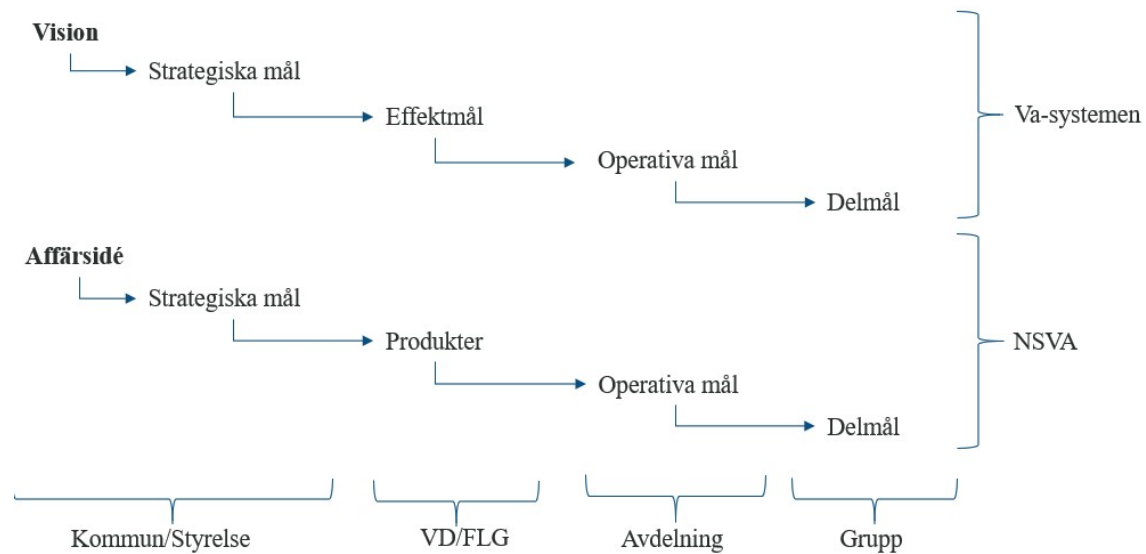
Vi kommunicerar i första hand proaktivt vad vi gör så att våra kunder både vet när vi påverkar dem och på vilket sätt de påverkar vår verksamhet.

2.2.1.7 Indikatorer för strategiska mål

Som indikatorer för hur väl vi arbetar efter vår affärsidé använder vi våra produktblad, effektivitetsnyckeltal, våra servicelöften och NKI-mätningar.

2.3 MÅLSTRUKTUR

Kopplat till de strategiska målen finns de effektmål som beskriver vad den varaktiga nytta vi vill åstadkomma med våra operativa mål. De operativa målen kan i sin tur brytas ner i aktiviteter. I Affärsplanen finns inte aktiviteterna beskrivna.

2.4 OMVÄRLDSANALYS

2.4.1 Leverera Dricksvatten

Dricksvattendirektivet

Livsmedelsverkets nya dricksvattenföreskrifter kommer att träda i kraft 2023-01-01. Genom de nya föreskrifterna kommer delar av EU:s dricksvattendirektiv 2020/2184 att implementeras i Sverige.

- Uppströmsarbetet vid vattentäkter – innebär att verksamhetsutövaren ska genomföra RSA (risk- och sårbarhetsanalyser) för tillrinningsområdena och vidtagna åtgärder för att skydda råvattenområdena.
- Material i kontakt med dricksvatten – EU-gemensamma listor 2025 över ämnen som får ingå i material som kommer i kontakt med dricksvatten. Boverket har ett samordnande ansvar i Sverige. Gäller även råvattenhantering.
- Vattenläckage – innebär att dricksvattenläckage ska rapporteras Livsmedelsverket som i sin tur ska rapportera till EU (se stycke längre ner).
- Information till allmänheten – innebär att verksamhetsutövarna ska lämna information till allmänheten om dricksvattnet. Informationen kan till exempel innehålla var uppfödning av vattnet görs, behandlingsmetoder, analysresultat, med mera. Delar av informationen kan klassas som "känsliga" uppgifter och här är det verksamhetsutövaren som avgör vad som är skyddsvärdinformation som inte lämnas ut.

NSVA har redan börjat att ta hänsyn till de nya direktiven i vår planering men det stora jobbet kommer när föreskrifterna från de ansvariga myndigheterna når oss. Implementeringen kommer att göras successivt med förhållning till vilka tidsaspekter som finns i dessa.

Klimatneutral VA-bransch 2030

Med en [Klimatneutral VA-bransch 2030](#) avses vår påverkan på klimatet. Målet är att den totala gemensamma klimatpåverkan från VA-organisationernas anläggningar ska vara netto-noll till 2030.

Detta kräver av NSVA en metodik för att beräkna, redovisa och följa upp det klimatavtryck som uppkommer till följd av förvaltningen av dricksvattensystemet.

Klimatanpassning för dricksvattensystemet beskrivs som nödvändigt av Livsmedelsverket: [Klimatanpassning nödvändigt för morgondagens dricksvatten](#)

NSVA kan behöva utföra en del tekniska klimatanpassningsåtgärder. Exempel på detta kan vara:

- Anlägga eller koppla in en reservvattentäkt, alternativt se över möjligheterna för reservvattenförsörjning från en annan kommun eller privat aktör.
- Leta en ny vattentäkt eller flytta intaget till ett mera gynnsamt läge.
- Bygga permanenta invallningar runt brunnar, vattenverk och övriga anläggningsdelar.
- Överväga att koppla samman ledningssystem mellan flera vattentäkter för att skapa ett robust system där täkterna kan ersätta varandra.

Energianvändning och smartare styrning

VA-branschen står för 1–2 % av elanvändningen i Sverige. Elektrifiering är en viktig del i samhällets lösningar för att minska klimatpåverkan. Elproduktion, -distribution och -priser är stora utmaningar i Sverige och Europa idag och sannolikt under många år framåt. Även så kallade planerade elavbrott är en högaktuell fråga för NSVA.

Elanvändningen i dricksvattenleverans kan sannolikt minskas. Både genom nya smarta lösningar för bättre tryckstyrning, men även genom enklare lösningar som att minska läckage och välja pumpar med bättre elprestanda. Det finns även potential i att optimera tryckzoner, till exempel lågzonen i Helsingborg, och att ta vara på den potentiella energin i vatten som tryckreduceras.

Töver minskad elanvändning är även effektstyrning en möjlighet för VA-branschen att både bidra till en hållbar samhällsutveckling och samtidigt minska elkostnaderna genom att gå in i olika marknader som finns regionalt och nationellt. I dricksvattensystemen finns ofta potentiell energi lagrad i reservoarer som innebär att vi kan välja vilka timmar vi pumpar vatten, för att på så vis bidra till effektbristen i elnätet. Därutöver finns även reservkraft som kan provköras på rätt timmar på året.

Töver ovan finns även möjligheter att producera el på anläggningar genom solceller på tak och hårdgjorda ytor. Även batterilager skulle kunna vara aktuellt för kortvarig reservkraft på anläggningar.

PFAS framtida gränsvärden

Dricksvattendirektivet (EU) 2020/2184 är ett så kallat minimidirektiv. Ett direktiv innebär att alla medlemsländer måste implementera bestämmelserna i sin nationella lagstiftning. I Sverige innebär det att flera myndigheter behöver ta fram föreskrifter för att direktivet fullt ut ska implementeras, däribland Livsmedelsverket. Ett minimidirektiv innebär att medlemsländerna som minst måste anta de krav som direktivet ställer men det finns en möjlighet att i vissa avseenden ha nationellt strängare regler än direktivet kräver. Livsmedelsverket har valt att i huvudsak implementera direktivets krav så som de är formulerade där, med ett fåtal undantag, exempelvis det lägre gränsvärdet 4,0 ng/l för PFAS. Parametern ska undersökas om faroanalysen indikerar att det är nödvändigt att göra detta.

Kravet på undersökning av PFAS ska börja tillämpas den 1 januari 2026. Om gränsvärdet överskrids ska orsaken utredas och avvikelser åtgärdas. Precis som för andra parametrar kan utrednings- och åtgärdstiden vara olika lång beroende på risken för människors hälsa.

Kvalitetsövervakning nära kunderna

NSVA har numera flera olika system för on-line övervakning av vattenkvaliteten i drift med avseende på mikrobiologisk aktivitet.

Vid val av placering för denna kombination av mätutrustning har det blivit tydligt hur få lämpliga mätpunkter som finns i va-systemet idag. För att få mätresultat som är representativ för den vattenkvalitet som våra kunder får behöver nya mätpunkter skapas. Detta kan lämpligen vara mindre byggnader, så kallade mätstationer, som är dedikerade enbart för kontroll, mätning och provtagning av dricksvattenkvalitet. På detta sätt kommer vi att kunna övervaka områden som vi idag inte har tillgång till.

Vattenskydd – ett gemensamt intresse

NSVA ansvarar idag för 24 stycken aktiva vattenskyddsområden. I dagsläget pågår revidering av 6 av dessa områden och det tillkommer ett nytt område.

Skapandet av ett skyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter är idag en inte alltid positiv företeelse för alla berörda parter. Vi anser att denna inställning är förlegad och onödig. Istället måste vi lyfta fram fördelarna med ett vattenskyddsområde och visa att detta kan vara någonting positivt och utvecklande för bygden och de verksamheter som bedrivs där.

Internationellt finns goda exempel på hur dricksvattenproducenten kan samverka med bygden för få ett mervärde i sitt varumärke genom vattenskyddsområdet. Vi ser goda förutsättningar i Skåne för ett regionalt samarbete. De kommunöverskridande samarbeten som redan finns, t.ex. ”Båstad & Bjärehalvön” och ”Destination Söderåsen” är spontant lämpliga parter att samarbeta med i detta avseende.

Läckagekontroll

EUs nya dricksvattendirektiv innebär att medlemsstater ska rapportera sina läckagenivåer inom landet senast 2026. Rapporteringen ska minst omfatta vattenleverantörer som försörjer fler än 50 000 personer eller mer än 10 000 m³ dricksvatten/dygn och kommer sannolikt att göras av Livsmedels-

verket. Senast 2028 kommer ett tröskelvärde för ILI att upprättas vars överskridande innebär att läckaget behöver minskas. Vad tröskelvärdet kommer att hamna på återstår att se, men troligt omkring 2 som motsvarar OK enligt världsbankens skala för ILI. Samtidigt ökar fokuset på läckaget och flera organisationer i vår omnejd satsar på organisatoriska och tekniska lösningar.

Det transparenta ledningsnätet

En spännande utveckling i omvärlden är olika former av invändig inspektion av trycksatta rör för läckagekontroll och konditionsbestämning. Det senaste inom detta område är autonoma robotar som är avsedda att permanent befinna sig i ledningsnätet och mäta och rapportera ledningsnätets status. Läcksökning med optiska fibertrådar är ett annat exempel. För att möjliggöra dessa tekniker behöver ledningsnätet anpassas i samband med att vi bygger nytt, till exempel genom åtkomstpunkter och genom att undvika vridspjällsventiler.

Det smarta dricksvattenledningsnätet

Få verksamheter har så många prylar spridda över en så stor geografisk yta som VA-organisationer har på ledningsnätet. NSVA har tiotusentals brandposter, ventiler, avluftningsventiler och så vidare. Utvecklingen inom internet of Things har nått VA-branschen och innebär möjligheter att inom en relativt snar framtid kunna övervaka dessa armaturer. Detta kan innebära kostnadsmässiga fördelar i driften, men även öka säkerheten i systemet. För att kunna ta del av dessa möjligheter behövs en IT-arkitektur, IoT-infrastruktur och organisation som kan möta utvecklingen. Även organisatoriska funktioner behöver upprättas så som digital övervakning och en så kallad sensorverkstad som ansvarar för drift och underhåll av sensorer.

2.4.2 Rena Spillvatten

Utvecklingen av reningsverken styrs mycket av de kravställningar som kommer från EU-direktiv, Miljöbalken samt andra lagar och förordningar. Samtidigt som teknikutveckling och målsättningar om en cirkulär ekonomi kan komma att påverka hur framtidens spillvattenhantering ser ut.

EU:s avloppsdirektiv

Avloppsdirektivet ställer minimikrav för hela EU och direktivet ska speglas i den nationella lagstiftningen.

Under hösten 2022 har Naturvårdsverket gått ut med remiss för en uppdatering av föreskriften NFS 2016:6 (gällande rening och kontroll av avloppsvatten från tätbebyggelse). Det mest brådskande ändringsbehovet gäller tillämpningen av mindre stänga utsläppskrav av BOD i kallt klimat, vilket ska tas bort. Denna ändring berör inte NSVA. I övrigt berör ändringarna i första hand anpassningar för att förbättra genomförandet av avloppsdirektivet samt korrigera fel och oklarheter. Konstaterade fel och oklarheter har sedan tidigare belysts och korrigerats med vägledningen för NFS 2016:6 från 2019.

I oktober 2022 presenterade EU-kommissionen sitt förslag till ett nytt avloppsdirektiv. Nu väntar en politisk process i bland annat EU:s Ministerråd och EU-parlamentet som bedöms ta åtminstone ett år, innan beslut kan tas. Direktivet kommer ha stor påverkan på avloppsreningsverkens arbete i flera decennier framöver och kommer medföra betydande kostnader. Förslaget innebär att förändringarna ska genomföras etappvis till år 2040. Några viktiga punkter är:

- Avancerad rening av läkemedel och andra organiska ämnen för reningsverk med fler än 100 000 anslutna personekvivalenter (pe) och för verk med fler än 10 000 pe om recipienten är känslig. Företag som sätter miljöpåverkande läkemedel och andra kemiska ämnen på marknaden ska vara med och bekosta reningen, vilket innebär att förorenaren betalar.
- Uppströmsarbete med tydligare krav på industrier och andra verksamheter som ansluter till reningsverk.
- Energirevisioner och energineutralitet på nationell nivå för reningsverk med fler än 10 000 pe.
- Uppföljning av utsläpp av klimatpåverkande gaser som metan och lustgas.
- Kväve i avloppsvatten från orter med minst 10 000 pe ska i etapper renas till 6 mg/l om det renade vattnet släpps ut till kvävekänsliga områden. Hänsyn till kväveretention (naturens egen rening av kväve på dess väg till havet) får inte tas.
- Riskbedömning av till exempel miljö kvalitetsnormer och badvatten med krav på motåtgärder.

- Planering av åtgärder som berör ledningar, dagvattenhantering och bräddningar för orter med minst 10 000 pe.
- Bortledning av avloppsvatten och utsläppskrav från orter med fler än 1000 pe (idag ligger gränsen på 2000 pe).
- Direktivet blir tillämpligt på områden med avloppsvatten från minst 10 pe/ha under en vecka per år.
- Utvidgade krav på kontroller och rapportering.
- Övervakning av smitta, till exempel covid- och poliovirus.
- Information till allmänheten om avloppsanläggningar och utsläpp.
- I förslaget finns inget som ger undantag från den så kallade Weserdomen, ett beslut i EU-domstolen som innebär att flera svenska reningsverk riskerar att inte få nya miljötillstånd när samhällen växer eller reningen inte räcker till, trots bästa möjliga teknik.

EU:s ramdirektiv för vatten

Direktivet finns för att skydda vattenförekomster och förbättra kvaliteten på vattnet i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten inom EU. Det handlar främst om att minska föroreningar, främja hållbar vattenanvändning och förbättra tillståndet för existerande akvatiska ekosystem.

Arbetet med vattenförvaltning drivs i förvaltningscykler om sex år. Under perioden november 2020 till april 2021 pågick samråd med förslag till förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för vattenförvaltning 2021 till 2027. Flera åtgärder från tidigare åtgärdsprogram var kvar i förslaget, men med vissa justeringar. NSVA var delaktiga under samrådet. I december 2021 förväntades de fem vattendelegationerna fatta beslut om de nya åtgärdsprogrammen, men efter begäran från ett 40-tal kommuner samt Havs- och vattenmyndigheten beslutade i stället regeringen att pröva åtgärdsprogrammen. Prövningen resulterade i att regeringen inte såg några skäl till att ändra något och gav därför Vattenmyndigheterna i uppdrag att fastställa åtgärdsprogrammen. I september 2022 meddelade Vattenmyndigheterna att vattendelegationerna fastställt åtgärdsprogrammen utan ändring.

Det är främst två åtgärder som kan påverka processen rena spillvatten. Båda åtgärderna handlar om att utöka och prioritera tillsyn av verksamheter som bidrar med utsläpp av prioriterade och särskilda förorenande ämnen, näringsämnen och syretärande ämnen så att miljö kvalitetsnormerna för vatten riskerar att inte följas. En av åtgärderna är riktad till länsstyrelserna och en till kommunerna. I motiveringen till åtgärderna nämns avloppsreningsverk med tillhörande ledningsnät och dagvattenutsläpp som exempel på aktuella verksamheter. Det är inte NSVA som har ansvar för åtgärdernas genomförande, men NSVA kan få ökade krav på exempelvis utsläpps- och recipientkontroll samt förbättrad rening till följd av dem.

EU:s badvattendirektiv

Badvattendirektivet ställer krav på kommunerna att upprätta badvattenprofiler och klassificera olika badvatten baserat på resultat från provtagning för de senaste 4 årens badsäsonger. Frågan är högaktuell i bland annat Helsingborg där badstränder har återkommande problem med höga bakteriehalter. Även i Båstad kommun som har många badplatser längst sin långa kust är frågan av största vikt.

NSVA arbetar med att minimera bräddmängder och bräddfrequenser för att minska risken för dålig badvattenkvalité. Två exempel på detta är att NSVA har kopplat bort dagvattenanslutningar till Öresundsverket samt genomfört projektet *Future City Flow* på "norra linjen" i Helsingborg, vilket har optimerat användandet av utjämningsmagasin och ledningskapacitet. Utöver detta sker extra kontroll och skötsel av bräddgivare under badsäsong på pumpstationer där bräddningar utgör en betydande risk för påverkan på badvattenkvalitén.

Forskningsprojektet *Urbana Bad* startade 2018 och fastslog att E.coli-bakterier finns i sediment runt och vid Öresundsverkets utloppsledning. En fördjupning av projektet, kallat *Urbana Bad 2020*, ska studera om bakterierna kan ta sig från sedimentet vid utloppet till stränderna och påverka badvattenkvalitén. Projektet ska försöka fastslå om det är avloppsreningsanläggningarna som orsakar det otjänliga badvattnet eller om bakterierna har ett annat ursprung. Inom projektets ramar kördes ett pilotprojekt för onlinemätning av badvattenkvalitet på Pålsjö kallbadhus under sommaren 2022, där flödescytometri (räkning och karakterisering av celler i en lösning) och mätning av E.coli samt enterokocker testades i kombination. Förhoppningen är att metoderna tillsammans ska möjliggöra för snabb information om dålig badvattenkvalitet, inom loppet av 15 minuter i stället för dagar men även när det åter är badbart.

Även i Örskelljunga kommun är frågan aktuell då Skånes Fagerhults reningsverk har fått krav på att rena utgående vatten till badvattenkvalitet (enligt HVMFS 2016:16), då recipienten är en sjö med omkringliggande bostäder. Kraven kom i samband med tillståndsansökan för verksamheten och tillsynsmyndigheten grundar beslutet på försiktighetsprincipen. Tillståndsbeslutet har överklagats av NSVA till mark- och miljödomstolen som biföll överklagandet då kraven på försiktighetsåtgärder inte ansågs motiverade. Mark- och miljödomstolens beslut har i sin tur överklagats av tillsynsmyndigheten till mark- och miljööverdomstolen (MÖD). Beroende på utfallet i ärendet kan detta få mer-effekter på andra reningsverk och tillståndsansökningar. Att rena utgående vatten till badvattenkvalitet innebär ofta ombyggnation och stora utgifter.

De senaste tillskotten av minireningsverk inom NSVA har båda utrustats med UV-ljus för att reducera eventuella smittoämnen i utgående vatten.

EU:s kemikalielagstiftning

REACH och CLP-förordningen är den lagstiftning som gäller för kemikalieanvändning i EU och i Sverige. Ökade krav på kemikalieanvändning och arbete med att fasa ut giftiga ämnen kommer att påverka främst det arbete NSVA bedriver gentemot verksamheter som har processvatten kopplat till reningsverken.

EU-kommissionen föreslår ökade krav för klassificering och märkning av produkter med farliga egenskaper till exempel produkter som kan vara hormonstörande. Förslaget är ute på samråd och innebär att nya faroklasser införs i kemikalielagstiftningen CLP.

Kraven gällande vilken information ska ingå i säkerhetsdatabladet har ändrats. Det nya formatet ska följas från och med början av 2023.

Nya miljötillstånd

Vid nya beslut om miljötillstånd ställs allt högre reningskrav på anläggningarna. Grunden till detta finns i Weserdomen, den dom där EU-domstolen (i mål om muddring av floden Weser), slog fast att ramdirektivets krav på att miljö kvalitetsnormer i vattenförekomster inte får försämrats är strängt. Detta påverkar nu hur de svenska domstolarna tillämpar ramdirektivet vid prövning av alla verksamheter, exempelvis avloppsreningsverk. Weserdomen har inneburit högre reningskrav som i sin tur kräver högre driftskostnader samt investeringar i anläggningsdelar och utrustning. I förlängningen finns även en risk att miljötillstånd inte medges när till exempel orter växer eller större och effektivare reningsverk ska ersätta flera mindre reningsverk.

Sedan Weserdomens beslut har nya miljötillstånd inom NSVA meddelats för reningsverken i Ekeby och Svalöv samt för Ekevång, dvs det gemensamma reningsverket mellan Bjuv och Åstorp. På grund av det mycket tuffa fosforkravet har det nya tillståndet för Ekeby RV inte tagits i anspråk inom utsatt tid och ytterligare tid för anspråkstagande har efterfrågats, dvs det gamla miljötillståndet gäller fortsatt. Meddelat beslut för Svalöv RV har överklagats av NSVA, framför allt på grund av det höga reningskravet gällande ammonium. Miljötillståndet för Ekevång avslogs först för att vid överklagandet åter medges, tillståndsbeslutet överklagades till mark- och miljööverdomstolen som inte gav överklagandet prövningstillstånd. Nytt miljötillstånd för Ekevång finns nu på plats och tillståndet måste tas i anspråk inom fem år.

Energi och råvaror

Klimatförändringar, efterdyningar av covid-19 pandemin och det pågående kriget i Ukraina påverkar tillgång och pris på både energi och råvaror. För driften av avloppsreningsverken innebär det ökande priser på el, kemikalier och reservdelar. Det finns även en reell risk för brist på fällningskemikalier. I dagsläget råder ingen akut brist men den fortsatta utvecklingen är osäker och en bristsituation kan uppstå med kort varsel. Vid en eventuell brist på kemikalier finns en gemensam vägledning mellan myndigheter, leverantörer och industri i Sverige för prioritering av leveranser, där dricksvatten ges företräde och avloppsreningsverk sedan prioriteras efter recipientens känslighet.

Luftutsläpp

Avloppsreningsverk ger luftutsläpp av koldioxid, kvävgas, svavelväte, metan och lustgas. Metan och lustgas är kraftiga växthusgaser. Med en ökande klimatdebatt i samhället samt ett nationellt mål från Svenskt Vatten om en klimatneutral VA-bransch till år 2030 är detta ett område som behöver kartläggas och utredas mer i framtiden. Utredningar pågår redan på flera håll och för att öka kunskapen följer NSVA utvecklingen genom forskningsbolaget Sweden Water Research.

Smittspridning via luft

I takt med att samhällen byggs allt närmare befintliga reningsverk har utredningar genomförts i syfte att utvärdera smittrisen kring anläggningarna och fastställa ett hälsosäkert skyddsavstånd för allmänheten. Samtliga utredningar antyder att eventuell smittspridning från reningsverk härrör från aerosoler som bildas över luftningsbassängerna, övriga processdelar utgör ingen risk.

Exponeringen vid reningsverk domineras av bakterier som vanligtvis förekommer i naturen men det kan även finnas bakterier och virus som orsakar allvarliga infektioner. Risken för infektioner var dock svår att påvisa, även inne på verken, men trots detta gick det inte att utesluta att negativa effekter kunde uppstå. Ett skyddsavstånd på 200 meter från öppna luftade bassänger har således fastställts och det konstaterades att infektionsrisken för bebyggelse på mer än detta avstånd är försumbar.

Läkemedelsrening

Det finns idag inget generellt krav från myndigheterna att rena avloppsvatten från läkemedel, hormoner och komplexa organiska ämnen. Däremot har utredningskrav har börjat dyka upp mer frekvent vid tillståndsansökningar. För NSVA har detta realiserats i Svalöv, i och med prövningen av nytt tillstånd för reningsverket.

Naturvårdsverket har i två omgångar (2015–2017 och senare 2018–2023) fått regeringsuppdrag för att öka kunskapsnivån kring läkemedelsrening och ge bidrag för investeringar av läkemedelsrening vid reningsverk. NSVA har tagit del av Naturvårdsverkets investeringsbidrag för fyra projekt. Första gången år 2018 för att förprojektera lösningar för läkemedelsrening med ozon på Lundåkraverket i Landskrona samt Öresundsverket i Helsingborg. Under arbetet genomfördes en 5 månaders prov-

tagningsserie av bromid (som oxideras till det miljöskadliga ämnet bromat vid ozonering) vid båda reningsverken som visade på nivåer som möjligtvis kan utgöra en risk för recipienter, varför NSVA förordar ytterligare utredningar för att säkerställa att en läkemedelsrening med ozon kan driftas utan miljöskadlig påverkan.

2018 fick NSVA även beviljat bidrag för byggandet av läkemedelsrening i utvecklingsanläggningen på Reco Lab. Anläggningen består av nanofiltrering i samverkan med ozonering och stod klar i början av 2021.

För att få en tydligare bild av behovet för läkemedelsrening vid anläggningarna inom NSVA beviljades under 2021 bidrag för att utföra en kartläggning av utsläpp och påverkan på recipient för 13 reningsverk. Arbetet ska även innefatta förslag på vilka verk som bör prioriteras samt förslag på möjliga åtgärder. Utredningen slutredovisas i början av år 2023.

I oktober 2022 kom förslaget om ett nytt avloppsdirektiv. Där vill man se krav på avancerad rening på alla reningsverk över 100 000 pe (alltså Öresundsverket för NSVAs del) till år 2035 och att alla reningsverk där man uppmätt risk ska ha implementerat avancerad rening till år 2040.

Resultaten från kartläggningen av behov vid NSVAs anläggningar tillsammans med kraven i avloppsdirektivet bör ligga till grund för en strategi gällande implementering av avancerad rening inom NSVA.

Mikroplast

Mikroplast brukar definieras som plastpartiklar som är mindre än 5 mm. Avloppsreningsverken har uppmärksammats som en utsläppspunkt för mikroplaster. Det finns i dagsläget inga utsläppskrav för mikroplast eller standardiserad metod för provtagning och analys men anläggningarna avskiljer ofta den stora majoriteten av mikroplasterna, vilka då delvis hamnar i slammet. Vad som händer med mikroplasten i markmiljön vid slamspridning är ännu inte utrett. NSVA följer utvecklingen och deltar aktivt i forskningsprojekt för att öka kunskapen om mikroplast i avloppsvatten och lösningar för att hantera dem genom forskningsbolaget Sweden Water Research.

Externslam

Externslam (slam från enskilda avlopp utanför VA-verksamhetsområdet) klassas som ett avfall men tas trots det emot på många av NSVAs reningsverk. En lokal projektgrupp med representanter från renhållningsbolag och kommunala VA-organisationer har bildats, med syfte att utreda hur externslam i framtiden ska omhändertas på lämpligast sätt. Externslam bidrar med högre metallhalter vilket leder till en försämrad slamkvalitet.

Slamhantering

EU-kommissionen utvärderar just nu det nuvarande slamdirektivet från 1986. Utvärderingen skulle presenteras senare under hösten 2022. I samband med att utvärderingen presenteras, kommer troligen även ett beslut med tidplan för revidering av slamdirektivet. I skrivande stund har ingen utvärdering meddelats.

I januari 2020 publicerades den av Sveriges regering beställda utredningen av ett slamförbud. Utredningen kom fram till två förslag rörande slamspridning. Det första innebar ett hårt förbud mot spridning av slam på åkermark med liten möjlighet för undantag. Det andra öppnade upp för att undantag kan göras med utgångspunkt i att risker kan hanteras och åtgärdas. Förslaget innefattade även ett återvinningskrav på minst 60 % av den fosfor som finns i avloppsslammet för verk över 20 000 pe samt att Naturvårdsverket får i uppdrag att samordna och koordinera det nationella uppströmsarbetet. Alla förslag angavs med en implementeringstid på 12-15 år. Beslut utifrån utredningen är inte taget men ett beslut kommer, oavsett linje, att göra stor påverkan på reningsverkens slamhantering och kostnaderna kan komma att bli höga.

I och med att framtiden är osäker för slamspridning på åkermark pågår flera nya forskningsprojekt för att utveckla utvinningen av fosfor.

Biogas

Inom NSVA rötas inte allt avloppsslam idag, därmed finns en potential till ökad produktion av biogas. Dock skapar regeringens utredning av ett slamförbud fortfarande osäkerhet kring att investera i förändringar av slamhanteringen. Ett eventuellt förbud mot slamspridning bedöms driva utveckling mot förbränning vilket kan innebära att biogasproduktionen kan komma att påverkas negativt. Detta då det organiska material som används vid en biogasproduktion även behövs vid en förbränning. Ytterligare en osäkerhetsfaktor för biogas är att gasdrivna stadsbussar förväntas gå över till eldrift i framtiden.

Regeringen beslutade i början av 2022 om en förordning för långsiktigt stöd till biogasproduktion. Produktion av biogas som uppgraderas till samma kvalitet som naturgas ska ges ett stöd på upp till 30 öre per kwh. Biogas som förvätskas till flytande form kan få ytterligare 15 öre per kwh i stöd. Satsningen föreslås fortsätta till år 2040, med en kontrollstation år 2024. Detta långsiktiga stöd bedöms kunna påverka nyinvesteringen i biogasanläggningar eftersom avbetalningstiden för en ny anläggning, även med investeringsstöd, ligger runt 10 år.

Resurseffektivisering

Nya tekniska tjänster och system används mer och mer inom branschen för att få fram resurseffektiva lösningar. Det handlar om sådant som energibesparande metoder samt återvinning av näringsämnen och vatten. Hållbar konsumtion, av till exempel energi och kemikalier, innebär inte bara miljöfördelar utan även ekonomisk nytta.

Under 2021 installerades solceller på anläggningar i kommunerna Svalöv och Landskrona, egenproducerad solenergi används nu för att driva delar av reningsanläggningarna. Lundåkraverket i Landskrona har även en energistyrning för den biologiska kvävereningen som tar hänsyn till onlinemätning av kvävehalter och säkerställer att tillsättning av luft endast sker vid behov, vilket har minskat energiförbrukningen. Under 2022 har energioptimeringar påbörjats på flera anläggningar, målet är att minska energiåtgången genom att se över uppvärmning, luftning/blåsmaskiner, omrörare med mera.

På flera av NSVAs reningsverk (Nyvång, Ekebro, Kågeröd och Lundåkraverket) finns fosfatanalyser som används för att styra mängden fällningskemikalie och därmed tillsätts inte mer kemikalie än nödvändigt. Denna lösning planeras att installeras på fler av NSVAs reningsverk.

Projektet *Digital Tvilling* ska utveckla och implementera en digital tvilling av Öresundsverket i Helsingborg. Syftet är att skapa en onlinemodell som kan användas för beslutsstöd i process-optimeringar avseende energi och prestanda men även i slutändan ett verktyg som kan vara till hjälp vid beslut i driften av verket.

Vid några av NSVAs verk har renat avloppsvatten till viss del ersatt dricksvatten vid skötsel och underhåll, där dricksvattenkvaliteten inte är nödvändig. Återanvändning av renat avloppsvatten är ett aktuellt ämne och EU har gett ut förordningen (EU) 2020/741 om minimikrav för återanvändning av vatten, vilken träder i kraft i juni 2023. Genom förordningen bestäms gemensamma minimikrav för att garantera att återvunnet avloppsvatten är säkert för bevattning inom jordbruket. Förordningen ställer även krav på tillstånd för produktion och tillhandhållande av återvunnet vatten. Naturvårdsverket presenterade i maj 2022 en analys av vilka nationella åtgärder som behövs för att genomföra EU-förordningen.

Källsorterande avloppssystem

Källsorterat VA är en liten men växande trend. Uppdelning av hushållspillvatten i klosettwater och gråvatten ger ökade möjligheter för återvinning jämfört med ett traditionellt avlopp. Källsorterat VA har redan implementerats i Oceanhamnen i Helsingborg där tre-rör-ut tillsammans med Reco Lab återvinner näringsämnen, vatten och energi. Både Stockholm och Visby har gått på den linjen för att möta framtiden på ett hållbarare sätt och flera andra kommuner hakar nu på.

Källsorterat VA utreds i flera europeiska länder. NSVA deltar i samarbeten med projekt i Tyskland, Belgien, Nederländerna och även andra svenska kommuner för att bevaka utvecklingen och förbättra utvecklingen av den egna anläggningen i Helsingborg.

Under 2021 och 2022 steg priserna på fossilberoende näringsämnen (både kväve och fosfor). Prisökningen beror både på Rysslands invasion av Ukraina, exempelvis genom påverkan på naturgas-

priset, samt orsaker som ligger utanför EU, på grund av import av bland annat fosfatmalm. Detta kan medföra ett ökat fokus på självförsörjning av näringsämnen i debatten. Redan idag är tillgången till fosfatmalm uppsatt på EU:s lista över kritiska råmaterial och möjligheten med en kvotplikt för återvunna näringsämnen diskuteras.

Saneringsplan

Arbetet med saneringsplaner syftar till att på ett systematiskt vis minska mängden tillskottsvatten som belastar spillvattensystemen och därmed minska bräddfrensningar, översvämningar, pumpade vattenvolymer samt ge förutsättningar för att förbättra reningsprocesser i avloppsreningsverken. NSVA arbetar strukturerat med framtagandet av saneringsplaner och åtgärder utifrån dessa.

Utmaningar med inläckage från åar, hav och sjöar via olika bräddpunkter till spillvattensystem förekommer idag och förväntas öka i takt med en höjd havsnivå och allt äldre ledningssystem. För att identifiera dessa inläckage behöver nivåer i vattendrag kombinerat med nivåer i ledningsnät och bräddpunkter övervakas mer kontinuerligt.

Studier visar att isotopsammansättningen av syreatomer i vatten varierar beroende på vilka kemiska/fysiska processer vattnet har genomgått. Omfattningen av inläckage av grundvatten till olika spillvattensystem i Nederländerna, Belgien och Finland har bestämts genom att isotopanalysera av grund-, dricks- och spillvatten. Studier från IAEA (International Atomic Energy Agency) visar att isotopsammansättningen i regn bland annat varierar utifrån avstånd från ekvatorn, avstånd till kust och på vilken höjd förångningen har skett. Fördelningen av regnvatten, grundvatten och spillvatten i spillvattensystem bör kunna bestämmas utifrån isotopanalyser av regn-, dricks-, grund- och spillvatten.

Att beskriva de nuvarande spillvattensystemen samt överblicka effekter och kostnadsnytta av olika föreslagna åtgärder är ofta en utmanande uppgift. För detta finns en rad olika hjälpmedel så som realtidsmodell över spillvattensystemen, olika varianter av nivåregistrering på ledningsnätet samt undersökningar av en mängd data från pumpstationer och flödesmätningar på ledningsnätet som analyseras med hjälp av olika AI-algoritmer.

Orenat spillvatten i dagvattensystem

Utmaningar med att orenat spillvatten leds till dagvattensystemet och vidare till recipient förekommer. Omfattningen av detta problem är i dagsläget okänt, men det är troligt att ett strukturerat arbetssätt behöver tas fram för att lokalisera den här typen av felkopplingar.

2.4.3 Omhändertagande Dagvatten

Dagvatten - en del av samhällsplaneringen

Över hela världen pågår en omställning till att hantera den urbana avrinningen med mer blågröna system som efterliknar de naturliga systemen, så kallade naturbaserade lösningar. Rätt placerade kan grönområden, vegetation och öppna bäckar ta hand om regn och avlasta avloppssystem och, förutom att minska risken för översvämningar, även bidra till att vattenkvaliteten förbättras. Naturbaserade dagvattenlösningar främjar således ekosystemtjänster så som hälsa, rekreation, rening mm.

Lagar, riktlinjer och utvecklingstendenser

Hantering av dagvatten påverkas av flera skärpta krav och pågående förändringar som framgår av följande sammanställning:

Lagen om allmänna vattentjänster (LAV 07) och Miljöbalken (MB) klassar dagvatten som avloppsvatten. Det får inte släppas ut utan förgående rening om utsläppet inte kan göras utan risk för olägenhet gällande hälsa eller miljö.

En utredning pågår för en översyn av de bestämmelser i plan- och bygglagen, PBL, som avser vatten. Ett av syftena med utredningen är att ge kommunerna de verktyg som behövs för att säkerställa att de krav på miljömässigt och hållbara lösningar för dagvatten som ställs vid planläggning och prövning enligt PBL kan genomföras idag och vid ett förändrat klimat. I utredningen ingår att bedöma om kommunens möjlighet att ställa krav på en dagvattenanläggning inom kvarteretsmark, t.ex. ett fördröjningsmagasin, ett grönt tak eller annan naturbaserad lösning, behöver utvidgas i syfte att ta

hand om vattenflöden och för att tillgodose miljö kvalitetsnormer för vatten. Utredningen ska redovisas under sommaren 2023.

EU:s Ramdirektiv för vatten ska säkra en god vattenkvalitet i Europas yt- och grundvatten. Det ställer krav på att EU:s medlemsländer arbetar på ett gemensamt sätt med inriktning på att minska föroreningar, främja hållbar vattenanvändning och förbättra tillståndet för vattenberoende ekosystem.

Två av regeringens beslutade etappmål ska bidra till en hållbar dagvattenhantering. Syftet är att anpassa samhället till ett förändrat klimat, minska spridningen av föroreningar samt ta tillvara vattnet som en resurs.

Dagvattenkvalitet

Urban avrinning bidrar på många sätt till olika föroreningar som kommer ut till vattendrag, sjöar och hav. Mer fokus läggs på vilka ämnen som byggs in i samhället och vad som förorenar dagvattnet. Trafik, byggnadsmaterial, industriområden, byggarbetsplatser samt parker och trädgårdar är de största källorna till föroreningar i dagvatten. De vanligaste föroreningarna som förekommer i studier av dagvattenkvalitet är partikulärt material, näringsämnen, olika tungmetaller, vägsalt, olja och PAH:er samt indikatorbakterier. På senare tid förekommer även studier av föroreningar som mikroplast, ftalater och högfluorerade ämnen.

Recipientfokus lyfts mer än tidigare. I översynen av plan- och bygglagen som pågår utreds möjligheterna att förenkla och förtydliga hur miljö kvalitetsnormer för vatten ska få genomslag vid planläggning och prövning enligt plan- och bygglagen.

Recirkulering av dagvatten

I takt med att reningsteknikerna för dagvatten utvecklas och testas ökar möjligheterna till recirkulering av dagvatten för användning till exempelvis bevattning, tvättmaskiner och toaletter. Dagvattnet behöver i så fall huvudsakligen renas från mikroplaster, bakterier och tungmetaller.

Datadrivna beslutstöd

Den snabba teknologiska utvecklingen inom IoT och trådlös sensorteknik möjliggör en mer kostnadseffektiv nivå- och föroreningsmätning. Det i kombination med en blandning av hydrodynamiska modeller och AI-baserade modeller (hybridmodeller) skapar bättre möjligheter för styrning av flöden i dagvattensystemen så att samspelet mellan översvämningsytor, dammar och ledningsnät optimeras.

Tack vare utvecklingen av snabbare hybridmodeller med hjälp av artificiell intelligens och maskinlärning möjliggörs även automatisk optimering av åtgärder som till exempel blågrön infrastruktur.

2.4.4 Klimatanpassning

Det rådande kunskapsläget

I oktober presenterades FN:s nya klimatrapport. Rapporten visar tydligt att de klimatmål som satts inte kommer att räcka för att klara målet om max 1,5 graders uppvärmning till 2100. Enligt rapporten kommer utsläppen att öka med drygt 10 % till år 2030 jämfört med år 2010. Det ska sättas i relation till den drygt 40 % minskning som IPCC anger som nödvändig för att klara klimatmålen. Utfasningen av fossila bränslen och energieffektiviseringar är viktiga pusselbitar och behöver gå snabbare.

Förändringarna i klimatet hotar dricksvattnet både vad gäller tillgång och kvalitet samt ökar riskerna för skyfall och översvämningar. Förändringar i nederbördsmonster och temperatur påverkar både vattnets flöden och tillståndet i olika vattenmiljöer. En ökad vattentemperatur påverkar vattnets skiktning och vattenkemin. Det kan leda till ökad förekomst av syrefria bottenar och ökad tillväxt av bakterier i dricks- och badvatten.

Reningsverk, pumpstationer och ledningsnät som ligger kustnära kommer att beröras av stigande havsnivåer och behöver skyddas i framtiden.

Den gröna omställningen

För att övervinna utmaningarna med klimatförändringar har EU intensifierat arbetet kring den gröna giv (the Green Deal) som ska ställa om unionen till en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi. Grön omställning innebär att arbeta för minskad miljö- och klimatpåverkan genom till exempel utsläppsminskningar och effektiva, giftfria och cirkulära resursflöden som även gynnar biologisk mångfald. Klimatåtgärder står i centrum för EU:s gröna giv och det kan handla om allt från

finansieringsinstrument och stödprogram för förnybar energi och investeringar i energieffektivitet till att utveckla naturbaserade lösningar för att ta itu med värmeböljor, torka, översvämningar och dålig luft i städer.

Såväl nationellt som internationellt har planering och arbete påbörjats för en omställning mot klimatneutralitet. Klimatneutralitet innebär att det inte ska finnas några nettoutsläpp av växthusgaser och kan uppnås genom en kombination av minskad klimatpåverkan samt tillgängliggörande av resurser eller energi som kan nyttjas av andra aktörer i samhället.

Resiliens och hållbar resursplanering

För att minska klimatförändringarnas negativa effekter behöver samhället anpassas och bli mindre sårbart vid extrema händelser, oavsett om det handlar om översvämningar, torka eller stigande havsnivåer. När osäkerheten om framtiden är stor är det viktigt att arbeta med långsiktiga och robusta strategier som underlättar anpassning till förändringar. Det förutsätter samverkan mellan olika aktörer i samhället och där staden och vattenhanteringen utvecklas hand i hand kan mer av stadens vatten ingå i cirkulerande system, genom lokal dagvattenhantering, återanvändning av dag- och gråvatten och andra kretslopps lösningar. Att återställa naturen och ge den biologiska mångfalden förutsättningar att frodas igen ökar koldioxidupptaget och gör miljön mer motståndskraftig mot klimatförändringarna. Flera av FN:s globala hållbarhetsmål syftar direkt eller indirekt till att stärka användandet av ekosystem och biologisk mångfald som verktyg för att adressera olika samhällsutmaningar.

Förutom klimatförändringarna pågår även flera globala parallella kriser som tillsammans utgör ett hot mot liv och hälsa samt skapar fördröjningar i de globala värdekedjorna med råvaru- och komponentbrist och uteblivna leveranser som påtagliga konsekvenser. Å ena sidan är fokus i stora delar av världen är att återstarta ekonomin efter pandemin och hantera effekterna av krig. Å andra sidan vittnar händelser som översvämningarna i Pakistan samt sommarens värmebölja i Europa med uttorkade floder i bland annat Frankrike om en pågående klimatförändring. Resiliens handlar om metoder för att hantera flera kriser.

Energi

I och med oroligheter i omvärlden har tillgången på energi blivit mer oförutsägbar. Ökade kostnader accelererar den redan pågående omställningen till mer energieffektiva processer och förnybar/fossilfri energiförsörjning. Detta medför att det krävs en tydligare kartläggning över energianvändningen och resurser för energieffektivisering. RepowerEU, en plan som släpptes i maj, innehåller en rad åtgärder för att snabbt minska beroendet av ryska fossila bränslen och påskynda den gröna omställningen, samtidigt som man gör EU:s energisystem mer resiliert.

Lagar & riktlinjer

EU:s Översvämningdirektiv ökar kraven på att utveckla stadsplaneringen, avrinningsvägarna, de befintliga dagvattensystemen och vattendragen för att minska konsekvenserna av översvämningar och på så sätt värna om människors hälsa, skydda miljö, kulturarv och ekonomisk verksamhet. Detta ska ske genom ett systematiskt arbete med att kartlägga översvämningshot och översvämningrisker och att ta fram riskhanteringsplaner för de översvämningshotade områdena. Arbetet ska ske avrinningsområdesvis. I Sverige genomförs direktivet genom förordningen SFS 2009:956 och MSBFS 2013:1 föreskrifter om riskhanteringsplaner, och arbetet sker i cykler om sex år.

Nya lagen om allmänna vattentjänster ställer krav på vattentjänstplaner där det även ska ingå en bedömning av vilka åtgärder som behövs för att VA-anläggningarna ska fungera vid kraftiga skyfall.

Prognos- och varningssystem

Sårbarheten och osäkerheten gör att det inte räcker med att förstå vad som har hänt och varför, utan det behövs information om vad som kommer att hända. Prediktiv kapacitet handlar om att kunna förutspå framtida kapacitet och fatta informerade beslut utifrån prognoser. Det kan handla om prognoser för till exempel översvämningar, påverkan på recipient samt vattenbrist. Det sker en utveckling av snabbare så kallade hybridmodeller med hjälp av artificiell intelligens och maskininlärning, men även genom att skala ner behovet av beräkningar (surrogatmodeller). Fortsatt utveckling av prognoser för olika typer av risker och en aktiv vattenplanering med styrning utifrån prognoser är en viktig del av klimatanpassningen.

2.4.5 Kund

Trend och omvärld Kundservice

1. E-post den mest omtyckta kontaktvägen

De fem främsta kontaktvägarna för förfrågningar är e-post, telefon, Facebook, chatt och Instagram. I en undersökning tyckte 42% att e-post var den mest tids- och kostnadseffektiva kontaktvägen. Det är dubbelt så mycket som kontaktvägen telefon, som kommer på andra plats med 21%.

NSVA

Idag kan våra kunder nå oss via e-post (50%), telefon (30%) och formulär på nsva.se (20%).

2. Fortfarande dåligt med AI inom kundservice

Trots att intresset för AI varit stort och det har funnits många prognoser för AI inom kundservice har användningen inte ökat så mycket. De som är positiva till att använda AI inom kundservice vill använda det till att effektivisera kundtjänstmedarbetarnas processer.

NSVA

Vi tittar på en samlad och smart FAQ för internt bruk på Kundservice.

3. Självbetjäning stärker moderna kunder

Kundnöjdheten ökade när kunderna hittade svar och lösningar på egen hand samtidigt som medarbetarnas tillfredsställelse också ökade då de inte behövde lösa samma kundfrågor upprepade gånger.

NSVA

I takt med att vår interna FAQ utvecklas kommer också den externa bli dynamisk och mer användarvänlig.

4. Mäta kundnöjdhet

Idag mäter 62% av företagen kundnöjdhet. Det som bidrar högst till kundnöjdheten är engagemang och bra service i dialogen med kunderna. På andra plats kommer svarstiden.

NSVA

Vi mäter kundernas nöjdhet när det gäller tillgänglighet, information och service. Vår målsättning är att ligga över 90% på hur vi uppfyller kundernas förväntningar på oss. Idag uppfyller vi detta mål, men vi jobbar vidare med ständiga förbättringar.

Vi följer upp våra prioriterade mål i Kundservice genom att mäta besvarade samtal. Tillgängligheten ska ligga på 90% och målet är att besvara 80% av samtalen inom 90 sekunder.

5. Kundservice som hjärtat i organisationen

I en branschundersökning svarade 92% av företagen att kundservice och kundtjänstavdelningen har blivit en viktigare del av organisationen. Trenden är att fler delar av organisationen visar intresse för kundservice och den kunskap som kundserviceavdelningen besitter. Fler anser att kundservice är organisationens hjärta.

NSVA

Det drivs idag ett antal tvärgruppsmöten för att höja förståelsen för kundens perspektiv samt höja den gemensamma kunskapen. Vi kommer också de kommande åren jobba intensivt med NSVAs gemensamma företagskultur och där blir kundens perspektiv en viktig punkt.

6. En blandning av distansarbete och kontor

Det sker en generell ökning av arbete hemifrån och från andra platser.

Tecken överlag visar på att den service kunderna får påverkas till det sämre när medarbetare jobbar på distans.

NSVA

Vi jobbar företagsövergripande med detta och det kommer finnas med i vårt kulturarbete.

Ett av våra servicelöften är att om du lämnar ett meddelande till någon av våra medarbetare och vill bli uppringd, så ska du bli det senast nästkommande arbetsdag.

Det handlar om att hitta en balans mellan medarbetarnas möjlighet till hemarbete och kundernas nöjdhet.

7. Många är nöjda med de kanaler som finns idag

Många tror att kontaktvägarna kommer vara lika många eller färre i framtiden. Kunderna vill kunna ta kontakt när som helst, var som helst och på det sätt de behöver.

NSVA

Vi hanterar våra kunders ärenden 24/7. Vardagar mellan kl. 0800–1630 är vår kundservice/växel öppen. Övriga tider och dagar hanterar vi akuta ärenden via vår beredskap. Kunder kan idag nå oss via telefon, mejl och formulär på nsva.se. Vi tittar vidare på olika chat-och botfunktioner.

8. Kunddata för att skapa nya upplevelser

Det finns tydliga tendenser på att det är allt viktigare för kunden med en personlig kontakt. Det är viktigt att kunna analysera och kvantifiera kundupplevelsen och ha ett framtidsfokus på personanpassning och prioritering av kundproblem. Interna data kan samlas in genom kundundersökningar och CRM-system.

NSVA

Vi jobbar vidare med att utveckla och anpassa vårt CRM-system Lime.

9. Kundupplevelsen tar steget in i den virtuella världen

En av prognoserna är att kundupplevelsen kommer ta steget in i metaversum, en virtuell verklighet där digital teknik gör det möjligt att uppleva sådant som för närvarande kräver fysisk närvaro. Idag är det främst stora företag inom dagligvaruhandeln som påbörjat övergången och anpassningen i form av virtuella butiker, provrum och produkt demonstrationer. Kundupplevelsen kommer att vidareutvecklas enligt principen om att möta kunderna där de befinner sig.

NSVA

Vi har diskuterat möjligheten att besöka ett vatten- eller reningsverk virtuellt. Dels skulle vi kunna ta emot fler besökare, dels kan vi visa sådant som är stängt för allmänheten. Kanske något vi kan ta fram på branschnivå då tekniken fortfarande är relativt dyr.

10. Internt samarbete för en bättre kundresa

Samarbete mellan olika funktioner och avdelningar är och kommer att bli extremt viktigt eftersom det påverkar kundernas helhetsupplevelse. Det är viktigt att kunderna associerar företaget med en gemensam vision och inte får olika intryck av de olika avdelningarna. Ett sådant samarbete där man förlitar sig på varandra och utbyter information mellan olika avdelningar, skapar en sammanhållen identitet och kultur vilket förbättrar kundupplevelsen.

NSVA

Idag drivs ett antal tvärgruppsmöten för att höja förståelsen för kundens perspektiv samt höja den gemensamma kunskapen. Vi kommer också de kommande åren jobba med NSVAs gemensamma företagskultur och där blir kundens perspektiv en viktig punkt.

Kommunikation

11. Snabbast webbplats vinner

Googles egna användartester visar att besökare lämnar en långsammare webbplats i högre utsträckning än en snabbare. Data visar att om sidinläsningstiden ökar från 1 sekund till 3 sekunder så ökar avvisningsfrekvensen med 32 procent. Man har helt enkelt inte tålamod, ens i några sekunder, att vänta på att en webbplats ska ladda.

NSVA

Vi jobbar kontinuerligt med till exempel sökmotoroptimering, trimning av bildstorlek, teknisk prestanda och uppdatering av befintlig information.

12. Less is more

Idag finns en uppsjö av olika kanaler och plattformar där man kan synas. Det krävs oerhört mycket tid och många resurser för att uppdatera och skapa innehåll som är anpassat efter alla olika medier. Trenden är istället att satsa helhjärtat på en kanal än att göra flera halvhjärtade insatser i många.

NSVA

Vi försöker hålla oss uppdaterade kring generella trender och nya kanaler. De kanaler vi valt att lägga fokus på är främst nsva.se, Facebook och LinkedIn. Dels handlar det om resurser, men främst om att det är där vår målgrupp finns och känner sig mest bekväm.

13. Hållbart, hållbart, hållbart

Vi fortsätter konsumera med våra känslor. Samtidigt blir vi alltmer kritiska och kräver mer av företagen. Efterfrågan på hållbarhet i alla led ökar och det blir ännu viktigare att presentera och bygga innehåll kring avsikten.

NSVA

Med kommunikation försöker vi prata mer om nyttan med ett projekt än just de tekniska aspekterna av projektet. Mindre ingenjörfokus och mer användare- eller boendenyttan.

Genom kortare texter som är mindre tekniska försöker vi utbilda och skapa förståelse hos kunderna. Det kan vara hur vår modell fungerar, vad taxan består av, vad jag får pengarna etc.

Vår verksamhet bygger till grunden på hållbarhet. Utmaningen är att utbilda och nå ut till den breda allmänheten. Arbete görs lokalt men också via branschorganisationen Svenskt Vatten.

14. Satsa på rörligt

Video och rörligt material fortsätter att dominera. Rörliga medier ger möjlighet att ta fram innehåll som är engagerande, attraktivt och informativt. Glöm långa instruktionstexter och utförlig bakgrundsinformation. Det handlar om att förpacka det kunderna vill ha på ett visuellt enkelt sätt.

Det kan till exempel handla om enkla monteringsvideos, instruktionsvideos eller korta videos med tips, tricks och funktioner.

NSVA

Vi jobbar mer och mer med film och illustrationer. Korta inslag som även fungerar på sociala medier. Produktion av två nya animerade filmer har skett under 2022: Detta händer när du fulspolar (stopp i pumpar - utsläpp) och Vad händer vid vattenläcka/brunt vatten. Vi kommer också återanvända befintliga filmer som kan kortas ner i olika block. Även arbete i Svenskt Vatten pågår gällande taxan och kostnader för VA.

15. Stick ut och visa din story på webben

När det kommer till webben är det ingen tvekan om att det är upplevelsen och förmedlingen av budskapet som står i fokus. Det sker med humor, kluriga gåtor och pussel, överdrivna tynsnitt eller avskalat och minimalistiskt.

Trenden är att vara transparent och personlig genom att publicera namn och bilder på riktiga personer. Tydligt synliga kontaktuppgifter och FAQ är en självklarhet.

NSVA

Vi planerar för en större översyn av design och struktur under 2024. Vi vill hitta en balans mellan trovärdighet som samhällsviktig aktör och att få målgruppen att ta till sig budskapet och agera eller förändra sitt beteende.

2.4.6 Digitalisering

Digitalisering – en organisationsövergripande process

VA-branschen befinner sig i början av en omfattande digitalisering. Möjligheten att samla in och analysera data i en helt ny omfattning och med helt nya tekniker ger systemövergripande effekter för VA-organisationernas verksamheter gällande både kostnader och miljönytta. I stort sett alla delar av NSVAs verksamhetsområden bedöms på sikt påverkas av digitaliseringsprocessen.

Målbild

I framtiden ska vi ha en bättre förståelse i realtid av vad som händer i distributions- och produktionssystemen, med målet att mycket oftare kunna agera proaktivt och att snabbt hitta och förstå problem när de uppstår så att den lämpligaste åtgärden kan sättas in. Systemen ska drivas med holistisk optimering med avseende på till exempel energiförbrukning eller total recipientpåverkan. Även planerade åtgärder och ärendehantering kommer att effektiviseras genom fler automatiska analyser och bra beslutsstöd till våra medarbetare.

En viktig del av det proaktiva underhållet är förnyelseplaneringen där varje liten förbättring av urvalet gör stor skillnad på hur mycket värde som skapas av våra investeringar på lång sikt. På ledningsnätssidan ska vi ha stabila stödsystem som hjälper oss att identifiera de delar av ledningsnätet där vi får störst effekt av en investering. Där vi fokuserar på riskminimering i distributionssystemen.

Omvärld

Inom VA-Sverige pågår ett intensivt arbete och kunskapsutbyte mellan både kommersiella och privata aktörer för att hitta rätt väg framåt. Inte minst inom nätverket ”Digitalisering inom VA-Sverige” där NSVA ihop med VA Syd är drivande aktörer.

Internationellt pågår också en omfattande utveckling. I vissa fall ligger de nordiska länderna långt fram i teknikutvecklingen i andra fall måste erfarenheter inhämtas från våra kollegor i andra länder. NSVA arbetar kontinuerligt för att hitta samarbetspartners genom dialog och närvaro på konferenser. Betydelsen av omvärldsanalys och strategi gällande mätning och övervakning är tydligare nu än någonsin.

Digital teknik ökar möjligheterna att ta mer välgrundade beslut kring förnyelse och underhåll. I samband med Mistra pågår det på NSVA ett doktorandarbete med fokus på hur digitalisering tydligare kan kopplas till smart förnyelse och underhåll. Doktorandarbetet pågår under 5 år och vi ser med spänning fram emot både resultatet och processen.

Det blir allt tydligare att det finns en uppsjö av kommersiella produkter som erbjuder många av dessa tjänster. Utöver detta medverkar NSVA i ett antal nätverk och innovationsprojekt som syftar till att driva utvecklingen framåt. Vilket också betyder att många digitala lösningar är inom räckhåll för NSVA med tillräckliga resurser och engagemang.

Utmaningar och möjligheter för NSVA

Resultatet av många digitaliseringsprojekt beror till stor del på tillgång till data i tillräcklig mängd och kvalitet. Idag går det mer och mer åt att alla avdelningar på NSVA behöver tillgång till datahantering för både drift och planering. En viktig del av detta är det arbete som påbörjats med vårt datawarehouse, LakeIT, där mycket data blir mer och mer tillgänglig för analys och planering via Qlik.

Det är viktigt att det arbete som påbörjats med att tillgängliggöra data fortskrider och vidgas. Det finns ett behov av att alla avdelningar har god tillgång till kompetens för fysisk och digital drift av sensorer och datainsamling.

En stor utmaning är hur vi skall förhålla oss till GDPR, Säkerhetsskyddslagen och NIS 2 när vi vill tillgängliggöra data. Idag skapar vi skydd för de IT system som hanterar känsliga data. Men hur hanterar vi data som går vidare för att analyseras, rapporteras och bearbetas i tredjepartssystem. Den största utvecklingen av verktyg kommer att ske i molnet. En stor bromskloss i digitaliseringsarbetet är otydligheten i hur NSVA kan förhålla sig till molntjänster och vad utfallet blir i de processer kring detta som pågår på Europeanivå och utifrån svenska myndigheters tolkningar av detta.

Lyckade projekt kring datahantering och kvalitetssäkring samt tillgängliggörande av data kan rätt genomförda skapa goda förutsättningar för mycket annan teknikutveckling inom i stort sett hela verksamheten.

För att driva digitaliseringsprocessen framåt pågår arbete med att identifiera hur olika VA-bolag i Sverige och runt om i världen redovisar sina system (nyckeltal, grafisk redovisning, utvärderande jämförelsevärden etc.). En slutsats från detta arbete är att det måste identifieras tydliga önskemål från både ledningshåll och den övriga organisationen. Dels för att driva processen framåt med hjälp av goda exempel men också för att utforma system idag så att vi ska kunna tillgodose de önskemål som hör framtiden till.

I slutändan ska digitaliseringen komma till nytta för våra slutanvändare. Inte i bara i form av en icke skenande VA-taxa och förbättrad närmiljö men också i form av förbättrad service samt tjänster som länkar beteenden till personlig ekonomi och miljömedvetenhet. Detta är ett pågående arbete där utbyggnaden av H22 och Recolab förhoppningsvis kan vara drivande faktorer för att öka förståelse för slutanvändaren kring värdet av de tjänster som NSVA tillhandahåller.

Sammanfattningsvis visar omvärldsanalysen att digitaliseringsprocessen är mer än en teknikorienterad process. För att nå fram med den digitala transformationen måste organisation och verksamhet anpassas. Det finns även ett stort egenvärde i den kännedom om verksamheten och våra tekniska system som skapas genom den inventering av verksamheten som krävs i större eller mindre omfattning i samband med datadrivna digitaliseringsprojekt, kopplas den dessutom till nya verktyg och smarta analyser är potentialen enorm.

2.4.7 Säkerhet

IT-Säkerhet

Största sårbarheten för IT-säkerheten kommer inifrån via användarna. Särskild kontinuerlig utbildning utav användare behövs. Samt att man sätter in resurser som stoppar användarna då de gör fel.

Säkerhetsskydd och civilt försvar

Omvärldsanalys

”Sverige är ett attraktivt land för främmande makt. Angreppen pågår ständigt. De riktas mot kommersiella intressen, forskning och utveckling, militär förmåga, politiska beslut och mänskliga fri- och rättigheter”

- Hotet mot Sverige har breddats och blivit mer komplext.
- Främmande makt använder alla resurser i samhället för att nå sina mål.
- Digitaliseringen innebär att sårbarheterna ökar.
- Brister i verksamhetens säkerhetsskydd är särskilt bekymmersamt.

(Källa: Säkerhetspolisens årsbok 2020)

Ett väpnat angrepp mot Sverige går inte att utesluta.

Mål för det Svenska totalförsvaret

- Under minst tre månader hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under en del av denna tid.
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna.
- Upprätthålla en nödvändig försörjning.

(Källa: Regeringens proposition 2020:21:30 Totalförsvaret 2021–2025)

Förändringar och nya styrande lagar

Säkerhetsskyddslag (2018:585), Säkerhetsskyddsförordning (2018:658)

Säkerhetsskyddslagen uppdateras i slutet av 2021. De stora förändringarna är:

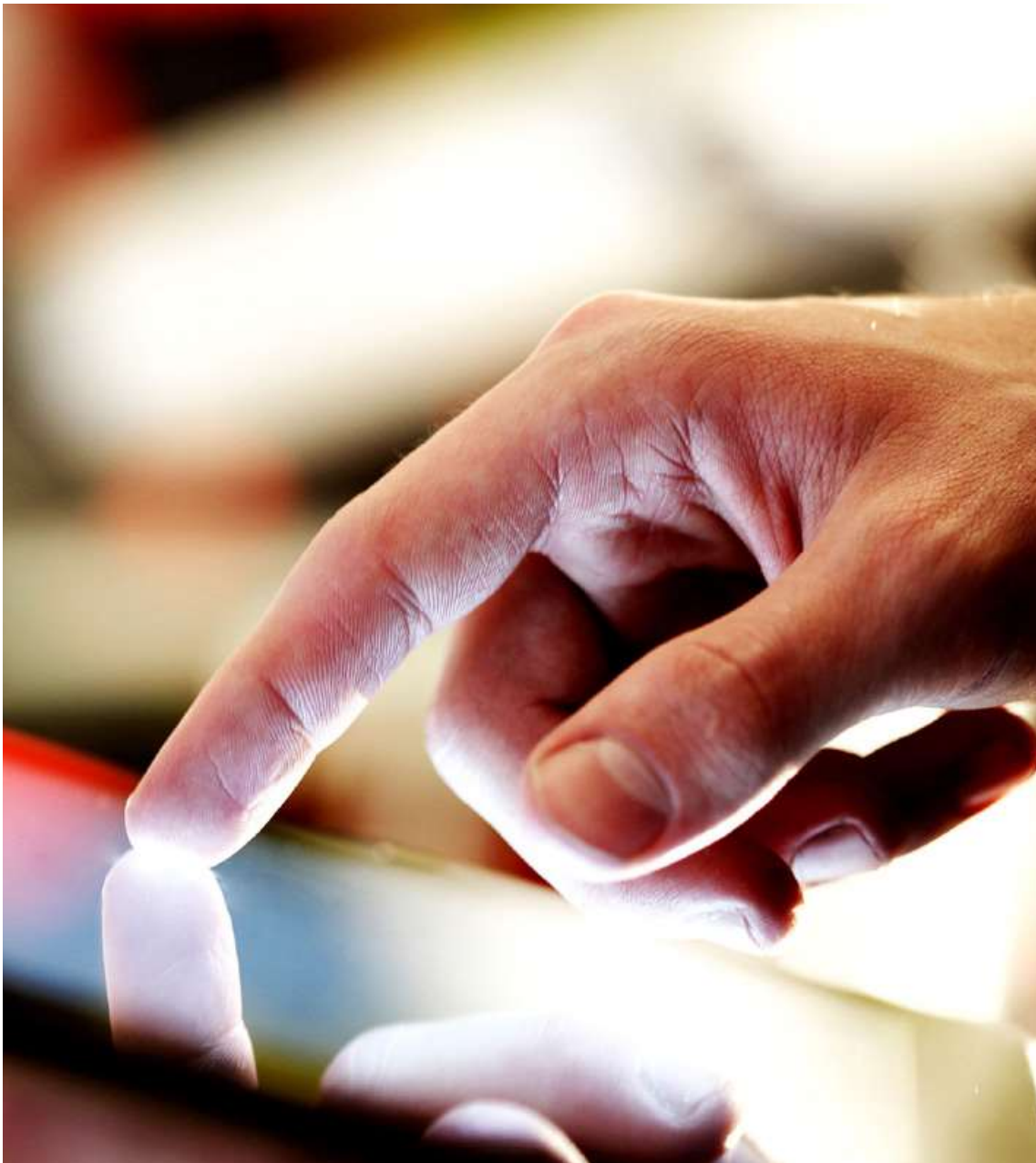
- Säkerhetsskyddsavtal ska skrivas med fler organisationer och inte bara de som är SUA-upphandlade, exempelvis revisorer och Miljökontor.
- Säkerhetsskyddschefen får större befogenheter och ska placeras under VD.

NIS 2 direktivet

Direktivet ännu inte godkänt av EU.

Förändringar mot dagens lagstiftning

- Sanktionsavgifterna synkroniseras med GDPR.
- Avloppshantering kommer ingå.

CER-direktivet

Direktivet ännu inte godkänt av EU.

- Kommer förmodligen gälla både vatten och avlopp.
- CER-direktivet kommer att ställa krav på åtgärder för att stärka motståndskraften i samhällsviktig verksamhet.
- De utpekade samhällsviktiga verksamheten ska enligt direktivet säkerställa att lämpliga och proportionella tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa sin motståndskraft har vidtagits. Exempel på detta är tillfredsställande fysiskt skydd, förmåga att återhämta sig efter incidenter och ändamålsenlig hantering av personalsäkerhet.

Civilt försvar

Civilt försvar och arbetet med detta, tar sin utgångspunkt i samhällets krisberedskap och syftar till att inför och under höjd beredskap samt under krig värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp.

Mer fokus kommer att läggas på att kommunerna har fungerande nödvatten- och reservvattenplaner.

Det pratas även om "Krigsvatten" dvs ett vatten man kan dricka under 3 månader utan att få men. Viktigt att NSVA inte lägger ned fungerande vattenverk utan att först beakta om de kan leverera reservvatten eller "Krigs"vatten.

Livsmedelsverket, sektorsmyndighet för dricksvatten, har bildat en grupp bestående av representanter från VA-bolag, Försvaret, SÄPO osv. Gruppens uppgift är att ta fram riktlinjer för det nya civila försvaret som berör dricksvatten. NSVA är representerad i denna grupp och deltar i tre projekt

- Handbok "Det nya civila försvaret".
- Informationssäkerhet för dricksvattenproducenter.
- Tre månaders kemikalielager.

Det är oklart vad Naturvårdsverket, lagstiftaren för avloppsrening, har planerat för det civila försvaret.

2.5 STRATEGISK PLAN

En stor del av underlaget till Affärsplanen består av olika strategiska planer och dokument, det underlag för va-planering som gör att vi kan garantera den långsiktigt hållbara va-utvecklingen.

Plan-planen redovisar de planeringsunderlag som finns och vid vilken tidpunkt de ska tas fram alternativt uppdateras.

SANERINGSPLAN

PLAN	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Båstad Hedhuset/Ängstorp							x			
- Båstad Torekov								x		
- Bjuv Ekebro							x			
- Bjuv Ekeby						x				
- Helsingborg Staden/centrum						x				
- Helsingborg Norra linjen					x					
- Helsingborg Södra linjen							x			
- Landskrona Lundåkra							x			
- Perstorp Perstorp			x							
- Perstorp Oderljunga						x				
- Svalöv Billeberga								x		
- Svalöv Svalöv					x					
- Svalöv Röstånga						x				
- Svalöv Tågarp					x					
- Svalöv Kågeröd				x						
- Svalöv Teckomatorp				x						
- Åstorp Nyvång								x		
- Åstorp Kvidinge								x		
- Örkelljunga Örkelljunga			x							
- Örkelljunga Skånes Fagerhult					x					

DAGVATTENPOLICY

PLAN	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv										
- Båstad										
- Helsingborg										
- Landskrona										
- Perstorp				x						
- Svalöv					x					
- Åstorp						x				
- Örkelljunga										

DAGVATTENPLAN

PLAN	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv					x					
- Båstad						x				
- Helsingborg								x		
- Landskrona				x						
- Perstorp							x			
- Svalöv					x					
- Åstorp									x	
- Örkelljunga								x		

DIMENSIONSPLAN, VATTEN

PLAN	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv										
- Båstad				x						
- Helsingborg										
- Landskrona										
- Perstorp										
- Svalöv										
- Åstorp										
- Örkelljunga										

FILM-/SPOLPLAN - BJUV- BÅSTAD- HELSINGBORG- LANDSKRONA- SVALÖV- ÅSTORP DAGVATTENMODELL/ DIMENSIONSPLAN DAGV

PLAN	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv										
- Båstad			x							
- Helsingborg										
- Landskrona										
- Perstorp										
- Svalöv			x							
- Åstorp										
- Örkelljunga										

LANDSBYGDSTRATEGI

PLAN	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv					x					
- Båstad						x				
- Helsingborg							x			
- Landskrona										
- Perstorp			x							
- Svalöv							x			
- Åstorp										
- Örkelljunga			x							

2.6 EKONOMI

2.6.1 Driftbudget

Se ”AP Ekonomi 2023-25 - till kommunen”

2.6.2 Investeringsbudget

Se ”AP Ekonomi 2023-25 - till kommunen”

2.6.3 Reinvesteringsbudget

Se ”AP Ekonomi 2023-25 - till kommunen”

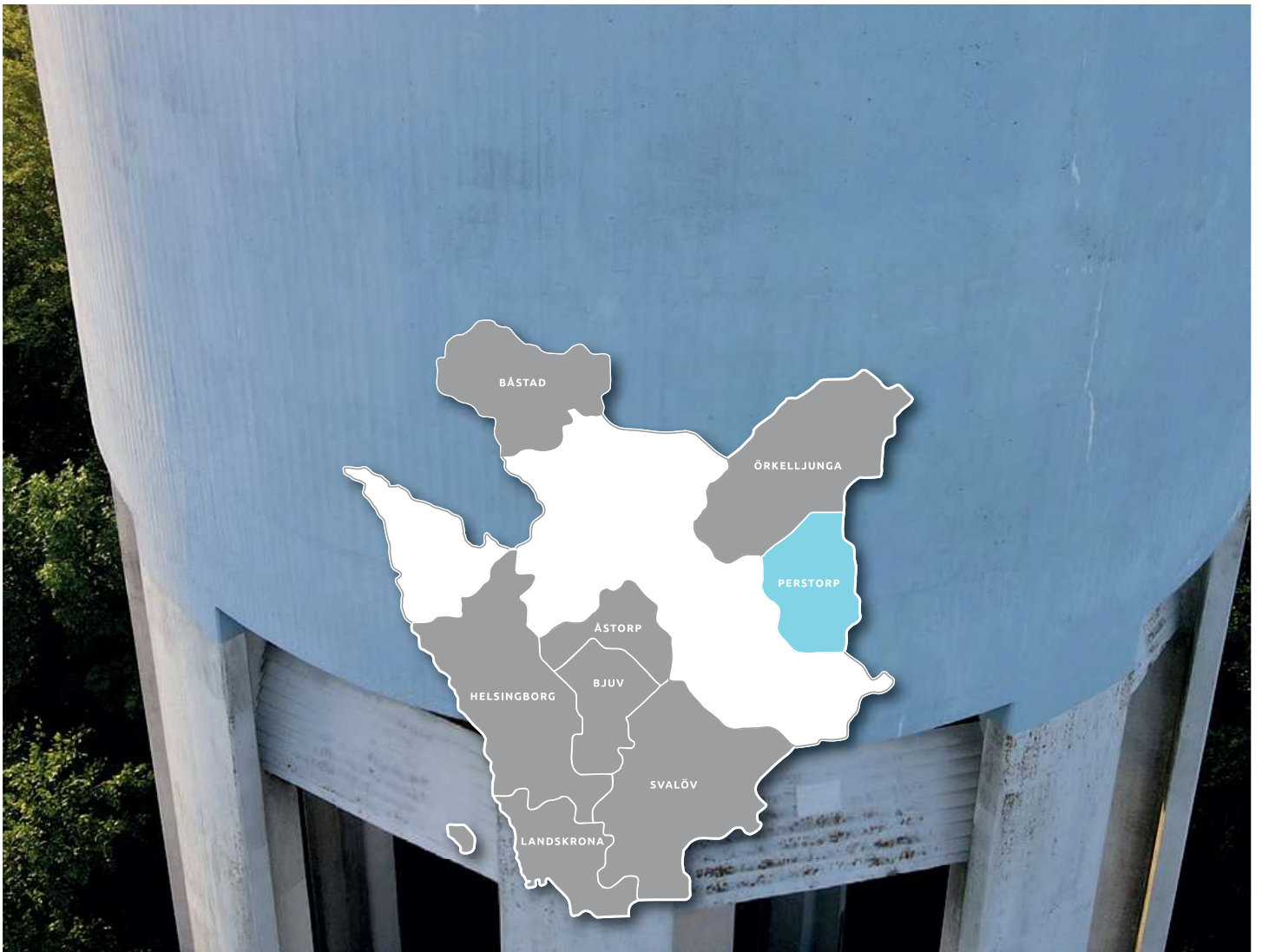
Rent vatten. Ett jobb för livet.

AFFÄRSPLAN DEL 1
VA-SYSTEM 2024–2026
PERSTORP

Rent vatten. Ett jobb för livet.

2 Övergripande plan

Se Affärsplan del 1 Övergripande plan

3 Affärsprocesser

3	3
3.1 Nuläge Perstorps kommun	3
3.2 Processer	5
3.2.1 Gemensamt för alla processer	5
3.2.2 Leverera dricksvatten	9
3.2.3 Rena spillvatten	18
3.2.4 Omhändertaga dagvatten	26
3.2.5 Kund	28

3 Affärsprocesser

3.1 NULÄGE KOMMUNER

3.1.5 Perstorps kommun

3.1.5.1 Specifikt nuläge

3.1.5.1.1 Leverera dricksvatten

Dricksvattnet i Perstorp produceras lokalt vid kommunens två vattenverk; Toarps vattenverk och Perstorps vattenverk. Byggnaderna är uttjänta och anläggningarna är inte dimensionerade för den vattenmängd som behöver produceras i kommunen. Det finns stora kvalitetsproblem vid båda vattenverken. I Toarp finns problem med järn i råvattnet vilket inte avskiljs i vattenverket eftersom det inte finns någon behandlingssteg för att ta bort järn. I det norra brunnområdet finns dessutom förekomst av PFAS. Vid Perstorps vattenverk finns problem med PFAS, bekämpningsmedelsrester och mangan. Förekomsten av mangan i utgående vatten ställer till problem med missfärgat vatten i ledningsnätet.

Det finns flera nackdelar med att bedriva vattenproduktion i Perstorps tätort. Täkten håller konstaterad dålig vattenkvalitet kopplad till mänsklig aktivitet såsom lösningsmedel från nedlagd kemtvätt, PFAS och bekämpningsmedelsrester. Det finns även risk för framtida påverkan från industrier och transporter längs med väg 21. Med anledning av detta har framtida vattenproduktionen bedömts mest lämplig i Toarp och det har genomförts en utredning för att kartlägga vattentäckens grundvattentillgångar och avgöra huruvida det är möjligt att göra ett större uttag än idag med fler brunnar.

Perstorps vattentorn är renoverat utvändigt. Vid besiktning har det dock framkommit att det finns skador i betongkonstruktionen som orsakar utläckage. Även invändiga rörinstallationen har konstaterade brister. Dessutom saknar vattentornet mikrobiologisk barriär.

Gällande vattendom löper ut 2023 och för nya brunnarna vid Perstorp vv saknas tillstånd. Vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter är föråldrade för kommunens båda vattentäkter.

Söderåsens Miljöförbund kommer bedriva tillsyn på de enskilda avloppsanläggningarna i Toarps vattenskyddsområde under våren 2023.

För att möta behovet av dricksvattenförsörjning på olika platser i kommunen har en dricksvattenmodell upprättats och är nu att betrakta som färdigställd. Med hjälp av dricksvattenmodellen kan det studeras och utvärderas hur olika förslag på åtgärder på dricksvattnenätet kommer att påverka funktionen.

Med hjälp av en dimensionsplan blir det tydligare vid varje projekt om aktuell dimension bör ändras vid ombyggnad för att följa en långsiktig plan för bättre kapacitet i kommunen. Dimensionsplan tas fram under 2023.

Under 2023 planeras installation av en flödesmätare på dricksvattenledningen mellan Oderljunga och Perstorp för att få bättre kunskap om vattenflödena mellan orterna. Mellan Toarp och Perstorp planeras installation av en flödesmätare under 2024.

3.1.5.1.2 Rena spillvatten

Det finns inga större problem rapporterade gällande spillvattensystemet i Perstorps kommun. Visserligen ökar flödet vid reningsverket kraftigt vid regn, men bräddningar och källaröversvämningar är ovanliga. Åtgärder har vidtagits på ledningsnätet där det är känt att återkommande översvämningar förekommit. Under 2022 fick en fastighet översvämning från spillvattnenätet vid ett regn med en återkomsttid på över 50 år. Det ska undersökas om fastigheten är rättkopplad. Bräddningar från en av pumpstationerna i samband med regn har också rapporterats.

Under början av 2021 var det fuktigt i markerna och ovanligt höga spillvattenflöden observerades särskilt i Perstorp, men även i Oderljunga. Även om spillvattensystemet i huvudsak klarar av flödena är det tydligt att nätet påverkas av tillskottsvatten. Högre flöden medför ökade kostnader för pumpning. För en effektiv rening är det också önskvärt med jämna flöden till avloppsreningsverket.

För närvarande finns varken saneringsplan eller landsbygdsstrategi för Perstorps kommun. Dessa strategiska dokument ingår i Vattentjänstplanen.

Arbetet med att optimera och efterleva villkoren har fortgått på de två reningsverken, Perstorps RV och Oderljunga RV.

3.1.5.1.3 Omhändertagande dagvatten

Dagvattennätet i kommunen beskrivs vara av god kapacitet och det rapporteras inte några större problem kring skötsel och underhåll eller funktion.

Det finns varken dagvattenpolicy eller dagvattenstrategi för kommunen.

I kommunen finns även behov av att uppdatera verksamhetsområde och anläggningsavgifter.

3.1.5.2 Specifikt uppdrag

Fortsatt är det stort fokus på att lösa den långsiktiga dricksvattenförsörjningen. Huvudspåret är att utveckla området i Toarp och på sikt bygga ett nytt vattenverk där.

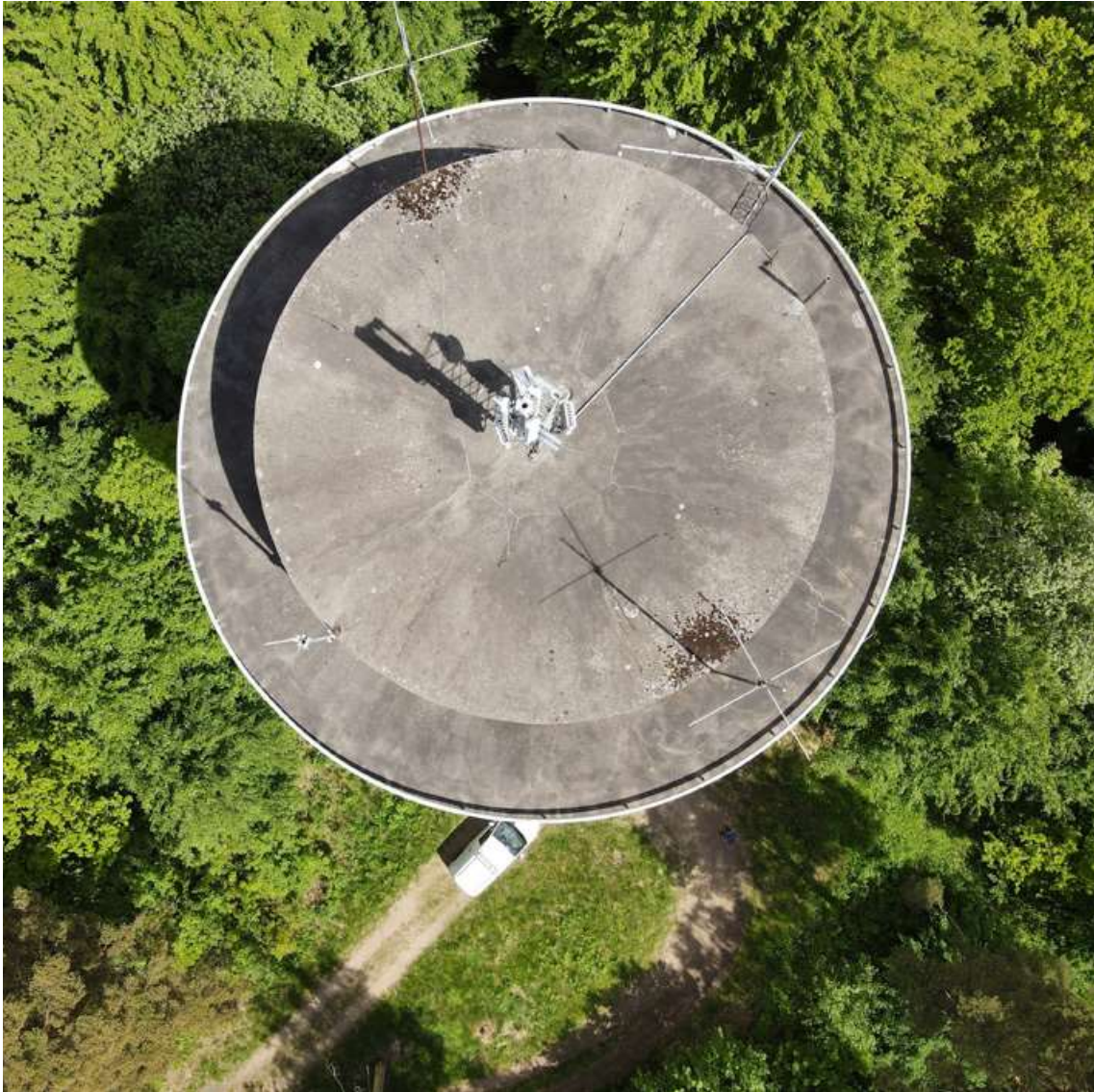
Slamkvaliteten på reningsverket är inte bra och mottagandet av externslam kommer att ses över.

Många av de långsiktiga planeringsunderlagen saknas och arbete med att ta fram dessa kommer behöva pågå under flera år. Arbete med landsbygdsstrategi och saneringsplan för Perstorp är planerade till 2026 och Oderljunga Saneringsplan 2029.

Stort behov av reinvesteringar på ledningsnäten, men det prioriteras ned tills dricksvattenfrågan lösts.

Nedan redovisas en överblick över framtida investeringar som i dagsläget identifierats för VA-systemen. Uppskattad kostnad är en kalkyl baserad på den kunskap som finns i dagsläget och ska inte ses som ett underlag för beslut. Syftet är att belysa en samlad framtida utmaning och de redovisade tidsspannen och kostnaderna kommer med all säkerhet att justeras över tid.

OBJEKT	BESKRIVNING	TIDSSPANN	UPPSKATTAD KOSTNAD (MKR)
Årliga reinvesteringar ledningsnät	Enligt reinvesteringsplanen	2020-2029	102
Råvattentillgång Toarp	Utöka södra brunnsområdet i befintlig vattentäkt	2025-2027	15 Mkr
Nytt vattenverk Toarp	Ny vattenbehandling som behövs som anpassas till råvattnets beskaffenhet. Ersätter befintliga vattenverk i Toarp och Perstorp	2027-2030	45 Mkr

3.2 PROCESSER

3.2.1 Gemensamt för alla processer

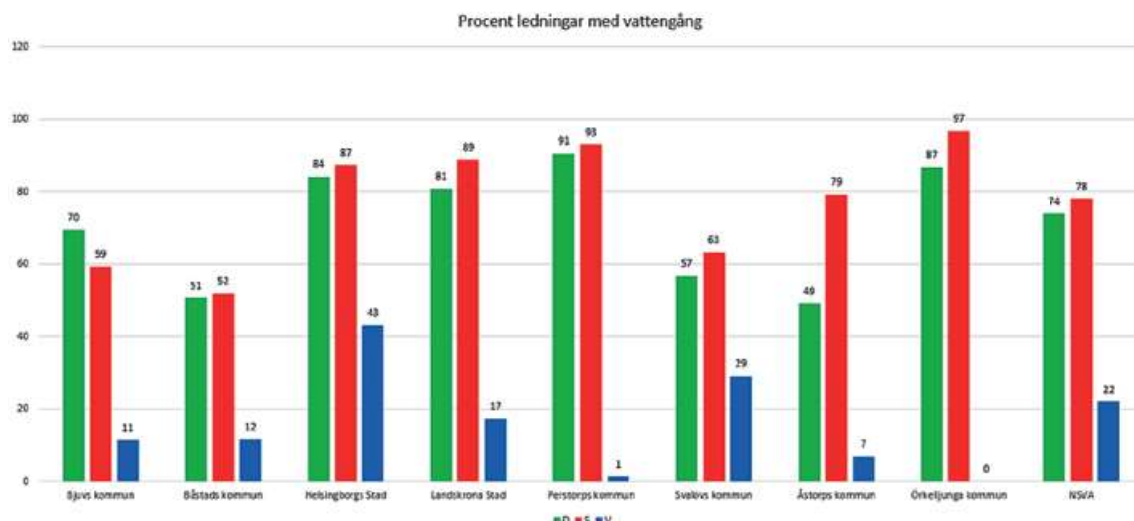
Geodetiska mättjänster

Behovet av geodetiska mättjänster är stort för att dokumentera förändringar som görs av ledningsnätet men även att kvalitetshöja det befintliga ledningsnätets läge. Kraven på ledningskartan har ökat för att bland annat göra analyser på ledningsnätet för att bättre utnyttja kapaciteten i det befintliga nätet samt med en ökad precision för att beräkna livslängden på nätet innan en reinvestering behöver ske. Inmätning av nätet behövs för att säkerställa läget på ledningarna för att öka servicen till nya kunder som behöver ansluta sig till ledningsnätet.

Alla förändringar som utförs på ledningsnätet ska dokumenteras i öppen grop innan man fyller igen och det gäller alla typer av arbeten. För att avdelningen rörnät ska hinna med att mäta in behövs antingen en anställd mätningsingenjör eller att tjänsten är inköpt på motsvarande tid.

Diagrammet nedan visar hur stor del av det dokumenterade ledningsnätet som har vattengång, höjd på ledningen, registrerat.

Under affärsplaneperioden kommer resurser att avsättas för att kvalitetshöja ledningskartan, fokus kommer att vara utifrån behov i respektive kommun, se målsättningar.

Förändring av VA-taxan, anläggningsavgifter

Under affärsplaneperioden 2024–2026 planeras för översyn av anläggningsavgifterna i Åstorp och Helsingborg under 2024. Till följd av de vattentjänstplaner som ska beslutas under 2023.

För såväl Perstorp som Örkelljunga behövs en översyn av anläggningsavgifterna för att dels titta på täckningsgraden i förhållande till utbyggnadsplanerna men även för att uppdatera taxan enligt den nyaste publikationen från Svenskt Vatten.

Vilka områden som förses med allmänna VA-tjänster, såväl genom exploatering eller annan utökning av verksamhetsområdet, är väldigt avgörande för täckningsgraden gällande anläggningsavgifterna. Normalt sett så beräknas anläggningsavgifterna för en period av cirka fem år och vissa projekt har högre täckningsgrad medan andra får lägre. Tyvärr kan detta leda till underskott både på kort men än viktigare på lång sikt om inte alla områden som funnits med vid planeringen byggs ut. Det hade med tanke på detta varit mycket bra om anläggningsavgifterna setts över med kortare tidsintervall. Vid stora utbyggnader, kanske årsvis för att få så rättvis täckningsgrad för anläggningsavgifterna som möjligt och därmed mindre påverkan på brukningsavgifterna. För att kunna hantera såväl denna översyn som annan hantering av VA-taxorna skulle ytterligare resurser och kompetens behövas inom NSVA.

Ledningsnätsplanering

Inom flera av NSVA:s kommuner pågår stora utbyggnadsplaner. Tillkommande förbrukning och belastning medför att kapaciteten i befintligt ledningsnät ofta är ansträngd. För att skapa bästa möjliga underlag för långsiktiga VA-planer och en resilient utveckling av VA-systemen har NSVA identifierat ett stort behov av bättre nätplanering för att optimera ledningsnätet och samtidigt säkerställa rätt dimensionsval vid reinvesteringar. En övergripande plan för ledningsnätets framtida utformning är en förutsättning för rätt planering. För optimal ledningsnätsplanering krävs aktiv och kontinuerlig modellering av ledningsnäten utifrån kända fakta och planer. Eftersträvänsvärt hade varit en ledningsnätsplan som sträcker sig minst under ledningsnätets avskrivningstid.

En ledningsnätsplan effektiviserar utredningsarbetet i samband med exploateringar och möjliggör kortare svarstid för frågeställningar om utökning av verksamhetsområdet. Även projektutredningar blir effektivare och möjligheten att skapa resilienta system vid reinvesteringar och nyinvesteringar ökar. NSVA blir mindre sårbara gällande nyckelpersoner som idag sitter på stor systemkompetens såväl som behovet av nyttjande av hårt ansträngda externa resurser. Dessutom höjs säkerheten då kunskap och kompetens om ledningsnätsplanerna kan hållas inom NSVA tillgänglig enbart för säkerhetsklassade tjänster.

Vattentjänstplan

Den 1/1 2023 trädde en lagändring för 6 § i LAV i kraft. Justeringen innebär att det i varje kommun, från den 1/1 2024 ska finnas en aktuell Vattentjänstplan.

Den syftar till att redovisa kommunens långsiktiga planering av behovet av allmänna vattentjänster samt att redovisa kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

En Vattentjänstplan bör sträcka sig över 12 år, och ska uppdateras minst varje mandatperiod. Det som främst skiljer en Vattentjänstplan från tidigare strategiska planer är att den ska genomgå samråd och granskning, likt en detaljplan eller översiktsplan, och även antas genom politiskt beslut hos kommunfullmäktige.

Enligt framtagen tidplan kommer samtliga kommuners Vattentjänstplaner att antas politiskt i respektive kommun under 2023, och gälla från 1:e januari 2024, vilket påverkar aktuell affärsplan.

Områdesplan VA

Sedan bildandet av NSVA har en viktig strategisk planering varit av största vikt. För att planera rätt har såväl saneringsplaner, dagvattenplaner, landsbygdsstrategier, ledningsnätmodeller, dimensionsplaner med mera tagits fram för respektive kommun.

Med åren har tillsynsmyndigheternas tillsyn och krav gällande specifika problemområden, som till exempel bräddningar eller översvämmade områden ökat. Samtidigt har vissa orter ett fortsatt hårt exploateringsstryck och nya direktiv och lagsstiftning specificerad kring till exempel tillsyn av avloppsanläggningar (ledningarna och dammar) samt läckage av dricksvatten.

Dessa parametrar tillsammans har gjort det utmanande för NSVA att möta alla önskemål parallellt samtidigt som arbetet fokuserats strategiskt kommunvis.

För att hantera utmaningarna planeras framöver områdesplaner i de orter som har störst tryck utifrån prioriterade parametrar som till exempel exploateringar, bräddningar, kapacitetsbrist med mera. För att kunna prioritera områdesplaner kommer uppdateringar av saneringsplaner och dagvattenplaner pausas. För kommuner eller avloppsreningsverk där det saknas dagvattenplan eller saneringsplan gäller dock inte detta. I Perstorp och Örkelljunga planeras till exempel framtagande av saneringsplaner genomföras 2026 och framåt.

Tabell nedan visar preliminär tidplan för när Områdesplan VA ska vara framtagen i respektive område. Omprioritering kan ske såväl gällande tidplan som område.

KOMMUN	OMRÅDE	2024	2025	2026
Bjuv	Ekeby	x		
Båstad	Hemmeslöv		x	
Helsingborg	Ödåkra Kattarp	x		x
Landskrona	Asmundtorp	x		
Perstorp				
Svalöv	Teckomatorp/Billeberga			x
Åstorp	Hyllinge		x	
Örkelljunga	Åsljunga			x

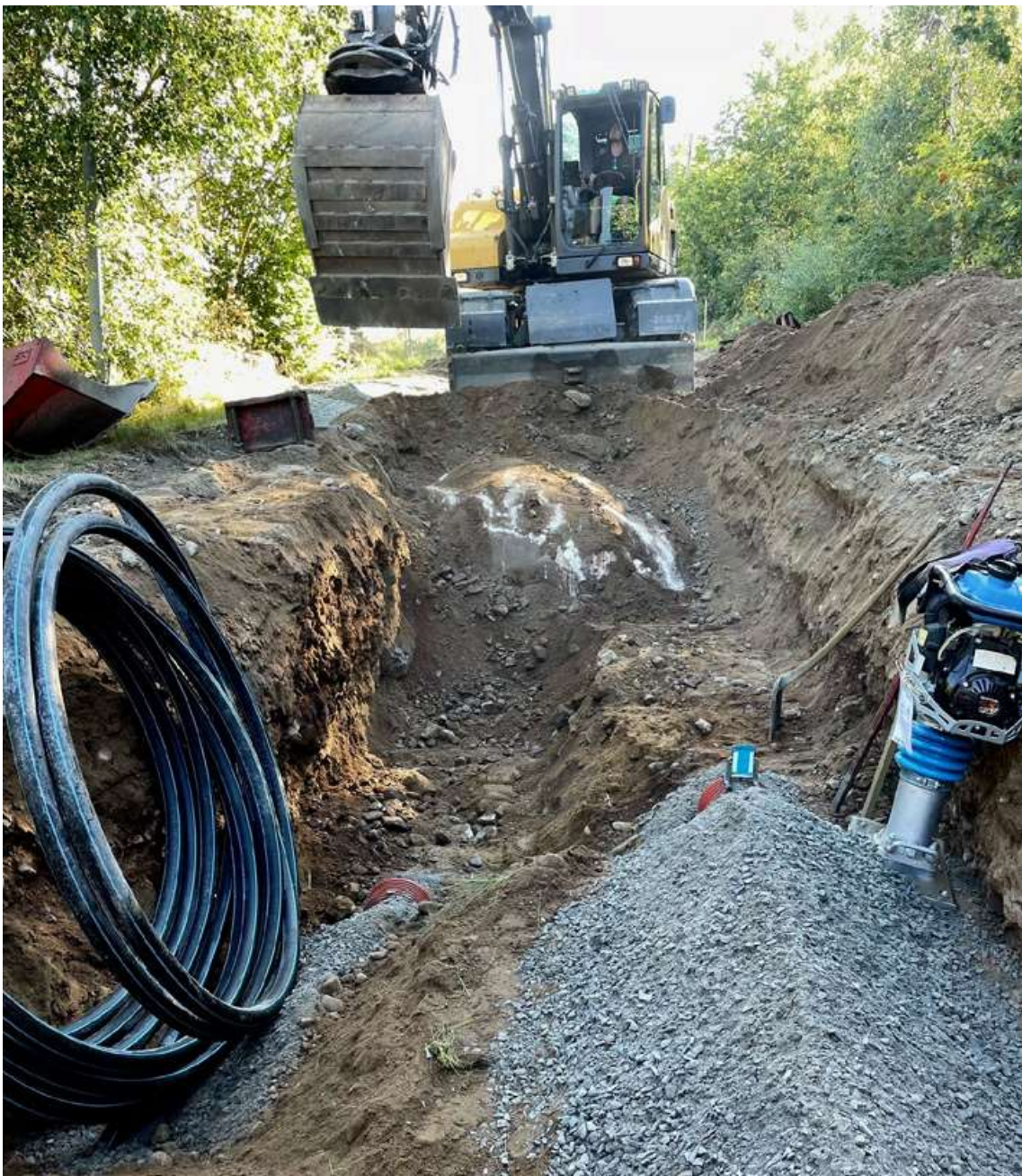
Reinvesteringsbehovet per kommun sammanfattat vatten, spill- och dagvatten

Strategisk Reinvesteringsplan visar ett samlat behov av att ersätta 15 km VA-ledningar, eller 0,65% per år, under 20-talet. Detta motsvarar en reinvestering utgift om 9 Mkr/år för NSVA:s del med 2023 års entreprenadindex. Till detta kommer c:a 2 Mkr/år för kommunens asfaltering. Medelvärdet för NSVA:s planerade projekt 2024-2026 ligger på 8,3 Mkr/år. En viss ökning framåt kommer krävas för att nå upp till strategisk nivå och lite över för att beta av underhållsskuld.

Fokus gällande investeringar i ledningsnätet, per kommun sammanfattat för vatten, spill- och dagvatten

Fokus är ligger på förnyelse av ledningsnät i samordning med belägningsbehov. Under perioden avses Spjutserödsvägen färdigställas och ledningarna i Färgarevägen förnyas vilka är i behov av reinvestering.

Gällande landsbygdsinvesteringar så föreslår vi en paus.

3.2.2 Leverera dricksvatten

3.2.2.1 Nulägesanalys

Ordinarie vattenförsörjning

I NSVAs uppdrag ligger att alla NSVA-kommuner ska ha en säker och robust vattenförsörjning. Vatten ska finnas i tillräcklig mängd för att klara högförbrukningsperioder. Smärre driftstörningar ska kunna hanteras utan större olägenheter för våra kunder.

Målsättningen är att produktionen inom varje distributionsområde ska kunna överstiga förbrukningen under den 7-dygnspanning med högst förbrukning som har mätts under den senaste 5-årsperioden med minst 20 %. Detta mål överensstämmer i mängd med vad som krävs för högst betyg i Svenskt Vattens Hållbarhetsindex. Detta eftersom hög förbrukning, som inte beror på vattenläckor, vanligtvis pågår flera dagar i sträck.

Det är inte bara vattenverket och dess utrustning som är begränsande för hur mycket vatten som kan produceras. En begränsande faktor för hur mycket vatten som kan produceras kan vara tillgången på råvatten och på en del platser är tillgången på grundvatten av god kvalitet begränsad.

Mätning av vattenståndet på och omkring våra vattentäkter underlättar planeringen av driften och vid val av plats för tillkommande nya brunnslägen. För uppföljning av långsiktiga trender i grundvattennivåer behöver möjligheten att mäta nivåerna förbättras på flertalet vattentäkter.

Juridiskt ska tillgången på dricksvatten säkras dels genom korrekta vattendomar dels genom adekvat utformade vattenskyddsområden.

Dricksvattenanalyser och provtagning

Egenkontrollprogrammen för samtliga NSVA-kommuner svarar mot livsmedelsverkets föreskrift (SLVFS 2022:12) som anger hur många prover som ska tas samt vilka parametrar som ska analyseras. Gränsvärden för dessa parametrar finns också angivet. Egenkontrollprogrammen tas fram av NSVA och fastställs av respektive kommuns tillsynsmyndighet.

Prover tas dels vid vattenverk men också på ledningsnätet samt vid kunders klagomål på vattenkvaliteten. Särskilt känsliga punkter såsom reservoarer har fått särskild uppmärksamhet. Egenkontrollprogrammen ger oss sammantaget en bra bild över vattnets status i hela ledningsnätet.

Registrering och uppföljning av ärenden, till exempel klagomål på vattenkvaliteten, hanteras i NSVA avvikelssystem. Detta system ger en bra bild över spridningen av klagomål och kan därför användas som ett verktyg för planering av olika åtgärder.

Analysresultaten följes fortlöpande upp och vid avvikelser från det förväntade görs insatser som kan vara allt från omprovtagning på enskilda platser till att krisorganisationen startas. Alla avvikelser kommuniceras även med tillsynsmyndigheterna.

Målsättningen är att andelen mikrobiologiska vattenprover med överskridande gränsvärde ska understiga 5 % vid vattenverk och på ledningsnätet medans andelen kemiska vattenprover med överskridande gränsvärde ska understiga 2 %. För att infria våra målsättningar fortsätter arbetet med kvalitetshöjande åtgärder att förbättra den bakteriologiska statusen och att i övrigt optimera vattenverkens reningsprocesser.

Vattendomar

För de vattentäkter som saknar eller har felaktiga vattendomar pågår ett arbete med att uppnå legal status. För all vattenverksamhet gäller generell tillstånds- eller anmälningsplikt. All tillståndsprovning utförs av mark- och miljödomstolen.

Ett tillstånd ger en rättighet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd under förutsättning att man efterlever de villkor som meddelats i tillståndet. Ett tillstånd ger på så vis rättskraft och betyder att även en viss negativ miljöpåverkan accepteras under förutsättning att tillståndet efterlevs. Att ta fram en ansökan om vattendom är en omfattande process som innefattar bland annat dessa moment: propumpning med utvärdering, upprättande av grundvattenmodell, beräkning av influ-

ensområde, brunnsinventering, kontrollprogram, samråd med Länsstyrelsen och enskilda berörda, samrådsredogörelse.

Skyddsområde och föreskrifter

Det kan konstateras att en del vattentäkter har skyddsområden och skyddsföreskrifter som är föråldrade och måste revideras. Det finns också vattentäkter som saknar fastställt skydd. Arbete pågår för de vattentäkter som saknar eller har inaktuella vattenskyddsområden och/eller skyddsföreskrifter.

Att skydda våra vattentäkter, i ett flergenerationsperspektiv, är en angelägen uppgift. Varje skapande av ett skyddsområde är en process som tar 1–3 år. Arbetsgången för att ta fram ett förslag till skyddsområde liknar den för framtagande av vattendom och där kontrollprogram, provpumpning, samråd, hydrologi och geologi är viktiga beståndsdelar för att kunna göra en korrekt avgränsning av området och zonindelning.

Inspektion av reservoarer

I reservoarer är vattnet trycklöst, och är därför platser som är speciellt känsliga för föroreningar. Samtliga reservoarer kontrolleras årligen med avseende på täthet, funktion, hygienisk status och eventuellt behov av rengöring. Dokumentationen från kontrollerna innefattar förutom ett utlåtande även videofilmer från anläggningarna så att förändringar från år till år kan jämföras.

Gemensamma utrustning för ökad säkerhet och höjd kvalitet

En del utrustning finns gemensamt för samtliga kommuner. Det gäller framförallt utrustning som måste finnas tillgänglig men som inte används samtidigt på flera platser eller sådan utrustning som sällan användes. Exempel på sådan utrustning är mobil utrustning som kan komma att användas på olika platser vid olika tidpunkter. Dit räknas nödvattentankar av god kvalitet och mobil kloreringsutrustning samt mobila reservverk.

Avvecklade anläggningar ska avyttras

Avställda anläggningar som ännu inte avskilts från ledningsnätet utgör en allvarlig säkerhetsrisk. Det är därför viktigt med en omedelbar avskiljning från ledningsnätet vid en nedläggning. Alternativt måste även dessa anläggningar uppgraderas till en standard liknande den vid aktiva anläggningar (LIVS-2008:13) vad gäller skalskydd och larm. Arbeta pågår kontinuerligt med att koppla bort anläggningar som ställts av.

HACCP, faroanalys och kritiska styrpunkter

Enligt Livsmedelsverkets föreskrift SLVFS 2022:12 ska den som producerar och/eller tillhandahåller dricksvatten inrätta, genomföra och upprätthålla ett eller flera permanenta förfaranden grundade på HACCP-principerna (faroanalys). HACCP-principerna är grunden till ett logiskt och systematiskt sätt att främja produktsäkerhet i livsmedelsframställningen och -hanteringen. HACCP är ett förebyggande arbete där man eftersträvar kontroll över produktsäkerheten istället för att förlita sig på kvalitetskontroller i efterhand. Alla ägarkommuner ska ha en fastställd HACCP-analys hos respektive miljöförvaltning. HACCP är ett levande dokument som följer verksamhetens utveckling. Översyn sker på årlig basis samt när förändringar skett i process eller verksamhet, analysen kan då komma att revideras. Syftet med en HACCP är att arbeta förebyggande samt säkerställa att NSVA levererar ett gott och säkert dricksvatten till kunderna.

RSA, Risk- och sårbarhetsanalys samt kartläggning av behov av planer

Alla NSVA:s ägarkommuner har en risk- och sårbarhetsanalys. Precis som HACCP är RSA ett levande dokument som skall utvecklas tillsammans med verksamheten och processen. RSA är arbetet med att förebygga, undanröja eller reducera risker till en godtagbar nivå. En generell inventering av anläggningarnas säkerhet och eventuella risker har gjorts. Brister vad gäller utrustning och dokumentation inom processen leverera dricksvatten har också granskats. Översyn sker på årlig basis samt när förändringar skett i process eller verksamhet, analysen kan då komma att revideras. Syftet med en RSA är att arbeta förebyggande samt säkerställa att NSVA levererar ett gott och säkert dricksvatten till kunderna.

MBA, Mikrobiologisk BarriärAnalys

För alla vattenverk i NSVA:s ägarkommuner ska en mikrobiologisk barriäranalys ha utförts. Precis som HACCP och RSA är MBA ett levande dokument som skall utvecklas tillsammans med verksamheten och processen. Analysen är ett verktyg som syftar till att se svagheter och utvecklingsmöjligheter i de mikrobiologiska barriärer som är knutna till ett vattenverk. Översyn sker när förändringar skett i process eller verksamhet, då analysen revideras. Syftet med en MBA är att arbeta förebyggande samt säkerställa att NSVA levererar ett gott och mikrobiologiskt säkert dricksvatten till kunderna.

Ett redundant ledningsnät

En redundant dricksvattenförsörjning är avgörande för att ett samhälle ska kunna förses med dricksvatten även vid avbrottsfall, störningar eller andra händelser som avviker från normal drift. NSVA kommer under 2023 påbörja arbetet med en standard för vad redundans innebär i praktiken för förbrukningsområden i olika storlek. Denna kan sedan ligga till grund för strategiska utredningar, till exempel dimensionsplaner, och ska bidra till att orter och kommuner behandlas på ett jämlikare sätt i frågan om redundans.

Gemensam modell med Sydsvatten

NSVA har idag hydrauliska modeller som beskriver dricksvattensystemen i respektive kommun. Vattenproduktionen är förenklad i modellerna och tar ingen hänsyn till vad som händer uppströms. Bjuv, Båstad, Landskrona, Helsingborg och Svalöv sitter dock helt eller delvis ihop i ett stort hydrauliskt system som är sammanbundna av de bägge Ringsjöledningarna som Sydsvatten förvaltar och som i sin tur sitter ihop alla övriga kommuner som är anslutna till Bolmen- respektive Vomb-systemet. Sydsvatten och VA SYD har sedan en tid tillbaka en hydraulisk modell som beskriver deras

samlade system. NSVA har för avsikt att under affärsplanperioden integrera sina kommuner i samma modell. Den regionala modellen kan till exempel användas till storskalig investeringsplanering, reservoaroptimering och stöd i händelse av kriser eller större planerade driftåtgärder.

Mätzoner och flödesmätare

En viktig del av arbetet med att minska vattenförluster på ledningsnätet är arbetet med att utreda vilka områden som står för en större del av läckaget. Detta kan göras genom installationen av flödesmätare på strategiska punkter för att på så vis dela upp nätet i mindre områden, så kallade mätzoner. En mätzon kan vara till stor nytta för att lokalisera akut läckage och vid utredning av olika andra problem i dricksvattenförsörjningen. Mätzonerna används också för att beräkna nyckeltal att använda som underlag till att fokusera rätt åtgärder för läcksökning till rätt områden. Det finns många delar av vattenförsörjningen som naturligt kan avgränsas till mätzoner genom att övervaka flödet på ett fåtal ledningar. I de större centralorterna är det en större utmaning med fler och större ledningar och mer omfattande anläggningsarbete för att installera en flödesmätare. Vi jobbar systematiskt med planeringen och utformningen av dessa mätzoner för att säkerställa att nya mätare hamnar rätt i nätet. Det finns även anledning att undersöka alternativ till mer traditionella metoder att dela in nätet i zoner. Med mer avancerade beräkningsmetoder och bättre nyttjande av hydrauliska modeller kan en alternativ strategi för placering av mätare ge en bättre effekt. Då placeras i stället flödesmätare ut i anslutning till knutpunkter och längs ledningar där flödet påverkas mycket av förändrad förbrukning utan att avgränsa. På så vis kan det skapas en bättre helhetsbild över driften av vattenförsörjningen och de avvikelser som uppstår. Vi ämnar undersöka dessa möjligheter närmre och planerar installation av flödesmätare enligt denna metod i ett begränsat pilotområde. Genom löpande installation av flödesmätare i dricksvattnenätet på strategiska punkter skapas bättre förutsättningar att dra större nytta av de möjligheter som skapas genom digitalisering och modern dataanalys.

Nyckeltal

Vår strävan är att hålla vattenläckornas antal på en godtagbar nivå genom att reinvestera enligt den framtagna planen. I tabellen nedan redovisas antalet läckor samt antalet läckor per km ledning. Ett bra sätt att följa hur man lyckas med detta är att se på rullande treårsmedelvärde för vattenläckorna, som även visas i tabellen nedan.

	VATTENLÄCKOR ST 2022 (2021)	LEDNINGSLÄNGD KM	VATTENLÄCKOR ST/ KM LEDNING	VATTENLÄCKOR ST 3-ÅRS MEDEL
Bjuv	19 (26)	184 (-1)	0,10	21 (+/-0)
Båstad	23 (22)	426 (+/- 0)	0,05	22 (+1)
Helsingborg	79 (103)	927 (-12)	0,09	88 (-7)
Landskrona	47 (52)	378 (+/-0)	0,12	43 (+7)
Perstorp	14 (7)	80 (-3)	0,18	10 (+2)
Svalöv	18 (22)	163 (+/- 0)	0,11	17 (+/- 0)
Åstorp	21 (9)	206 (-4)	0,10	13 (+1)
Örkelljunga	12 (9)	166 (-11)	0,18	11 (+2)
Totalt	233 (250)	2530 (-31)	0,09	225 (+6)

Anordningar

Ledningsnätets anordningar är en förutsättning för att kunna utföra arbeten på ledningsnätet. Inom NSVAs verksamhetsområde finns ca 95 000 st anordningar av olika slag. De vanligaste är luftningsanordningar, brandposter, spolposter, avstängningsventiler, servisventiler och mätanordningar. Många av dessa är gamla, en del över 100 år, vilket innebär att många också inte fungerar.

Ett systematiskt arbete med underhåll av servisventiler (avstängningsventil in till enskilda fastigheter) förekommer inte då nyttan med detta är liten i förhållande till risken att ventilen går sönder och leder till kostsamt reparationsarbete. NSVAs plan är att i förstahand begränsa sig till det omfattande arbetet med de viktigaste anordningarna samt i samband med omläggning av närliggande ledningar och anordningar, även ta hänsyn till servisventiler. Exempelvis kan det vara i samband med att kommunen asfalterar om en gata och NSVA bedömer att en servisledning är i sådant skick att den behöver läggas om och då även väljer att lägga om servisventilen.

Systematiskt arbete med funktionskontroller av luftnings- och tömningsanordningar har påbörjats under 2021. Kontrollen innebär en okulär besiktning och rensning. Utöver detta upprättas även en reinvesteringsplan för luftningsanordningar, som kan läsas om längre nedan.

Brandposter

2018 gjorde Räddningstjänsterna i respektive kommun och NSVA ett gemensamt inventeringsarbete med att identifiera och bedöma vilka brandposter som tjänar räddningstjänsten, vilka som tjänar VA-kollektivet och vilka som gemensamt tjänar båda. Arbetet ledde fram till ett ”brandpostavtal” som tydligt besvarar samtliga relevanta frågor om bland annat funktionskontroller och ansvarsfördelning. Dessa avtal uppdaterades under slutet på 2022 och ska skickas till samtliga kommuner för politisk hantering.

Budget för 2024 –2026 års funktionstest av brandposter är satt efter den plan som arbetats fram gemensamt med räddningstjänsterna. Målet är att utföra enkel funktionstest av samtliga brandposter vartannat år. Utöver detta utförs även årlig avancerad funktionstest av en sjättedel av brandposterna. För att utföra detta ska kostnaderna delas av skattekollektivet och VA-kollektivet.

Reinvesterings- och underhållsplaner för brandposterna kommer att utvärderas och justeras efter behov. Uppfattningen är att brandposterna visar sig att vara i bättre skick än förväntat för flertalet ägarkommuner och att man kommer att kunna sänka förnyelsetakten en aning där det är möjligt.

REINVESTERINGAR BRANDPOSTER (ST)	2024	2025	2026
Bjuv	6	6	4
Båstad	5	3	3
Helsingborg	20	20	20
Landskrona	10	10	7
Perstorp	6	3	3
Svalöv	10	10	7
Åstorp	5	3	3
Örkelljunga	6	5	5

Avstängningsventiler

Under 2022 har man arbetat med att ta fram underhållsplaner och under 2023 anpassas befintliga reinvesteringsplaner för samtliga avstängningsventiler i kommunerna. Målet är att efter framtagna planer kunna åtgärda bristerna som upptäckts vid inventeringen av ventilerna.

Reinvesteringsplanen för avstängningsventiler bygger på uppskattad livslängd på 50 år per avstängningsventil. Innan reinvesteringsplanen är klar kan behovet komma att ändras men utifrån de behov vi sett fram till idag ligger utbytesplanen kvar på 50 år förutom i Båstad där ett ökat behov syns.

REINVESTERINGAR AV- STÄNGNINGSVENTILER (ST)	2024	2025	2026
Bjuv	10	10	10
Båstad	25	25	25
Helsingborg	34	34	45
Landskrona	16	16	16
Perstorp	5	7	10
Svalöv	8	10	10
Åstorp	9	7	7
Örkelljunga	12	13	15

Luftningsanordningar

Driften i ett vattensystem behöver vara så stabilt som möjligt, genom att vidta lämpliga åtgärder uppnås en säker drift i systemet. Luft kan ha en kraftigt negativ effekt på driften i ett rörsystem så som flödesminskning, tryckvariationer och tryckslag.

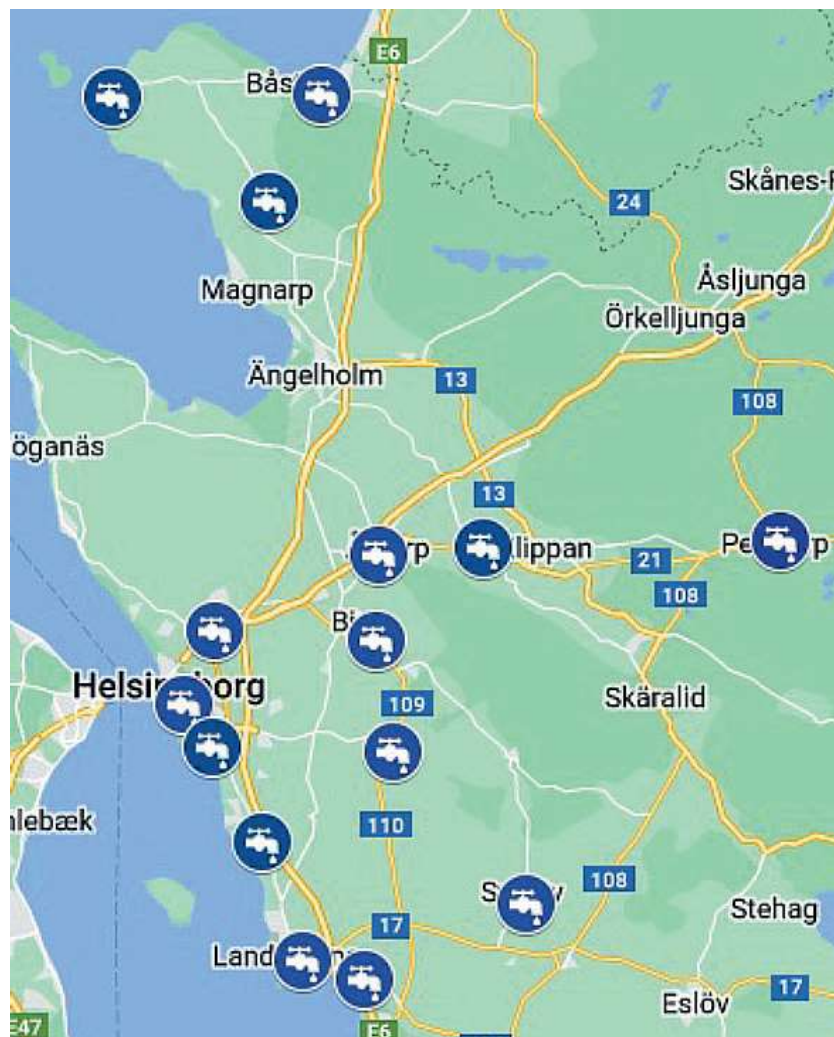
På vatten- och tryckavloppsledningsnätet inom NSVAs finns totalt 226 st kända luftningsventiler. Luftningsventilerna är idag i varierande skick och en utbytesplan kommer att tas fram.

För att uppnå målet att lyfta anordningarna till ett godtagbart skick, kommer man att ta fram utbytesplaner för samtliga luftnings- och tömningsanordningar i kommunerna. Planerna kommer att vara specifika för var kommun gällande antal och utbytestakt. Under affärsplanens första år kommer underhålls- och reinvesteringsbehovet vara kartlagt och en utbytesplan upprättad i VA-banken.

REINVESTERINGAR LUFTNINGS-ANORDNING (ST)	2024	2025	2026
Bjuv	5	5	5
Båstad	4	4	4
Helsingborg	10	10	10
Landskrona	4	4	4
Perstorp	4	4	0
Svalöv	4	4	4
Åstorp	4	4	4
Örkelljunga	4	4	4

Vattentankstationer

Samtliga planerade vattentanksstationer är installerade. Identifieras ytterligare behov läggs de in i framtida affärsplan.

Vattenförluster på vattenledningsnätet

Vid beräkning av vattenförluster jämförs mängden producerat vatten med mängden debiterat vatten. Från resultatet, det ej debiterade vattnet, räknas mängden känt vattenuttag bort. Ett känt vattenuttag kan t.ex. vara årlig brandpostspolning, utspolning i samband med projekt och påfyllning av spolbilstankar.

Det är sällan ledningsbrotten som vi lagar akut som är den stora delen av läckaget. Det är dolda läckor som pågår kontinuerligt som bidrar till den stora volymen läckage. Här kan ett fåtal lite större läckor som pågår under lång tid göra stor skillnad för den totala vattenförlusten. Ett exempel på en sådan läcka hittades av en slump i Mörarp under hösten 2022 och som uppgick till cirka 50 000 m³/år. Denna läcka syns i mätdata så långt bak som vi har statistik och bidrar med cirka en halv procentenhet av Helsingborgs totala vattenförluster.

Beräknade vattenförluster i procent, siffror för ILI samt separat utredning gällande Båstad visar att vattenförlusterna ligger på en oacceptabel nivå i alla kommuner utom Landskrona och Örskelljunga. I enlighet med omvärldsbevakningen behöver NSVA jobba utifrån ett mål för ILI=2 till 2028. Detta kan nås genom ett batteri av åtgärder där en betydande del är att etablera en intern resurs för aktiv läcksökning. Avsikten är att komplettera detta arbete med en upphandlad extern part. Bland åtgärderna finns även fortsatta satsningar på mätzoner med tillhörande mjukvara samt resurs för bättre uppföljning av förbrukning hos kund.

(Tabell. Infrastructure Leakage Index i de olika kommunerna.)

ILI	2022	2021	2020	2019	2018	2021
Bjuv	3,7	4,0	2,8	2,1	2,1	Inte acceptabelt
Båstad						Inte acceptabelt
Helsingborg	4,4	4,2	4,4	4,6	4,0	Inte acceptabelt
Landskrona	2,0	0,7	2,7	1,9	2,3	OK
Perstorp	4,1	2,4	3,0			Inte acceptabelt
Svalöv	2,9	4,3	2,8	2,8	3,8	Halvdåligt
Åstorp	2,7	2,5	2,8	2,6	2,9	Halvdåligt
Örskelljunga	1,1	1,2			2,1	Utmärkt

BERÄKNAD VATTENFÖRLUST PER KOMMUN I PROCENT

	BJUV	BÅSTAD	HELSING-BORG	LANDS-KRONA	PERSTORP	SVALÖV	ÅSTORP	ÖRSEL-LJUNGA
År 2022	29	–	17	12	32	23	26	19
År 2021	28	–	16	4	15	30	24	14
År 2020	21	–	16	14	19	23	27	

3.2.2.2 Gemensamma mål för alla kommuner

VISION

STRATEGISKA MÅL	EFFEKT MÅL
Uppfylla Livsmedelsverkets villkor	Rätt dimensioner på vattenledningar Ingen risk för kontaminering
Redo för framtida utmaningar	Korrekt och relevant planeringsunderlag
Långsiktig hållbarhet	Tillräcklig dricksvattenleverans Dricksvattenproduktion över tid Minskade kostnader för vattenförluster Självfinansiering

EFFEKT MÅL	OPERATIVA MÅL	STATUS	STARTDATUM	SLUTDATUM
Rätt dimensioner på vattenledningar	Dimensionsplaner vattenledningar	Pågående – inom tidsram 	2020-01-01	2024-12-31
Ingen risk för kontaminering	Avställda anläggningar återlämnade	Pågående – risk för avvikelser 	2019-05-17	2023-12-31

3.2.2.7 Perstorps kommun

3.2.2.7.1 Utöka verksamhetsområdet

En dricksvattenmodell har upprättats för Perstorps distributionssystem med stödfinansiering från Länsstyrelsen. Modellen kommer bland annat att användas för kapacitetsutredningar samt för framtagande av dimensionsplan under 2023. Den dimensionsplan är ett underlag som tar hänsyn till en prognosmodell för vattenförbrukningen 2050 och som går igenom alla befintliga dricksvattenledningar och klargör vilken dimension respektive ledning ska ha vid en framtida omläggning.

Ett stort bidrag för att få förståelse för dricksvattendistributionen vore att installera en flödesmätare på dricksvattenledningen mellan Oderljunga och Perstorp för att få bättre kunskap om vattenflödena mellan orterna.

3.2.2.7.2 Produktion

Vattentäkter och vattenkvalitet

Den genomförda utredningen av grundvattentillgången i Toarp visar att det finns kapacitet i grundvattenmagasinet för större uttag än de som sker idag. Det finns också möjlighet till uttag ur berggrunden. Hela kommunens framtida vattenbehov kan produceras vid Toarp vattentäkt. Målet är att råvattnet ska vara av så god kvalitet att reningsprocessen blir enkel och kostnadseffektiv. Det betyder att grundvattnet helst inte ska innehålla förorenande ämnen över gränsvärden för utgående vatten. Framtida vattenuttag i Toarp, som då blir Perstorps enda vattentäkt, görs genom att anlägga fler brunnar i ett nytt brunnsområde söder om befintligt vattenverk. Här föreslås lägen för tre brunnar i jord och två i berg. Järnhalten i råvattnet kan förväntas vara hög, fördelen är dock att vattnet inte förväntas innehålla PFAS eller bekämpningsmedel. För att avlägsna järn finns beprövade och kostnadseffektiva reningsmetoder varvid detta inte anses vara ett problem i ett framtida vattenverk. Som ett första steg i den långsiktiga planen anläggs en ny brunn som kopplas in på befintlig råvattenledning. Parallellt med detta påbörjas tillståndprocessen för borring av ytterligare brunnar i det södra brunnsområdet. Därefter kan projektering för ny råvattenledning och fullskalig brunnborring utföras.

För att reducera vattnets innehåll av järn fram till dess att ett nytt vattenverk är byggt kommer ett temporärt järnavskiljningssteg att installeras vid Toarp vattenverk. Reningssteget innebär en förbättring avseende järnproblematiken och syftet med detta ska inte förväxlas med målet om att uppnå fullgod vattenkvalitet.

Framtidsplaner och produktionskapacitet

Parallellt med att vattentäkten utökas för framtida behov inleds arbetet med att projektera ett nytt vattenverk. Eftersom det inte är möjligt med anpassningar på befintligt vattenverk föreslås att byggnation sker på intilliggande plats, skilt från befintlig anläggning.

Det kommande vattenverket dimensioneras för kommunens sammanlagda vattenbehov 2050 och efter idrifttagning kan Perstorps vattenverk avvecklas.

Anläggningar

Perstorps vattentorn kommer att vara en viktig anläggning även i den framtida vattenförsörjningen. Därför genomförs en invändig renovering där reservoarvolymen förses med nytt invändigt tätskikt och rörsystemet byts ut.

Avvecklade anläggningar

Finns inga anläggningar att avveckla.

3.2.2.7.3 Distribution

Reinvesteringar – Brandposter

Reinvesteringsplanen bygger på uppskattad livslängd på 50 år per brandpost samt behovsbedömning som är utförd av Räddningstjänst och NSVA. I tabellen nedan har man endast tagit med de brandposter som behövs för VA-ledningsnätet då avtal för Perstorp skattekollektiv inte signerats.

NSVA har under de senaste åren reinvesterat i fler brandposter än tidigare. Utöver detta har man utfört funktionskontroller, som visar att brandposterna inte bedöms behöva hålla så hög förnyelsetakt som man tidigare uppskattat.

Reinvesteringar – Avstängningsventiler

Under 2022 har man arbetat med att ta fram underhållsplaner och under 2023 anpassas befintliga reinvesteringsplaner för samtliga avstängningsventiler i kommunerna. Målet är att efter framtagna planer kunna åtgärda bristerna som upptäckts vid inventeringen av ventilerna.

Reinvesteringsplanen för avstängningsventiler bygger på uppskattad livslängd på 50 år per avstängningsventil. Innan reinvesteringsplanen är klar kan behovet komma att ändras men utifrån de behov vi sett fram till idag ligger utbytesplanen kvar på 50 år.

Reinvesteringar - Luftnings och tömningsanordningar

För att uppnå målet att lyfta anordningarna till ett godtagbart skick, kommer man att ta fram utbytesplaner för samtliga luftnings- och tömningsanordningar i kommunerna. Planerna kommer att vara specifika för var kommun gällande antal och utbytestakt. Under affärsplanens första år kommer underhålls- och reinvesteringsbehovet vara kartlagt och en utbytesplan upprättad i VA-banken.

REINVESTERINGAR PERSTORP (ST)	2024	2025	2026
Brandposter	6	3	3
Avstängningsventiler	5	7	10
Luftningsanordningar	4	4	0

3.2.2.7.4 Specifika mål

3.2.2.7.5 Ekonomi

Drift

Se ”AP Ekonomi 2024-26 - till kommunen”

Investering

Se ”AP Ekonomi 2024-26 - till kommunen”

Reinvestering

Se ”AP Ekonomi 2024-26 - till kommunen”

3.2.3 Rena spillvatten

3.2.3.1 Nulägesanalys

Rena spillvatten

NSVA ansvarar för driften av totalt 14 reningsverk, två minireningsverk och över 300 pumpstationer inom åtta kommuner. Utöver dessa så ingår akutarbetet med lättrycksavloppsansläggningar (LTA) i samtliga kommuner. I dagsläget finns det ca 750 st LTA-anläggningar.

Nästan allt arbete som genomförs på avdelningen Avloppsrening styrs utifrån de satta villkor som finns för verksamheten. Dessa ska efterlevas och utsläppsvillkoren ska innehållas. Ett överskridande av ett gräns- eller begränsningsvärde är direkt åtalbart (miljöbrott).

I dag begränsas anslutningsmöjligheten mot reningsverken av reningsfunktionen och av den tillståndsgivna belastning som ett reningsverk får ta emot. Dessa begränsningar avgör prioriteringen av arbetet med nya miljötillstånd. Kommande nya miljötillstånd, EU-krav som t ex Avloppsdirektivet kommer att resultera i behov av stora investeringar på reningsverken. Ett alternativ till dessa taxerivande åtgärder är att begränsa tätorternas utbyggnadshastighet för att då kunna leva kvar med det äldre mindre kravställande miljötillstånden. Detta går under en period men samtliga reningsverk behöver så småning om ny miljötillstånd för att möta förändringar i lagstiftningen och för att möta kommunernas expansionsplaner.

Nya miljötillstånd har meddelats för Lundåkraverket, Ekeby RV, Röstånga RV, Skånes Fagerhult RV och Svalövs RV. Större och nya krav på reningsresultats kommer att ställa krav på investeringar i anläggningar och process. Utifrån dessa krav och behov av investeringar har NSVA begärt längre till för att ta miljötillståndet för Ekeby RV i anspråk.

Miljötillståndet för Lundåkraverket har tagits i anspråk för att klara att ta emot den belastning som når reningsverket.

Beslutat miljötillstånd för Svalövs RV har överklagats då det ställs stora krav som med det befintliga reningsverket inte kommer att kunna innehållas. Kraven på Svalövs RV ska enligt beslutet krävställas som ett större reningsverk med över 10 000 anslutna.

Nytt miljötillstånd för Skånes Fagerhults RV kommer tas i bruk år 2023. Under år 2022 har en rättslig process pågått då NSVA överklagade delar av Söderåsens miljöförbunds föreläggande om krav på bakterierening. Domstolen beslutade till fördel för NSVA.

År 2019 lämnades det in en ansökan om ett nytt miljötillstånd för Öresundsverket. Ansökan har under årens gång kompletterats och under hösten år 2022 inkom Länsstyrelsen med sitt yttrande och förslag på villkor. Efter att ha analyserat innebörden av dessa, som då bland annat innehöll kvävekrav på 5 mg/l (idag 10 mg/l), krav på utgående metallhalter, tuffare fosforkrav och krav på metangasutsläpp från gasanläggningen, valde NSVA att återkalla ansökan. Dessa krav skulle kräva stora investeringar och att den idag helt biologiska reningsprocessen mer eller mindre skulle skrotas då reningsverket behöver ställas om till att använda mycket mer kemikalier till fällning och till

kvävereringssteget. Vi anser att detta är helt fel väg att gå med anledning av investeringsbehovet och vetskapen om den klimatkris vi befinner oss i. Användandet av stora mängder kemikalier som måste produceras och transporteras kommer att försvåra, om inte omöjliggöra, målet att verksamheten ska bli klimatneutral till år 2030. Vidare vet vi att Avloppsdirektivet kommer att innebära stora krav på verksamheten och det blir högst troligt krav på läkemedelsrening. Vi måste veta alla kommande förutsättningar och krav innan vi investerar i nya anläggningsdelar. Vår bedömning är att befintligt miljötillstånd kan användas ytterligare ett par år. Planen är att påbörja en ny ansökan under våren 2023.

På grund av lagstiftningen och ytterst Weserdomen kommer de planerade miljötillståndsansökningarna för reningsverken i Kågeröd och Perstorp att skjutas på framtiden.

I tabellen nedan visas aktuell tidsplan och nuläge för arbetet med miljötillstånden.

STATUS FÖR TILLSTÅNDSANSÖKNINGARNA

Anläggning	Anm.	Status
Lundåkraverket	Nytt miljötillstånd meddelats	2019-12-01
Ekeby ARV	Nytt miljötillstånd meddelats	Ansökt om mer tid innan tillståndet tas i anspråk
Svalövs ARV	Nytt miljötillstånd meddelats	Överklagat
Öresundsverket	Miljötillståndsansökan har av NSVA återkallats	Återkallat
Ekeväng ARV	Ansökan inlämnad, inväntar beslut från myndigheten	Politiska beslut krävs innan fortsatt arbete
Röstängas ARV	Ansökan inlämnad, inväntar beslut från myndigheten Tillstånd meddelat 2023-01-26	Tas i anspråk 2024-01-01
Torekovs ARV	Ansökan inlämnad, inväntar beslut från myndigheten	
Kågeröds ARV	Myndigheterna har meddelat hur livsmedelsindustrin ska hantera sitt processavloppsvatten. Arbetet planeras påbörjas år 2023	Ansökan om ett nytt miljötillstånd skjuts fram
Ekebro ARV	Avvaktar utfallet av miljötillståndet för <u>Ekeväng</u>	
Nyvängsverket	Avvaktar utfallet av miljötillståndet för <u>Ekeväng</u>	
Kvidinge ARV	Beslut inväntas om nedläggning eller upprustning.	
Perstorps RV		Ansökan om ett nytt miljötillstånd skjuts fram
Örkelljunga RV		Ansökan om ett nytt miljötillstånd skjuts fram
Skånes Fagerhults RV	Anmälan godkänd/beslutad av myndigheten	2023-01-01
	Ansökan ej inlämnad – följer ej plan, avslag på ansökan eller avvaktar politiska beslut	
	Ansökan ej inlämnad – följer framtagen plan	
	Ansökan inlämnad	
2019-12-01	Nytt miljötillstånd beslutat, ex datum anger om och när tillståndet tagits i anspråk	

Prioriteringar AP 2024–2026

Villkor och krav ändras och skärps i takt med de nya tillstånden som kommer. Mål och kostnadsbedömningar i denna affärsplan tar dock ej höjd för ev förändrade krav som ej meddelats eller beslutats.

Sammanfattningsvis är vårt främsta mål att leva upp till de villkor och krav som finns på verksamheten. Genom att arbeta med miljöaspekter som kemikalier, energi, avfall, buller etc. borgar vi för att verksamheten lever upp till de utsatta kraven.

Under affärsplanperioden 2024–2026 kommer, förutom löpande drift och underhållsarbete, följande områden att prioriteras:

Strategiskt mål 1 – Klara samtliga utsatta krav och villkor.

Villkoren styrs av gällande tillstånd.

Problem med reningsverk som inte klarar gällande krav för att inkommande vatten är förorenat eller att närliggande verksamheter belastar reningsverken för mycket, måste åtgärdas. Samtidigt måste nya ställda krav innehållas.

Uppströmsarbete

Historiskt avleddes förorenade vatten till reningsverken i tron att vattnet renades innan det släpptes till recipienten. Idag fokuseras på att stoppa föroreningar vid utsläppspunkten hos verksamheterna. Detta arbete kallas uppströmsarbete.

Ett spillvatten som avleds till reningsverken ska vara behandlingsbart. Ett mottagande av ett icke behandlingsbart vatten kan resultera i att reningsverkets funktion försämras eller upphör, slammet får sämre kvalitet och det utgående vattnet renas ej i tillräcklig omfattning. Det är den verksamhet som ger upphov till ett förorenat spillvatten ska själva omhänderta sitt vatten.

Uppströmsarbetet är nödvändigt för att:

- Reningsverken ska klara sina villkor.
- Föroreningar förhindras att nå recipienten.
- I nya miljötillstånd ställs ofta krav på ett planerat uppströmsarbete.
- Slammet ska hålla en bra kvalitet så att näringsämnen som t ex fosfor kan recirkuleras/återanvändas.

Uppströmsarbetet styrs utifrån att vi ska innehålla villkor och förbättra kvaliteten på slammet. Det uppströmsarbete som genomförs består exempelvis av provtagning och analyser på ledningsnätet för att spåra eventuella källor, besök hos verksamheter för att karaktärisera utsläpp, yttrande på remisser gällande tillstånd och anmälningsärenden från verksamheternas tillsynsmyndighet och delaktighet vid framtagande av kontrollprogram hos verksamheter.

Genom ett aktivt och effektivt uppströmsarbete borgar vi för:

- Att kvalitetssäkra det inkommande vattnet till våra reningsverk vilket är en förutsättning för att klara gällande villkor, framtida villkor och minimera påverkan på recipienten.
- Att förbättra kvalitén på slammet vilket ger bättre avsättningsmöjligheter och lägre kostnader för omhändertagande.

Strategiskt mål 4 – Redo för framtida utmaningar

Klimatavtryck - klimatneutrala reningsverk år 2030

Branschen har ett mål med klimatneutrala reningsverk till år 2030. För att nå det behövs ett nuläge och en plan för det fortsatta arbetet. Under denna affärsplan kommer reningsverkens klimatavtryck beräknas/mätas och resultat ska sedan användas i arbetet med att ta fram en åtgärdsplan mot klimatneutralitet år 2030.

Reningsverken ska klara en framtida havsnivåhöjning

Klimatpåverkan och risken för VA-systemet gällande havsnivåhöjningar, torka, ras och skyfall är en övergripande kommunfråga. VA drivet alltså inte själv frågan om hur framtida klimatförändringar ska hanteras i en kommun/stad. För att frågan ska bli något mer greppbar så ha arbetet med att klimatsäkra VA-anläggningarna är delats upp i två steg.

Steg 1: klimatsäkra anläggningar som reningsverken från yttre påverkan.

Steg 2: Klimatsäkra hela VA-systemet dvs anläggningar och ledningsnätet.

I denna affärsplan kommer fokus ligga på att ta fram ett nuläge och en plan för att reningsverken ska klara en framtida havsnivåhöjning.

Strategiskt mål 5 - Långsiktigt hållbarhet

Kostnadseffektivitet

Effektiviseringar pågår vid de olika anläggningarna och vårt mål är att särredovisa dessa. Genom att arbeta med övervakning, underhållssystem och logiska funktioner förväntas antal akuta haverier och kostnaderna för dessa att minska. Det är dock viktigt att minskningen genomförs med bibehållen säkerhet.

På reningsverken installeras solceller och realtidsstyrning (RTC) i ett steg att minska på inköpt energi samt energi- och kemikalieförbrukningen.

Under perioden kommer arbetet med optimeringar att fortgå med fokus på bl a slamavvattningen. Tidigare har målet vara att få slammet så torrt som möjligt för att minska kostnader för omhändertagande. Då omvärlden har förändrats och priset på el och kemikalier ökat så kommer arbetet med att ta fram en funktion som vid varje tillfälle beroende på el-, kemikalie- och slamkostnaden, i realtid, beräkna vilken torrhalt på slammet som är mest ekonomisk dvs styra bl a kemikalieförbrukningen utifrån vad som är billigast totalt och inte som idag utifrån hur torrt slammet ska bli.

Vidare kommer alla investeringar som görs i enbart effektiviseringssyfte kräva att återbetalningstiden sker inom 10 år.

Arbetet med den nya produkt drift och underhåll av dagvattenpumpstationer fortgår. Detta för att vi ska kunna särredovisa kostnaderna för vår skötsel av kommunens/staden dagvattenstationer. Vidare ökar kostnaden för kontroll av varningsanordningar (trafikljus) på dessa dagvattenstationer. Detta är en kostnad som ska faktureras skattekollektivt.

Gemensamt övervakningssystem och bräddregistrering

Cactus Eye är infört vid samtliga anläggningar. Ett övergripande övervakningssystem ger bl a kontroll på anläggningsbräddpunkterna. Krav på redovisning av bräddmängder och flöden finns på verksamheten där kommunerna, miljöförvaltningar och Länsstyrelsen bl a vill veta var, när och vilka mängder av orenat vatten som når recipienten.

Vidare ger Cactus Eye oss möjligheten att använda maskinkort över hela ansvarsområdet. Genom maskinkorten läggs anläggningsdelarna in i ett underhållsschema, ett system som ger oss förutsättningar att arbeta med proaktiva insatser.

Då Cactus Eye med kort varsel ändrat affärsidé vilket resulterat i en ökad driftkostnad för systemet kommer det under perioden att utredas alternativ till dagens Scadasystem.

Revaq

Uppströmsarbetet kommer att styras utifrån vårt mål att vi ska förbättra kvaliteten på slammet. Slammet är, tillsammans med gas och utgående vatten till recipienten, en slutprodukten från reningsverket. Därför har slamkvaliteten valts tillsammans med inkommande vattenkvalité som indikator för hur väl uppströmsarbetet fungerar. Det uppströmsarbete som görs för att uppnå våra mål består exempelvis av provtagning och analyser på ledningsnätet för att spåra eventuella källor, besök på verksamheter för att karaktärisera utsläpp, yttrande på remisser gällande tillstånd och anmälningsärenden från verksamheternas tillsynsmyndighet och delaktighet vid framtagande av kontrollprogram hos verksamheter.

Tidigare plan om att utreda ytterligare revaq-certifiering (övriga reningsverk) bromsas tills vidare. Detta då den nya upphandlade slamaktören gett ett högre pris på ett certifierat slam jämfört med ett ej certifierat slam. Det finns alltså inte längre ett ekonomiskt incitament till att revaq-certifiera allt slam. Hållbarhetsperspektivet kvarstår och kommer att tas med i arbetet kring en övergripande slamstrategi.

Reningsverksplan 2050

Planen med att se över reningsverken nuvarande placering utifrån funktion och läge har nedprioriterats och skjuts fram i tiden.

Tanken var att denna strategi/plan skulle ge svar på nuläge och vilka ev påverkansfaktorer som är kritiska dvs vad och när i tiden kommer ett reningsverk att nå ett kritisk läge. Detta kan då vara att gällande miljötillstånd överskrids, att kommunens/stadens planer visar på att bostäder flyttar allt närmare eller att en havsnivåhöjning kommer att påverka reningsverk stort. Detta nuläge var sedan tänkt att ligga till grund för det fortsatta arbetet med reningsverkens framtida placering.

Under denna affärsplaneperiod fokuseras detta arbete till de platser där vi idag ser problem.

Slamstrategi

Målsättning är att ta fram en plan/strategi om hur det slam som produceras på NSVAs anläggningar ska hanteras framöver (tidshorisont mellan 2025-2055). Denna strategi/plan ska ge svar på hur och var slammet ska hanteras, vilka nyttigheter som ska tillvaratas/återvinnas, hur dessa kan tillvaratas och hur den ev mindre attraktiva restprodukten ska omhändertas. Lösningar skall presenteras tillsammans med kostnader för dessa. Tidplanen för arbetet styrs dock av vad som beslutas i slamfrågan på nationell nivå.

Läkemedelsrening

NSVA har med stöd från Naturvårdsverket byggt en anläggning på Reolab i Helsingborg, utrett tekniska lösningar för en anläggning i Landskrona och i Helsingborg samt utrett alla anläggningar och deras påverkan på bäckar och vattendrag. Vi har alltså en god kännedom om var åtgärder behövs och vilka åtgärder som är lämpliga. Nedan följer en sammanställning från denna utredning tillsammans med den prioritering som utredaren ser dvs vilka anläggningar som anses ha störst behov av en läkemedelsrening.

	Läke- medel	Horm- oner	YES	PFAS	Fenol- er	Prio- ritering
Torekavs avloppsreningsverk	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	-
Perstorp avloppsreningsverk	Röd	Röd	Yellow	Röd	Grön	3
Oderljunga reningsverk	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	-
Örkelljunga avloppsreningsverk	Yellow	Yellow	Yellow	Grön	Grön	-
Skånes Fagerhults Avloppsreningsverk	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	-
Ekebro avloppsreningsverk	Röd	Röd	Röd	Yellow	Grön	4
Ekeby avloppsreningsverk	Orange	Röd	Orange	Orange	Grön	2
Nyvångsverket	Röd	Röd	Röd	Röd	Grön	1
Kågeröd avloppsreningsverk	Yellow	Röd	Yellow	Grön	Grön	-
Lundåkraverket	Yellow	Röd	Yellow	Yellow	Grön	6
Röstånga reningsverk	Yellow	Yellow	Yellow	Grön	Grön	-
Svalöv avloppsreningsverk	Röd	Röd	Grön	Yellow	Grön	5
Öresundsverket	Yellow	Yellow	Grön	Grön	Grön	7

Just nu pågår en remissrunda om Avloppsdirektivet där frågan om läkemedelsrening är central. Vi kommer med största sannolikhet att under perioden få klarhet i vilka ev krav och villkor som kommer i frågan och utifrån detta kommer NSVA att planera kommande åtgärder.

Under affärsplaneperioden planeras inledningsvis inga ytterligare åtgärder kring frågan om läkemedelsrening. Dock kan det vara en fördel att investera i en anläggning som renar läkemedel och mikroföroreningar. Detta utifrån att vi redan idag med ganska stor säkerhet kan prognostisera vilka anläggningar som kommer få framtida krav.

Vattentankstationer - Teknisk vatten

På eller i anslutning till reningsverken ska det finnas möjlighet att hämta ett tekniskt vatten som då ska ersätta ett rent dricksvatten vid t ex bevattning och asfaltläggning. Vidare ska reningsverken i största möjliga mån använda återvunnet vatten vid t ex spolning och städning.

Risker

Meddelade beslut om nya miljötillstånd visar på allt större krav kopplade mot vattenförekomsternas status (och svårighet att uppnå god status). NSVA ser att de tillstånd som hittills meddelats ställer allt större krav på rening som kommer att kräva stora investeringar och ökade driftkostnader. I ett värstascenario kan dessa krav t o m försvåra/omöjliggör en kommuns tillväxt. Läget är fortfarande svårbedömt och i denna affärsplan förutsätts att nya miljötillstånd meddelas med villkor motsvarande de som idag finns på verksamheten.

Beroende av vad som händer i omvärlden finns risk för allt högre kostnader för t ex el och kemikalier.

Avleda spillvatten

Vår strävan är att hålla antalet avloppsstopp på en godtagbar nivå genom att reinvestera enligt den framtagna planen. I tabellen nedan redovisas antalet stopp samt antalet stopp per km ledning. Ett bra sätt att följa hur man lyckas med detta är att se på rullande treårsmedelvärde för stoppen. I tabellen nedan sammanfattas antal avloppsstopp för 2022, 2021 och 2020.

NYCKELTAL AVLOPPSSTOPP 2022

KOMMUN	ANTAL AVLOPPSSTOPP (ST) 2022 (2021) (2020)	LEDNINGS-LÄNGD (KM) SPILL+KOMB	AVLOPPSSTOPP (ST)/KM LEDNING	3 ÅRS-MEDEL
Bjuv	22 (17) (12)	167	0,13	17 (+2)
Båstad	16 (8) (20)	335	0,05	15 (+3)
Helsingborg	75 (60) (95)	830	0,09	77 (-2)
Landskrona	39 (59) (55)	348	0,11	51 (-1)
Perstorp	1 (1) (0)	70	0,01	1
Svalöv	18 (18) (15)	138	0,13	17 (-3)
Åstorp	10 (10) (16)	161	0,06	12 (+0)
Örkelljunga	9 (9)	144	0,06	9 (+0)

Underhållsspolplan

Idag arbetar vi efter upprättade spolplaner dock finns ett behov av att dessa digitaliseras och läggs in VA-banken. Spolplaner är upprättade på ledningar med kända problem så som rötter, svackor, fett mm. Planerade spolningar utförs för att förebygga akuta stopp som kan leda till översvämningar. Spolplanerna revideras fortlöpande allt eftersom ny information tillkommer om återkommande problem.

En orsak som genererar omfattande underhållsarbeten och stora kostnader är den stora mängden fett i ledningsnäten. Ett stort problem är att NSVA inte har rådighet över fettavskiljare till verksamheter och restauranger och att dessa sköts korrekt. Att restauranger och verksamheter efterlever krav på fettavskiljare kan i dagsläget endast tillsynsmyndigheter kontrollera. Inledande samtal mellan NSVA och miljöförvaltningarna om hur problemet ska hanteras har påbörjats.

Filmplan

För att få ett bättre underlag för reinvesteringsplaner och minimera risker för akuta händelser så som ledningsras och slukhål krävs upprättande av filmplaner. En filmplan innebär att genom kamerainspektion undersöka ledningarnas kondition enligt en förutbestämd plan som bygger på material, ålder, driftstörningar och geografisk placering. Resultat av filmning ger möjlighet att bättre förebygga ledningsras och att genomföra reinvesteringar just-in-time.

Hot-pipes

Det finns ett stort behov att se över viktiga avloppsledningar, som vid haveri kan orsaka kostsamma och svårhanterliga situationer. Med Hot-pipes menas de stora avloppsledningarna ofta intill reningsverk i de olika kommunerna där flödena kan vara mycket stora. Initialt främst i Helsingborg och Landskrona men även i de något mindre kommunerna är behovet stort att kartlägga dessa. Tyvärr medför stora dimensioner och stora flöden att dessa är svåra att kontrollera med vanliga metoder. Under affärsplaneperioden är målet att utreda och ta fram en åtgärdsplan för dessa ledningar.

Skadedjursbekämpning

Gällande föreskrifter från naturvårdsverket om spridning av biocidprodukter medför i princip krav om giftfri skadedjursbekämpning. Gift är endast tillåtet vid akut betning och efter att mekaniska eller elektroniska fällor samt övrigt förebyggande åtgärder är vidtagna. NSVA har i dag upphandlat ett 60-tal elektroniska fällor varav 40-talet är stationärt utplacerade och 20-talet används mer flexibelt runt om i NSVA-land. Kartläggning och uppföljning för skadedjursbekämpning finns idag digitalt i VA-Banken. Här samlas information om var betning skett och var de elektroniska fällorna är placerade. Skadedjursbekämpning samordnas med andra aktörer, främst kommuners parkförvaltningar och fastighetsbolag för att uppnå bäst resultat. Behovet av skadedjursbekämpning styrs av hur framgångsrik den är och hur populationer av skadedjur fluktuerar. Konstateras kan att mekanisk och elektronisk bekämpning är kostsammare än metoden med betning. Vidare kan det konstateras att sedan införandet av gällande föreskrifter från Naturvårdsverket är det upplevda problemet med skadedjur högre än tidigare.

Bräddmätning

Det finns ca 220 bräddpunkter registrerade i ledningsdatabasen. Idag beräknas mängden spillvatten som bräddar i dessa punkter teoretiskt. Under 2020 och 2021 utvärderas olika system för att komplettera dessa beräkningar med IoT-uppkopplade nivåmätare i ganska stor skala, 30-40 sensorer. Förväntningen är att denna utvärdering ska lägga grunden för en utökad övervakning av bräddning på ledningsnätet. Viktiga utmaningar med mätning i större skala blir att hantera sensorer och säkra kvaliteten på insamlad data genom övervakning av signaler och underhåll i fält. Vi återkommer hela tiden till värdet av bra dataunderlag när åtgärder ska planeras, prioriteras och utvärderas. Med IoT-teknik skapas förutsättningarna för uppkopplade bräddmätare i ledningsnätet till en lägre kostnad. Målet är att samla in denna data i ett modernt system och på så vis skapa bra underlag för fortsatta åtgärder för att minska bräddningar och öka förståelsen för mekanismerna bakom.

Vi uppskattar installationskostnaden till 4000 kr per enhet (en del enheter kommer att behöva extra antenner, speciella lock eller dyl, därav 1000 kr extra i snitt). Samt en initial TCO på 400 kr i månaden per sensor vilket förväntas sjunka till 200-300 kr/mån när systemet är i full drift och inledande utmaningar är utredda. I VA-Banken finns 220 bräddpunkter, det är något fler än rörnät har i sina listor men det är med enbart två registrerade i Perstorp och ingen i Örkelljunga.

KOMMUN	ANTAL BRÄDDPUNKTER
Bjuv	25
Båstad	26
Helsingborg	96
Landskrona	31
Perstorp	2
Svalöv	21
Åstorp	24
Örkelljunga	

3.2.3.2 Gemensamma mål för alla kommuner

VISION

STRATEGISKA MÅL	EFFEKT MÅL
Reningsverk klarar villkor och utsläppskrav	Lägre Miljöpåverkan
Uppfylla dimensioneringskrav	Minskade kostnader för tillskottsvatten
Redo för framtida utmaningar	Korrekt och relevant planeringsunderlag
Långsiktig hållbarhet	Självfinansiering Återföring av näringsämnen

EFFEKT MÅL	OPERATIVA MÅL	STATUS		STARTDATUM	SLUTDATUM
Minskade kostnader för tillskottsvatten	Saneringsplaner för samtliga avloppsreningsverk	Pågående – inom tidsram		2023-01-01	2023-12-31
Lägre Miljöpåverkan	Klara gränsvärden	Ej påbörjad		2023-01-01	2026-12-31
Lägre Miljöpåverkan	Effektivisering för att nå lägre miljöpåverkan	Ej påbörjad		2023-01-01	2026-12-31
Återföring av näringsämnen	Dricksvatten av avloppsvatten	Ej påbörjad		2024-01-01	2026-12-31

3.2.3.7 Perstorps kommun

3.2.3.7.1 Utöka verksamhetsområdet

Dokument som saneringsplan för systemet som leder till Perstorps avloppsreningsverk finns för närvarande inte och behöver tas fram som en hjälp till att på ett systematiskt sätt kunna minska mängden tillskottsvatten.

Det kan även vara aktuellt att utreda behovet av en strategi för VA-utbyggnad på landsbygden och prioritera utbyggnaden med tidplan. Beroende på vad utredningen av de eventuella utbyggnadsområdena Bälinge och Ulvs kommer att visa kan det bli aktuellt att utöka verksamhetsområdet.

Miljöförbundet inventerar avloppsanläggningarna för fastigheter inom vattenskyddsområde för Toarp. Det kan ur tillsynen komma behov av att utöka verksamhetsområdet för spillvatten.

3.2.3.7.2 Produktion

Under affärsplanperioden kommer fortsatt drift-och underhållsarbete ske. Arbetet med bl a förbättrade reinvesteringsplaner pågår vilket påverkar storleken på investering jämfört med tidigare affärsplan.

3.2.3.7.3 Distribution

3.2.3.7.4 Specifika mål

3.2.3.7.4.1 Minskade kostnader för tillskottsvatten

OPERATIVA MÅL	START-DATUM	SLUTDATUM	DELMÅL	START-DATUM	SLUTDATUM
Saneringsplaner för samtliga avloppsreningsverk	2023-01-01	2023-12-31	Saneringsplan Perstorp Perstorp	2026-01-01	2026-12-31

3.2.3.7.4.2 Lägre Miljöpåverkan

OPERATIVA MÅL	START-DATUM	SLUTDATUM	DELMÅL	START-DATUM	SLUTDATUM
Klara gränsvärden	2023-01-01	2026-12-31	Slammål	2022-01-01	2026-12-31
			Driftområde Norr – Klara gräns-/ begränsningsvärden vid Perstorps RV	2024-01-01	2026-12-31
Effektivisering för att nå lägre miljöpåverkan	2023-01-01	2026-12-31	Tankstation för tekniskt vatten på Perstorps RV	2024-01-01	2024-12-31
			Installation av RTC-styr- ning på Perstorps RV	2023-01-01	2025-12-31

3.2.3.7.5 Ekonomi

Drift

Se ”AP Ekonomi 2024-26 - till kommunen”

Investering

Se ”AP Ekonomi 2024-26 - till kommunen”

Reinvestering

Se ”AP Ekonomi 2024-26 - till kommunen”

3.2.4 Omhändertag dagvatten

3.2.4.1 Nulägesanalys

Kvalité

Frågan om kvalitetskrav på dagvattnet är högaktuell hos myndigheten och recipientfokus tenderar att lyftas än mer. Syftet med etappmålen för hållbar dagvattenhantering är att främja en hållbar dagvattenhantering för att anpassa samhället till ett förändrat klimat, minska spridning av skadliga kemikalier, mikroplaster och andra föroreningar och näringsämnen samt ta tillvara vattnet som en resurs. För att nå en hållbar dagvattenhantering behöver en kombination av olika lösningar användas. Exempelvis naturbaserade lösningar som planteringar, infiltrerande markytor, gröna stråk, våtmarker anpassade för dagvatten, fördröjningsmagasin och dagvattendammar.

För att analysera dagvattennätets kapacitet och översvämningsrisker arbetar NSVA med att ta fram dagvatten- och skyfallsmodeller. Resultaten från modellerna används sedan som underlag i dagvattenplanerna för att ta fram förslag på lämpliga åtgärder för att förbättra kapaciteten i dagvattensystemen.

Skötsel av dagvattenmagasin och diken är något som har hamnat mer i blickfånget från flera håll. Kommunernas park- men även miljöförvaltningar samt allmänheten har visat intresse för hur de sköts men även för hur dagvattenhanteringen kan utvecklas ur andra perspektiv. Primärt har NSVA ett funktionsperspektiv där målen med dagvattenhanteringen är att utjämna dagvattenflöden för att minimera risken för höga flöden och översvämningsrisker och skador kopplat till detta. Rening av dagvatten har hittills varit sekundärt men utjämnande volymer planeras där så är möjligt för att hantera även kvalitetsaspekter. Biologiska, limnologiska, rekreation och gestaltning är andra perspektiv som kommunerna lyfter fram i dialogen om dagvatten men som inte är VA-kollektivets ansvar.

Naturvårdsverkets fokusområde för tillsyn är under perioden dagvatten vilket kommer öka fokuset på dagvattenanläggningen och åtgärder framöver.

KOMMUN	ANTAL DAGVATTENMAGASIN (ST)	LEDNINGSLÄNGD (KM) DAGVATTEN
Bjuv	11	127
Båstad	19	181
Helsingborg	122	700
Landskrona	53	238
Perstorp	1	73
Svalöv	12	109
Åstorp	13	157
Örkelljunga	7	115
TOTALT	238	1700

3.2.4.2 Gemensamma mål för alla kommuner

VISION

STRATEGISKA MÅL	EFFEKT MÅL
Uppfylla dimensioneringskrav	Hantera framtida regn och skyfall
Redo för framtida utmaningar	Korrekt och relevant planeringsunderlag
	Hantera framtida regn och skyfall
Långsiktig hållbarhet	Självfinansiering

EFFEKT MÅL	OPERATIVA MÅL	STATUS	STARTDATUM	SLUTDATUM
Hantera framtida regn och skyfall	Dagvattenmodeller	Pågående – risk för avvikelser 	2019-01-01	2026-12-31
Hantera framtida regn och skyfall	Dagvattenplaner	Pågående – risk för avvikelser 	2019-05-17	2025-12-31

3.2.4.7 Perstorps kommun

3.2.4.7.1 Utöka verksamhetsområdet

I samband med exploateringsprojekt kommer behovet av och möjligheten till fördröjning och rening av dagvatten att beaktas.

Arbets sättet blir tydligare när dagvattenpolicy och dagvattenplan finns framtagna. Dagvattenpolicyn kommer att beskriva vilka grundprinciper som gäller för att skapa långsiktigt hållbara dagvatten-system. Dagvattenplanen kommer att innehålla nulägesbeskrivning och åtgärdsplan. Inget av dessa strategiska dokument eller en dagvattenmodell finns med under affärsplanep perioden.

Det finns även behov av att ta fram modell för dagvattenledningsnätet med efterföljande skyfallsplan för kommunen och därmed få kännedom om eventuella kapacitetsbegränsningar i dagvatten-systemet.

3.2.4.7.2 Produktion

3.2.4.7.3 Distribution

3.2.4.7.4 Specifika mål

3.2.4.7.5 Ekonomi

Drift

Se ”AP Ekonomi 2024-26 - till kommunen”

Investering

Se ”AP Ekonomi 2024-26 - till kommunen”

Reinvestering

Se ”AP Ekonomi 2024-26 - till kommunen”

3.2.5 Kund

3.2.5.1 Nulägesanalys

NSVA ger 275 000 kommuninvånare kundservice vilket innefattar växel/reception, kundservice, fakturaservice, kommunikation och mätarservice. I dagsläget hanteras faktureringen för ca 45 000 kunder i 7 av våra 8 ägarkommuner. En av kommunerna har valt att hantera faktureringen av VA-kunder själva. Vi skickar årligen ut fler än 230 000 fakturor, påminnelser och krav. Andelen elektroniska fakturor ökar och idag är andelen elektroniska fakturor 50,5 procent.

Vi strävar efter att ge kunderna i alla våra ägarkommuner tillgång till samma tjänster och service. Driftinformation och kriskommunikation levereras dygnet runt. Främsta kanaler för detta är nsva.se, sms och sociala medier. Vid utökade behov finns även möjlighet att använda Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA). En viktig strävan i vårt dagliga arbete är att uppfylla våra servicelöften. Detta följer vi upp varje månad genom olika mål- och nyckeltal. Syftet med detta är även att hitta förbättringar och utveckla vårt arbetssätt.

Det sker ett fortsatt arbete med digitalisering och automatisering för att bland annat ge snabba och korrekta besked till kunderna samt kunna korta ledtiderna mellan inkomna ärenden till åtgärd. Eftersom kundservice både är en funktion och ett förhållningssätt arbetar hela NSVA aktivt med fokus på våra kunder, produkter och service. Förutom att hålla vad vi lovar och göra det vi säger vill vi att kunderna ska känna sig väl bemötta av vår personal. Vi strävar efter att alltid vara vänliga, rättvisa, förklarande och tydliga.

3.2.5.2 Gemensamma mål

VISION

STRATEGISKA MÅL

Långsiktig hållbarhet

EFFEKT MÅL

Självfinansiering

Våra övergripande målsättningar är att:

- Kunderna ska ha hitta och ha tillgång till den information de behöver.
- Kunderna ska enkelt kunna utföra de vanligaste ärendena på nsva.se.
- Kunderna ska kunna följa sitt ärende under handläggning.
- Utveckla vårt arbetssätt genom automatisering och digitalisering.
- Minska sårbarheten vid hög arbetsbelastning, sjukdom eller semester.
- Öka kunskapen kring att vara ”vattensmart” och ”spola rätt” i syfte att förändra beteenden.

3.2.5.3 Mätarbyte och kontroll av vattenmätare

3.2.5.3.1 Specifikt nuläge

I våra ägarkommuner ansvarar NSVA för att vattenmätare sätts upp vid nya anläggningar, byts ut och kontrolleras enligt gällande revisionsdatum samt tas ner när anläggningen upphör.

Vattenmätare får sitta uppe olika länge beroende på storlek och kvalitet. En vanlig villamätare tas ner och kontrolleras ungefär vart 10:e år. I en kommersiell verksamhet med en större mätare gäller 5 år. Utesittningstiden beror på kontrollresultaten och revideras varje år. Kontrollresultaten påverkas i sin tur av vattnets kvalitet och mätarens fabrikat.

Vi bedömer kundernas mätarplats enhetligt i alla kommuner och efter gällande regelverk.

Ett mobilt arbetsordersystem för mätarbyten och mätarärenden används i alla ägarkommuner. Det gör att vi kan planera och avisera arbetet effektivare med kortare ledtider och mindre manuellt arbete. Genom att kunderna själva kan boka om det planerade mätarbytet via nsva.se får vi färre förgävesbesök. Dagen innan mätarbytet får kunden även en påminnelse via sms, vilket ytterligare minskar andelen förgävesbesök.

På grund av Coronapandemin har planerade mätarbyten hos privatpersoner under 2021 inte kunnat genomföras under större delen av året.

ANTAL MÄTARBYTEN

KOMMUN	2024	2025	2026
Bjuv	447	462	372
Båstad	19	76	22
Helsingborg	1 802	2 320	1 327
Landskrona	720	663	1 318
Perstorp	205	170	256
Svalöv	289	287	417
Åstorp	348	347	415
Örkelljunga	342	242	242
TOTALT	4 172	4 567	4 369

3.2.5.3.2 Specifikt uppdrag

Vi kommer arbeta vidare med att effektivisera arbetsprocessen genom automatisering och digitalisering. En backlogg i form av mätare som suttit ute i 10 år eller mer kommer att arbetas bort och nya smarta vattenmätare kommer att succesivt sättas in i alla ägarkommuner, istället för de traditionella mätarna.

3.2.5.3.3 Specifika mål

3.2.5.4 Fakturaservice

3.2.5.4.1 Specifikt nuläge

Till Fakturaservice vänder sig kunderna med frågor kring fakturan. Via nsva.se kan kunderna lämna mätarställning och skriva en kommentar om mätarställningen är utanför kontrollvärdena.

Att erbjuda tjänster med hög tillgänglighet för kunderna är viktigt. Idag kan kunderna till exempel välja hur de vill ta emot sin faktura, hur de vill bli aviserade och hur de lämnar sina avläsningar.

NSVA erbjuder elektroniska fakturor i form av e-postfaktura, e-faktura samt Svefaktura till företag. Hälften av våra kunder väljer detta alternativ (50,5%).

3.2.5.4.2 Specifikt uppdrag

Vi ska fortsätta förbättra de interna rutinerna och processerna genom digitalisering och automatisering. Att ytterligare öka andelen elektroniska fakturor är viktigt, både kostnads- och miljömässigt.

3.2.5.4.3 Specifika mål

3.2.5.5 Kundservice

3.2.5.5.1 Specifikt nuläge

Kundservice och växel med reception är kundens första kontakt med NSVA, oavsett om kunden ringer eller besöker huvudkontoret i Helsingborg.

Kundservice sköter alla inkommande samtal, besvarar frågor och skickar samtal vidare när det behövs. Telefonnummer 010-490 97 00 är bemannat dygnet runt. Efter kontorstid tar jouren på Örby hand om akuta ärenden.

För att kunna följa upp och mäta kundnöjdhet registreras alla ärenden i ärendehanteringssystemet Lime. Genom systemet samlas information på ett ställe och vid behov kan ärenden flyttas mellan olika avdelningar. I dag behandlas 90 procent av de inkommande samtalen av kundservicefunktionen utan att behöva kopplas vidare.

Kundservice sköter även information till kunder som berörs av planerade eller akuta driftstörningar, bland annat genom brev, vykort och SMS.

Under 2022 togs 25 381 externa ärenden emot, vilket är rejäl ökning från 2021 då 17 256 ärenden togs emot. 50,6 procent ärenden kom in via mejl och 30,8 procent via telefon. Det följer föregående års trend med att fler mejlar och färre ringer in.

Den externa webbplatsen utvecklas löpande så att kunderna själva kan hitta svar på sina frågor. Under 2022 kom 22 procent av ärendena in via nsva.se, vilket är en liten höjning sedan 2021.

Målsättningen är att ständigt förbättra nsva.se och som ett led i detta genomförs en årlig kundundersökning för att få kundernas synpunkter på vad de önskar förenkla och förbättra. Här är några resultat från undersökningen:

- Webbplatsen innehåller den information jag behöver: 88,7 procent nöjda.
- Det är lätt att förstå informationen: 86,5 procent nöjda.
- Strukturen gör det lätt att hitta informationen på webbplatsen: 81,6 procent nöjda.
- På webbplatsen finns det jag behöver för att utföra mina ärenden (lämna mätarställning, felanmäla, anmäla ägarbyte anslutningar etc): 86,3 procent nöjda.
- Det är enkelt att utföra mina ärenden: 83,1 procent nöjda.
- Vilket är ditt allmänna intryck av webbplatsen? 84,7 procent nöjda.

3.2.5.5.2 Specifikt uppdrag

Målet är att kunderna i högre utsträckning ska få svar på sina frågor och kunna utföra sina ärenden själva, när det passar dem. Utveckling av nsva.se med fler självservicefunktioner, möjligheter med och behovet av en chattbot, BanikID-inloggning, undersökning av ett nytt sms-system, möjlighet till digital brevlåda samt en allmän förbättring av kundprocesserna och en analys av kundens olika resor genom NSVA finns i uppdraget.

3.2.5.5.3 Specifika mål

KPI

Besvarade samtal i % (tillgänglighet ska vara minst 90%).
Servicegraden i % (kvaliteten) ska vara 80% inom 90 sekunder.
2022 nådde vi 86% i besvarade samtal och 81% i servicegrad.

3.2.5.6 Kommunikation

3.2.5.6.1 Specifikt nuläge

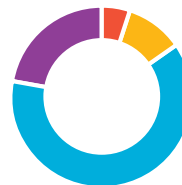
Det sker en ständig teknikutveckling med appar och skräddarsydda individanpassade lösningar. Smarta telefoner har gjort oss vana vid att ha omedelbar tillgång till allt. Sociala mediers algoritmer som vant oss vid att vi kan få rekommenderade lösningar och förslag direkt levererade till oss gör att både intern och extern kommunikationen blir komplex samtidigt som den kräver resurser.

Eftersom det finns stora kunskapsluckor bland invånare och fastighetsägare krävs det kunskaps-
höjande och beteendeförändrande kommunikation. Det gäller både skötsel och uppförande kring
vatten och avlopp. Denna typ av kommunikation kommer mer och mer att behöva ske samordnat
tillsammans med ägarkommuner, branschorganisationer och andra VA-bolag.

SVAR FRÅN KUNDUNDERSÖKNING OM VÅR WEBBPLATS

Det är lätt att förstå
informationen på webbplatsen

Vilket är ditt allmänna
intryck av webbplatsen?

Strukturen gör det lätt att
hitta information på
webbplatsen

Dåligt
Bra

Ganska dåligt
Mycket bra

På webbplatsen finns det jag be-
höver för att utföra mina ären-
den

Stämmer inte
Stämmer ganska bra
Stämmer mindre bra
Stämmer helt

3.2.5.6.2 Specifikt uppdrag

Mycket av kommunikationsarbetet kretsar kring beteendeförändrande aktiviteter och kampanjer som att använda vatten sparsamt, vad får spolats ner i toaletten, och tvätta bilen på macken i stället för på uppfarten. Kommunikation är en viktig del vid krishantering och som stöd till kommunernas kommunikationsenheter kring detta.

Via nsva.se ska information och tjänster göra det enkelt för kunden att hantera sina VA-ärenden när det passar dem.

Rent vatten. Ett jobb för livet.

AFFÄRSPLAN 2024–2026
PERSTORP

Rent vatten. Ett jobb för livet.

Beslutsunderlag Affärsplan Perstorps kommun

Taxa och investeringar

2023-04-05

	Utf -20	Utf -21	Utf -22	Bu -23	AP -24	AP -25	AP -26
VA-intäkter							
- Dricksvatten	16 656	18 479	8 107	10 108	14 087	15 161	16 627
- Spillvatten	0	0	13 728	13 582	11 658	12 491	13 309
- Dagvatten	0	0	0	0	3 831	4 013	4 280
Övriga intäkter	2 327	2 281	4 481	1 435	1 435	1 435	1 435
S:a intäkter	18 983	20 760	26 316	25 125	31 012	33 099	35 652
<i>Gnm.sn taxeförändring</i>		10,9%	18,2%	8,5%	24,8%	7,1%	8,1%

Dricksvatten	Driftskost.	7 863	7 720	9 545	8 609	9 899	10 172	10 962
	Avskrivn	5 144	2 980	2 545	2 927	3 424	3 879	4 351
	Kapitalkost				493	1 232	1 577	1 933
Spillvatten	Driftskost.	6 326	7 427	7 380	8 305	9 225	9 683	10 194
	Avskrivn	0	1 743	1 163	1 794	1 979	2 190	2 432
	Kapitalkost	0	0	0	406	829	992	1 177
Dagvatten	Driftskost.	1 874	2 256	2 215	2 582	2 974	3 031	3 178
	Avskrivn	0	422	-32	543	649	720	806
	Kapitalkost	0	0	0	129	302	355	420
S:a kostnader		21 207	22 548	22 816	25 788	30 512	32 599	35 452
<i>Gnm.sn kostnadsförändring</i>			6,3%	1,2%	13,0%	18,3%	6,8%	8,8%

Resultat:	-2 224	-1 788	3 500	-663	500	500	200
<i>Ack. över/underskott:</i>	-2 224	-4 012	-512	-1 175	-675	-175	25

Reinvesteringar enl reinvesterningsplan

Dricksvatten	2 462	4 988	6 642	11 205	5 586	11 028	4 200
Spillvatten	3 142	459	2 431	4 210	6 320	6 789	8 635
Dagvatten	14	570	1 957	2 930	2 124	2 388	3 130
S:a reinvesteringar	5 618	6 017	11 030	18 345	14 030	20 205	15 965

Nyinvesteringar exkl landsbygdsexpl

Dricksvatten	362	2 241	1 217	1 585	8 870	5 645	8 045
Spillvatten	40	120	119	200	410	940	110
Dagvatten	26	0	0	0	120	330	45
S:a nyinvesteringar	428	2 361	1 336	1 785	9 400	6 915	8 200

Landsbygdsinvesteringar, ej taxedrivanc	0	173	2 036	100	500	500	1 000
--	----------	------------	--------------	------------	------------	------------	--------------

Förväntad förändring KPIF *) jmf med året före:					10,0%	4,0%	2,0%
Förväntad kapitalkostnadsränta %:	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Genomsn. avskrivningstid år:	33	33	33	33	33	33	33

Beslutsunderlag Affärsplan Perstorps kommun

<i>Taxeändring förklaring</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>
Real ändring drift NSVA	2,6%	-0,3%	2,7%
Inflation samtliga driftskostn	8,2%	3,0%	1,4%
Investeringar	6,1%	4,4%	4,4%
Ränteänd/minskad avskr bef tillg	2,9%	0,0%	0,0%
Förändring kommunkostnader	-0,1%		
Förändring övriga intäkter	0,0%	0,0%	0,0%
Förändring resultat	4,9%	0,0%	-0,9%
Justering	0,2%	-0,1%	0,4%
S:a ändring taxa	24,8%	7,0%	8,0%

Inkluderar återställningar i kommunens regi :

2024: 2 mkr 2025: 2 mkr 2026: 2 mkr

<i>Utökningar</i>	<i>7,2%</i>	<i>-1,3%</i>	<i>0,1%</i>
Taxeändring utökningsförslag	32,0%	5,7%	8,2%

Nr	Utökningar Åtgärd beskr.	Belopp drift, tkr			Belopp invest, tkr			
		2024	2025	2026	2024	2025	2026	2027
1	Perstorps RV: Rening av läkemedel. Idag stor påverkan på recipienten						1 000	5 000
2	Fastighetsunderhåll enligt plan	937	937	937				
3	ILI 2.0 2028	136	136	136				
4	Taxespecialist	60	60	60				
5	Uppdatering av VA-taxa till P120	400						
6	Följa projektplanen	18	25	40				
	Summa:	1 551	1 158	1 173	0	0	1 000	5 000

PERSTORP

Leverera dricksvatten

Tjänster	Utf						Ändr jmf med Budget -23			
	Utf -20	Utf -21	Utf -22	Budg -23	AP -24	AP -25	AP -26	AP -24	AP -25	AP -26
Utöka verksamhetsområde	6	23	20	216	48	48	48	-78%	-78%	-78%
Inköpt vatten	0	0	0	0	0	0	0	0%	0%	0%
Produktion Drift	4 310	3 657	4 095	3 984	3 983	3 983	3 984	0%	0%	0%
Underhåll	921	711	523	617	617	617	700	0%	0%	14%
Distribution					0	0	0	0%	0%	0%
Drift & UH Rörsnät	786	1 062	2 242	1 429	1 309	1 442	1 644	-8%	1%	15%
Övr utred. LoP	225	190	339	339	532	405	410	57%	19%	21%
Kundadministration					0	0	0	0%	0%	0%
LoP	10	12	16	15	13	13	13	-11%	-11%	-11%
Kundnära tjänster	164	372	743	494	917	810	1 011	86%	64%	105%
Rättvist pris	-33	-105	-128	-133	-103	-112	-107	-22%	-15%	-19%
Ftg.ledning, adm och FoU	873	859	827	1 011	1 045	1 050	1 055	3%	4%	4%
S:a	7 261	6 781	8 678	7 972	8 362	8 255	8 757	4,9%	3,6%	9,8%

Rena spillvatten

Tjänster	Utf						Ändr jmf med Budget -23			
	Utf -20	Utf -21	Utf -22	Budg -23	AP -24	AP -25	AP -26	AP -24	AP -25	AP -26
Utöka verksamhetsområde	7	29	25	41	48	48	48	15%	15%	15%
Rening	4 087	4 075	4 174	4 707	5 093	5 093	5 093	8%	8%	8%
Underhåll	716	921	728	1 123	745	745	745	-34%	-34%	-34%
Distribution					0	0	0	0%	0%	0%
Drift & UH Rörsnät	47	386	298	408	332	345	404	-19%	-16%	-1%
Övr utred. LoP	214	215	255	503	592	665	870	18%	32%	73%
Kundadministration					0	0	0	0%	0%	0%
LoP	13	16	33	25	22	22	22	-14%	-14%	-14%
Kundnära tjänster	131	297	595	395	215	209	209	-46%	-47%	-47%
Rättvist pris	-26	-84	-102	-106	-82	-90	-86	-22%	-15%	-19%
Ftg.ledning, adm och FoU	536	527	508	621	836	840	844	35%	35%	36%
S:a	5 724	6 382	6 513	7 718	7 799	7 877	8 149	1,1%	2,1%	5,6%

PERSTORP

Omhändertagda dagvatten

Tjänster	Utf						Ändr jmf med Budget -23					
	Utf -20	Utf -21	Utf -22	Budg -23	AP -24	AP -25	AP -26	AP -24	AP -25	AP -26	AP -25	AP -26
Utöka verksamhetsområde	6	22	18	27	48	48	48	77%	77%	77%	77%	77%
Rening	1 022	1 019	1 043	1 177	1 273	1 273	1 273	8%	8%	1 273	8%	8%
Underhåll	179	230	182	281	186	186	186	-34%	-34%	186	-34%	-34%
Distribution					0	0	0	0%	0%	0	0%	0%
Drift & UH Rörsnät	25	124	80	204	458	469	539	124%	130%	539	164%	164%
Övr utred. LoP	182	169	203	447	285	222	224	-36%	-50%	224	-50%	-50%
Kundadministration					0	0	0	0%	0%	0	0%	0%
LoP	10	12	16	15	13	13	13	-11%	-11%	13	-11%	-11%
Kundnära tjänster	33	74	149	99	54	52	52	-46%	-47%	52	-47%	-47%
Rättvist pris	-7	-21	-26	-27	-21	-22	-21	-22%	-15%	-21	-15%	-19%
Ftg.ledning, adm och FoU	122	121	116	142	209	210	211	47%	48%	211	48%	49%
S:a	1 572	1 750	1 782	2 364	2 505	2 451	2 525	6,0%	3,7%	2 525	3,7%	6,8%
TOTAL	14 557	14 912	16 973	18 054	18 666	18 583	19 431	3,4%	2,9%	19 431	2,9%	7,6%

Perstorp

Produktbenämning

Utöka verksamhetsområdet

Detaljplanearbete	46	58
Dag-, spill- och dricksvattenmodeller	3	7
Vattendistributionsplanering	2	247
Landsbygdsutredning		6
Exploateringsarbeten	8	26
Nyanslutning exploatering		
Övr utökat verksamhetsområde	4	6
Summa: Utöka verksamhetsområdet	63	349

Helår	
Utf 2022	Budg 2023

Affärsplan		
AP 2024	AP 2025	AP 2026

78	78	78
40	40	40
15	15	15
10	10	10
143	143	143

Dricksvattenproduktion

Drift av anläggningar	2 754	3 050
Underhåll av anläggningar	493	617
Provtagning	455	230
Beredskap	238	238
Driftoptimering	65	
Fastighetsunderhåll DRV	55	
Strategiska utredningar	8	
Tekniska utredningar	58	96
Säkerhetsarbete	32	31
Kvalitetsarbete DRV	120	214
Övr producerat dricksvatten	162	124
Summa: Dricksvattenproduktion	4 439	4 600

2 754	3 050
493	617
455	230
238	238
65	
55	
8	
58	96
32	31
120	214
162	124
4 439	4 600

3 050	3 050	3 050
617	617	700
230	230	230
238	238	238
96	96	96
31	31	31
214	214	214
124	124	124
4 600	4 600	4 684

Perstorp

Produktbenämning

Rening

Helår	
Utf 2022	Budg 2023

Affärsplan		
AP 2024	AP 2025	AP 2026

Drift av befintliga reningsverk	4 052	4 830	4 410	4 410	4 410
Drift befintligt reningsverk - Skalskydd, säkerhetsarbete			109	109	109
Drift befintligt reningsverk - Omhändertagande			440	440	440
Drift befintligt reningsverk - Myndighetskrav			50	50	50
Plan underhåll av befintliga reningsverk	401	491	441	441	441
Akut arbete reningsverken	342	440	440	440	440
Underhåll fastighet AVL	134	60			
Skötsel av befintliga reningsverk			50	50	50
Drift/underhåll pumpstationer (fr.o.m 2024 endast drift)	378	492	492	492	492
Drift och plan underhåll av icke VA-anläggningar	28				
Akut arbete pumpstation	28	90	90	90	90
Beredskap	88	235	235	235	235
Miljöarbete	63	21	21	21	21
Inkommande Uppströmsarbete	9	34	34	34	34
Kvalitetsarbete	87	114	6	6	6
Strategiska utredningar	59	126	126	126	126
Gasproduktion och värmepumpshantering	20	50	50	50	50
Utgående uppströmsarbete	30	69	69	69	69
AVL admin och kompetensutveckling	365	233	233	233	233
Summa: Rening	6 084	7 287	7 297	7 297	7 297

Perstorp

Produktbenämning

Distribution/Avdelning

	Helår		Affärsplan		
	Utf 2022	Budg 2023	AP 2024	AP 2025	AP 2026
Beredskap, fasta kostnader	133	74	74	74	74
Spolning drift enl spolplan	4	30	30	30	130
Motionering av ventiler	36	57	57	57	57
Funktionstest av brandposter		57	57	57	57
Tillsyn luft/brädd/dagvatten	30	60	60	67	94
Filmplan, förebyggande filmning	59	150	60	60	60
Proaktiv läcksökning	84				
Andra driftåtgärder	352	131	306	306	406
Lagning läckor/ ras	585	594	421	421	421
Renovering av ledningar och anordningar	11	163	163	263	263
Utbyte av däxlar	6	87	87	87	87
Åtgärder vid kvalitet/ stopp	768	186	186	186	186
Skadesjursbekämpning	120	84	104	154	154
Skötsel av dagvattenmagasin		30	33	33	33
Annat UH-arbete på ledningsnätet	199	166	166	166	220
Tillskottskontroll	5	70	66	66	66
Praktisk teknisk utredning	23		32	32	82
Projekthantering	267	316	223	224	221
Strategisk utredning översvämning	0	10			
Utredningar och kommunärenden	133	309			
VA-utredningar, egna			40	40	40
VA-utredningar, kommuninitierade			25	25	25
Remisser			1	1	1
Övriga mindre utredningar/förfrågningar			105	69	61
Utredningsmedel i budget ej allokerade			358	34	17
Dokumentation av ledningsnätet	116	146	118	125	125
Förbättring av kartan	66	76	82	106	115
Kartservice	31	23	32	32	32
Ledningsnätmodeller			43	43	43
Vattentjänstplan					15
Saneringsplan	1			200	300
Landsbygdsstrategi					100
Klimatanpassning		5	10	10	10
Mätning och övervakning	77	75	83	83	83
Arbetsplatsomkostnader LoP	16	24	32	34	35
Avdelningsgemensamma aktiviteter LoP			71	61	61
Övrigt arbete ledningsnät	301	335	240	240	240
Restkostnader, efterbesiktningar mm			10	12	15
Projektutredning			40	40	40
Filmning, inför investeringar			25	30	30
Arbetsplatsomkostnader, investeringar			22	25	28
Avdelningsgemensamma aktiviteter, investeringar			39	47	56
Summa: Distribution/Avledning	3 422	3 259	3 502	3 541	4 084

Perstorp

Produktbenämning

Kundservice

Anslutningsrådgivning

Byte och kontroll av vattenmätare

Bokning av vattenmätare

Fakturering bruksavgift

Fakturering anläggningsavgift

Handläggning av bygglovsremisser

Förändring av VA-taxa

Skadekravshantering

Vattentankstationer DoU

Övriga mätarärenden

Handläggning av domstolsärenden

Nybyggnadskarta

Övr kundservice

Kundkommunikation

Arbete med GDPR

Övrigt arbete kundtjänster

VA-anmälan

Summa: Kundservice

Helår	
Utf 2022	Budg 2023

3	
175	397
114	44
627	179
0	
7	6
44	44
20	13
2	
87	17
	3
3	4
215	135
90	171
4	
60	
36	37
1 485	1 050

Affärsplan		
AP 2024	AP 2025	AP 2026

364	307	389
210	182	273
177	177	177
16	16	16
5	5	5
44	31	31
22	22	22
75	58	87
3	3	3
143	143	143
157	157	157
25	25	25
1 241	1 127	1 328

Ftg.ledning och Administration

Företagsledning, ägarkostnad

Forskning och utveckling

Rättvist pris

Summa: Ftg.ledning och Administration

1 610	1 608
126	166
-256	-266
1 480	1 509

1 912	1 922	1 932
178	178	178
-206	-225	-214
1 884	1 875	1 895

Totalsumma :

16 973 18 054

18 667 18 582 19 431

Budget med Affärsplan 2024-2026
Perstorp

	AP2024	AP2025	AP2026
Nyinvesteringsbehov	9 400	6 915	8 200
Dricksvatten			
Avloppsrening			
Ledningsnät	120	430	45
Dricksvattenproduktion	8 750	5 215	8 000
Spillvatten			
Avloppsrening	250	600	50
Ledningsnät	160	340	60
Dricksvattenproduktion			
Dagvatten			
Avloppsrening			
Ledningsnät	120	330	45
Dricksvattenproduktion			
Reinvesteringsbehov	12 030	18 205	13 965
Dricksvatten			
Avloppsrening			
Ledningsnät	2 506	2 428	2 010
Rörnät	880	800	1 040
Dricksvattenproduktion	1 200	6 800	150
Spillvatten			
Avloppsrening	2 150	2 005	4 175
Ledningsnät	3 170	3 784	3 460
Rörnät			
Dricksvattenproduktion			
Dagvatten			
Avloppsrening			
Ledningsnät	2 124	2 388	3 130
Rörnät			
Dricksvattenproduktion			
Landsbygdsinvesteringsbehov	500	500	1 000
Dricksvatten			
Ledningsnät	150	200	450
Spillvatten			
Ledningsnät	200	200	450
Dagvatten			
Ledningsnät	150	100	100
Totalt investeringsbehov	21 930	25 620	23 165

Tillkommer återställningar i kommunens regi 2 mkr 2024-26.

Nyinvesteringar Perstorp

Typ	Avdelning	Projekt namn	Budget med Affärsplan			Totalt
			2024	2025	2026	
Nyinvest	Ledningsnät	Ram Nyinv. - Perstorp		1 000		1 000
		Mätutrustning - Perstorp 2025-		100	150	250
		Mätutrustning 2024 - Perstorp	400			400
		Totalt Ledningsnät	400	1 100	150	1 650
	Avloppsrening	Perstorps RV - RTC-Styrning Fällning		500		500
		Perstorps RV - Övervakning	100	100		200
		Tankstation återvunnit vatten - Perstorps R ¹	150			150
		Nytt tillstånd, Perstorps RV			50	50
		Totalt Avloppsrening	250	600	50	900
	Dricksvatten	Skalskydd, nytt låssystem Perstorp	150	15		165
		Skalskydd Perstorp 2024	200			200
		Skalskydd Perstorp 2025		200		200
		Toarp w, Ny råvattenbrunn	1 500			1 500
		Toarp w, Utveckling *	500	5 000	8 000	13 500
		Toarp w, Vattenbehandling: järnavskiljning	6 000			6 000
		Toarp, Nivåmätning i vattentäkten	400			400
		Totalt Dricksvatten	8 750	5 215	8 000	21 965
	Totalt Nyinvest		9 400	6 915	8 200	24 515

*) Utredning krävs för att fastställa belopp. Projektet kommer därför tas upp som särskilt beslut med konsekvensberäkning för taxan eller i kommande års affärsplan.

Reinvesteringar Perstorp

Avdelning	Projektnamn	Varians %	Budget med Affärsplan			Totalt
			2024	2025	2026	
Ledningsnät	Akutram Reinv. - Perstorp	40	600	500	500	1 600
	Allmän Ram Reinv. - Perstorp	40	600	1 000	1 500	3 100
	Relining Avlopp - Perstorp	40		500	500	1 000
	Perstorp - Järnvägsgatan	40			500	500
	Perstorp - Tjäderstigen et 2	40				
	Serviser Reinv. - Perstorp	40		100	100	200
	Perstorp - Färgarevägen 2025	40		500	5 500	6 000
	Relining Avlopp 2024 - Perstorp	40	500			500
	Serviser Reinv. 2024 - Perstorp	40	100			100
	Perstorp - Sputserödsvägen Etapp 3	40	4 400			4 400
	Perstorp - Sputserödsvägen Etapp 4	40	1 600	2 200		3 800
	Perstorp - Sputserödsvägen Etapp 5	40		3 800		3 800
Totalt Ledningsnät			7 800	8 600	8 600	25 000
Rörsnät	Avstängningsventiler Perstorp 2024	40	400			400
	Brandposter Perstorp 2024	40	480			480
	Avstängningsventiler Perstorp 2025	40		560		560
	Brandposter Perstorp 2025	40		240		240
	Avstängningsventiler Perstorp 2026	40			800	800
	Brandposter Perstorp 2026	40			240	240
Totalt Rörsnät			880	800	1 040	2 720

Reinvesteringar Perstorp

Avdelning	Projektnam	Varians %	Budget med Affärsplan			Totalt 2024-26
			2024	2025	2026	
Avloppsrening	Oderljunga RV - Pumpar/rör/ventiler	30	50	50		100
	Perstorp Pumpstationer - Pumpar/rör/ventiler	30	400	300		700
	Perstorps Pumpstationer - Övervakning	30	200	200		400
	Perstorp RV - Investeringsplan 2025	30		1 255		1 255
	Perstorp enligt reinvesteringsplan 2026	30			4 175	4 175
	Perstorp RV Försedimentering slampumpning	30	400			400
Dricksvatten	Perstorp RV luftning sandfång	30	300			300
	Perstorp RV Pumpar/rör/ventiler	30	800	200		1 000
	Totalt Avloppsrening		2 150	2 005	4 175	8 330
Dricksvatten	Styr och Regler Perstorp 2024	20	150			150
	Styr och Regler Perstorp 2025	20		150		150
	Perstorp VT - invändigt tätskikt och rörsystem	30	500	6 500		7 000
	Perstorp w tak	20	400			400
	Maskininstallationer Perstorp 2024	20	150			150
	Maskininstallationer Perstorp 2025	10		150		150
Totalt Dricksvatten		1 200	6 800	150	150	8 150
			12 030	18 205	13 965	44 200

Landsbygdsinvesteringar/ Nyanslutningar Perstorp

Avdelning	Projektnam	Varians %	Budget med Affärsplan			Totalt
			2024	2025	2026	
Ledningsnät	Serviser Nyinv. - Perstorp	40		500	500	1 000
	Bälinge *	40			500	500
Totalt Ledningsnät		40	500	500	1 000	2 000

Flerårsprojekt Perstorp

Projekt	Innan AP-period	AP-period	Efter AP-period	Totalt
Bällinge *		500	1 000	1 500
Perstorp - Järnvägsgatan		500	3 900	4 400
Perstorps Pumpstationer - Övervakning	473	400		873
Perstorps RV - Övervakning	325	200		525
Skalskydd, nytt låssystem Perstorp	55	165		220
Toarp w, Ny råvattenbrunn	100	1 500		1 600
Toarp w, Utveckling *	500	13 500		14 000
Toarp w, Vattenbehandling: järnavskiljning	400	6 000		6 400

Till Affärsplanen finns också tre filmer att ta del av.

- Inledning av VD som innehåller en beskrivning av processen, en kort genomgång av hållbarhetsindex, utmaningar för VA-verksamheten samt information om taxor. Länk till filmen (ca 21 minuter):
https://api.screen9.com/preview/AUmueRWkfjtsvNN6o-2LzoUsbiMPACYJXF_4xaFPDs3rHnGRZGgkAAaNK1wMM7jw
- En film med generella utmaningar, mål och ekonomiska förutsättningar som gäller för alla kommuner. Länk till filmen (ca 28 minuter):
https://api.screen9.com/preview/Zjw8r9O8Vor1hZa6ZRjoStRSd8g6ugq9qqzNvj5_IKbPsGtNMdrMgCRdn-upvUUc
- En kommunspecifik film med det som endast berör Perstorp inklusive ekonomiska kommentarer. Länk till filmen (ca 8 minuter):
https://api.screen9.com/preview/BK7BSM8osgINxDDh7kB_XfDHzilTn67bk72-5SopAIP8hII2CxYvYg4kM9TpO_0

Kommunstyrelsen

§ 131

Utveckling av Esabvallen

2020/241

Sammanfattning

På beslut av kommunstyrelsen, 2021-10-13 § 128 har plan- och byggförvaltningen tagit fram ett förslag till ny detaljplan för del av Perstorp 21:1 "Esabvallen". Planen ska möjliggöra nybyggnation av bostäder. Enligt byggnadsnämndens beslut har förslaget till detaljplan varit på samråd och granskning. Planförslaget reviderades därefter utifrån skriftligen inkomna synpunkter.

Byggnadsnämnden beslutade, 2023-06-29 § 30, att godkänna antagandehandlingen, samt att sända detaljplanen vidare till kommunstyrelsen inför antagande i kommunfullmäktige, enligt reglerna i Plan- och bygglagen (PBL) 5 kap.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att anta förslaget i enlighet med reglerna i Plan- och bygglagen (PBL) 5 kap

KS

Lina Bengtsson, Planarkitekt
lina.bengtsson@perstorp.se, 0435-39421

Kommunstyrelsen

Beslut om godkännande avseende detaljplan för del av Perstorp 21:1 "Esabvallen"

Sammanfattning

Byggnadsnämnden har godkänt föreslagen antagandehandling avseende detaljplan för del av Perstorp 21:1 "Esabvallen" och har sänt den vidare för antagande i kommunfullmäktige via godkännande i kommunstyrelsen. Plan- och byggförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att godkänna antagandehandlingarna.

Ärendet

På beslut av kommunstyrelsen, 2021-10-13 § 128 har plan- och byggförvaltningen tagit fram ett förslag till ny detaljplan för del av Perstorp 21:1 "Esabvallen". Planen ska möjliggöra nybyggnation av bostäder. Enligt byggnadsnämndens beslut har förslaget till detaljplan varit på samråd, 2022-09-08 § 41, och granskning, 2022-12-08 § 61, enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) 5 kap. Planförslaget reviderades utifrån skriftligen inkomna synpunkter.

Förslaget till detaljplan har efter granskningsperioden fått ett exploateringsprojekt som 2023-05-10 §98 godkändes av kommunstyrelsen. Till följd av fördyrande kostnader inom projektet relaterat till VA kommer genomförandet av detaljplanen resultera i ett underskott inom exploateringsprojektet på högst 540 tkr.

Byggnadsnämnden beslutade, 2023-06-29 § 30, att godkänna antagandehandlingen, samt att sända detaljplanen vidare till kommunstyrelsen inför antagande i kommunfullmäktige, enligt reglerna i Plan- och bygglagen (PBL) 5 kap.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar,

att godkänna förslaget och sända det vidare till kommunfullmäktige för antagande, enligt reglerna i Plan- och bygglagen (PBL) 5 kap.

Mattias Bjellvi

Lina Bengtsson

Stadsarkitekt/ Plan- och byggchef
Perstorps kommun

Planarkitekt
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige